

Jaarverslag 2022

Versie: AB 28-06-2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Terugblik bestuursperiode en het jaar 2022.....	5
2.1 Terugblik bestuursperiode	5
2.1.1 Ontwikkelthema's:	5
2.1.2 Organisatorische thema's:	7
2.2 Wat waren de belangrijkste ontwikkelingen voor 2022?	14
3. Overzicht indicatoren.....	19
4. De programma's voor de organisatie	20
4.1 Programma Watersysteem	21
4.2 Programma Waterketen	29
4.3 Programma Besturen en Organiseren	41
5. Paragrafen bedrijfsvoering.....	51
5.1 Incidentele baten en lasten	52
5.2 Onttrekkingen aan overige reserves en voorzieningen	54
5.2.1 Overige bestemmingsreserves.....	54
5.2.2 Voorzieningen	57
5.3 Waterschapsbelastingen.....	59
5.4 Weerstandsvermogen.....	64
5.5 Financiering.....	68
5.6 Verbonden partijen.....	70
5.7 Bedrijfsvoering	88
5.8 EMU Saldo.....	93

5.9 Openbaarheidsparagraaf	95
6. Exploitatierekening	98
6.1 Exploitatierekening naar programma's	99
6.2 Exploitatierekening naar kostendragers	101
6.3 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	104
6.4 Gebeurtenissen na balansdatum	108
7. Balans	109
7.1 Algemene toelichting op de balans	111
7.2 Toelichting op de afzonderlijke balansposten	115
Bijlage 1 Overzicht resultaten 2022 indicatoren waterbeheerplan	126
Bijlage 2 Controleverklaring	131
Bijlage 3 Afkortingen	132
Bijlage 4 SiSa	133

1. Inleiding

Indeling van het jaarverslag

Elk jaar verantwoordt een Waterschap zich over de doelen en financiën van het afgelopen jaar. Dat gebeurt in het jaarverslag. Het jaarverslag over 2022 geeft inzicht in de bereikte doelen van de programma's van het waterschap Vechtstromen en de wijze waarop wordt voldaan aan de gestelde financiële kaders in 2022. Primair wordt hierin gekeken naar de realisatie van de doelstellingen in 2022, zoals die in de programmabegroting 2022-2025 zijn geformuleerd en waar nodig bij de bestuurlijke voortgangsrapportage (BVR) op 23 november 2022 zijn geactualiseerd en bijgesteld.

De verslaggevingsvoorschriften voor waterschappen zijn vastgelegd in de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit en de regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). Dit jaarverslag (inclusief jaarrekening 2022) is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Het document kent de volgende indeling:

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in 2022 die van invloed op ons werk zijn geweest. In hoofdstuk 2 geven we ook een toelichting op het financiële resultaat en de ontwikkeling van de investeringen en de balansposten schulden en reserves. Hoofdstuk 3 bevat het dashboard van de 25 afspraken uit het bestuursakkoord. Ook zijn de financiële indicatoren, zoals die in de huidige programmabegroting (PB) 2022-2025 voor het eerst zijn opgenomen. Een uitgebreidere toelichting over 2022 op de programma's is opgenomen in hoofdstuk 4. De financiële indicatoren worden verder toegelicht in de paragrafen van hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 4 gaat per programma nader in op de bereikte doelen in 2022. Daarnaast wordt per programma op hoofdlijnen inzicht gegeven in de voortgang van de investeringen en de exploitatie.

Hoofdstuk 5 betreft de wettelijk verplichte paragrafen bedrijfsvoering. Deze gaan onder meer in op de ontwikkelingen van de waterschapsbelastingen, het weerstandsvermogen, de financiering, de verbonden partijen en de omvang van de schuld. Ook wordt hier een toelichting gegeven op de verbonden partijen en is de paragraaf bedrijfsvoering opgenomen. Dit jaar is voor het eerst in de jaarrekening een 'openbaarheidsparagraaf' opgenomen. Deze paragraaf vloeit voort uit de Wet open overheid (Woo). In deze paragraaf leggen we verantwoording af over de uitvoering van de Woo.

Hoofdstukken 6 en 7 omvatten de jaarrekening 2022.

Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de exploitatierekening, zowel naar programma's, de beide kostendragers 'watersysteembeheer' en 'zuiveringsbeheer' als naar kosten- en opbrengstensoorten.

In hoofdstuk 7 is de balans weergegeven. Deze is voorzien van een algemene toelichting en een toelichting op de afzonderlijke posten van de balans.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de resultaten 2022 van het waterbeheerprogramma. Bijlage 2 bevat de controleverklaring en bijlage 3 een overzicht met de afkortingen. In bijlage 4 is de SiSa-verklaring opgenomen. SiSa staat voor 'Single information, Single audit'. Overheden kunnen extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit gebeurt in de vorm van een specifieke uitkering. De verantwoording richting het Rijk over de besteding verloopt via de SiSa.

2. Terugblik bestuursperiode en het jaar 2022

2.1 Terugblik bestuursperiode

Bestuursakkoord 2019-2022: blauwgroene ambitie

Een blauwgroene ambitie vormde de basis voor het bestuursakkoord “Een blauwgroene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen” van waterschap Vechtstromen 2019-2023. In dat akkoord legden we vast bij te dragen aan een aantrekkelijke leefomgeving door te werken aan schoon water dat in de juiste hoeveelheid beschikbaar moest zijn. Verder lag er in de volle breedte van het bestuursakkoord een sterk accent op vergroening.

Ambitie vertaald

In 25 bestuurlijke opdrachten die geordend werden onder zes thema's¹, werd deze blauwgroene ambitie uit het bestuursakkoord vervolgens geoperationaliseerd. Deze bestuurlijke opdrachten werden gedurende de bestuursperiode uitgewerkt en geconcretiseerd. De ambitie bleek hoog! In het actieve geheugen van Vechtstromen is er geen bestuursperiode met zóveel nieuw opgekomen onzekerheden in de omgeving, die het waterschapswerk sterk beïnvloeden. Zo zijn er zeer dominante - vaak met elkaar samenhangende - transities die het waterschap raken: klimaatverandering (adaptatie en mitigatie), ruimtelijke ordening, stikstof en waterkwaliteit (NPLG) en duurzaamheid/energie. Daarnaast was er sprake van de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de daarop aansluitende energiecrisis, capaciteitsproblematiek en kostenstijgingen. Op dit moment lopen deze onzekerheden en transities door in de komende bestuursperiode.

¹ Klimaat, Waterkwaliteit, Duurzaamheid, Samenwerking en communicatie, Organisatie, Financieel beleid.

Het bestuur 2019-2023 had een hoge ambitie en om die in deze sterk veranderende maatschappelijke omstandigheden zo goed mogelijk te bereiken, was er veel flexibiliteit en aanpassingsvermogen nodig, van inwoners, stakeholders, bestuur en organisatie. Vechtstromen is er trots op dat het erin is geslaagd de ambitie voor een groot deel te realiseren².

In dat kader noemen we speciaal de oplevering van stevige ankerdocumenten: de watervisie en het waterbeheerprogramma, maar ook plannen voor strategisch assetmanagement, innovatie en digitale transformatie.

In deze paragraaf volgt een globale terugblik op de realisatie van de ontwikkelthema's en de organisatorische thema's, die zowel in het bestuursakkoord “Een blauwgroene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen” waren opgenomen als in het op 16 maart 2023 aan het nieuwe algemeen bestuur aangeboden overdrachtsdocument. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht waarin de 25 maatregelen uit het bestuursakkoord zijn weergegeven met daarbij de status, voortgang en score (kleur) van de maatregel binnen de bestuursperiode. Daarnaast is per maatregel een score (kleur) toegekend of de maatregel aandacht vereist in de nieuwe bestuursperiode.

2.1.1 Ontwikkelthema's:

Voor het thema Klimaat

Het watersysteem en de leefomgeving klimaatbestendig inrichten is een continue opgave. Omgaan met te droog, te nat en hoosbuien is daarbij de uitdaging. Bij aanvang van de bestuursperiode was er veel aandacht voor regionale doorvertaling van de 7 ambities uit het deltaprogramma

² Onderaan dit hoofdstuk is een tabel opgenomen waarin de voortgang op alle 25 uitgangspunten van bestuursakkoord “Een blauwgroene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen” is aangegeven.

ruimtelijke adaptatie. In het waterbeheerprogramma zijn de ambities verwerkt tot inspanningen en deze inspanningen zijn vervolgens weer geconcretiseerd in een themaplan klimaat. Een plan gericht op het creëren van een fundament voor klimaatbestendige inrichting en ontwikkeling van het beheergebied. Naast bewustwording (stresstesten) en herinrichtingsmaatregelen is ingezet op een meer klimaatrobuust beheer. Zowel in ons eigen waterbeheer als in het beheer van de open ruimte door anderen. Werken aan een robuuste inrichting van het watersysteem en het vasthouden van water in de haarvaten van het systeem is daarmee een blijvend onderdeel van het waterschapswerk.

Enkele highlights:

- *Herinrichting van de Boven Dinkel*
- *Aanleg bergingsgebied Ossenhaar*
- *Haarvaten op Peil*
- *Wateragenda's gemeenten*

Sinds jaar en dag hanteren we bij het werken aan een klimaatrobuuste inrichting het uitgangspunt: *met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het systeem*. Met de nationale aandacht voor het principe Water en Bodem Sturend als onderlegger voor ruimtelijke ontwikkelingen heeft dit uitgangspunt een beleidsmatig fundament gekregen. Komende bestuursperiode zal het concreet maken van dit fundament in ruimtelijke ontwikkelingen de agenda bepalen.

Voor het thema Waterkwaliteit

Waterkwaliteit verbeteren door herinrichting systeem- en ketenassets en werken aan VTH taken is een formele taak van het waterschap. Voldoen aan de KRW opgave in 2027 is een mijlpaal. Bij aanvang van de bestuursperiode was er veel aandacht voor medicijnrestenverwijdering op rioolwaterzuiveringsinstallaties. Wat meer tijd nemen en inzetten op combinatie van deze nieuwe technologie met de KRW en

duurzaamheidsopgaven leek verstandig. De toenemende druk vanuit Europa om tijdig te voldoen aan de KRW noopte tot bijstelling van deze lijn. Gedurende de bestuursperiode is besloten om alles op alles te zetten om eind 2027 te voldoen aan de KRW. Zowel op de rioolwaterzuiveringsinstallaties als op het gebied van de herinrichting van het watersysteem. Met het NPLG is voor dit laatste vanuit het Rijk een extra instrument gecreëerd.

Enkele highlights:

- *Vernieuwing van de rwzi Vriezenveen*
- *Renovatie van de rwzi Almelo-Vissedijk*
- *Bodac project medicijnen verwijderen Puur Waterfabriek Emmen*
- *Inzet op versnelling realisatie KRW maatregelen systeem en keten*
- *Groefondsaanvraag gehonoreerd*

De focus op alles uit de kast halen om te voldoen aan KRW 2027 opgave typeert de huidige situatie. Daartoe wordt gewerkt aan een uitvoeringsstrategie. Investeren in zuiveringen en herinrichting van het systeem doe je voor langere tijd. Slim combineren van opgaven blijft daarmee voor de hand liggend. Met de EU richtlijn stedelijk afvalwater in evaluatie tekent zich al af dat de doorontwikkeling van de rioolwaterzuiveringen onontkoombaar wordt. Hoe en wanneer hierop te anticiperen wordt de uitdaging. Ook de zorgen op EU niveau over de afnemende biodiversiteit zal de aandacht voor het ecologisch functioneren van het watersysteem laten toenemen.

Voor het thema Duurzaamheid

De waterschappen als sector hebben een ambitie om in 2025 energieneutraal te zijn. Vechtstromen heeft bestuurlijk de ambitie benoemd om in 2030 via het spoor van gesloten businesscases energieneutraal te worden. Aangezien het een sectorambitie betreft is het mogelijk wat meer tijd te nemen. Gedurende de bestuursperiode nam de

druk op reduceren van broeikasgasemissies toe en werd de duurzaamheidsambitie van de sector aangevuld met een streven naar klimaatneutraliteit. Bestuurlijk is op sectorniveau ingestemd met dit streven, maar vindt voor Vechtstromen nog nadere uitwerking plaats en moet nog een besluit worden genomen over de benodigde middelen. Ondersteunend aan het streven naar energie- en klimaatneutraliteit wordt invulling gegeven aan verkenningen en maatregelen in de bedrijfsvoering gericht op het creëren van een circulaire economie. Gedurende de bestuursperiode is daartoe een position paper circulaire economie opgesteld. Daarnaast is een vergroeningsstrategie vastgesteld.

Enkele highlights:

- *Oplevering energiefabriek Hengelo*
- *Realisatie 7 ha zonneweide op rwzi terreinen*
- *Sluizen recreatie Vecht*
- *Kaders Aquathermie*

Aandacht voor duurzaamheid is blijvend. Reductie broeikasgassen en stikstofemissies, maar ook het werken aan circulariteit blijven hoog op de agenda. Zo is er bijvoorbeeld in de uitvoering van het waterschapswerk een opgave om emissiearm materieel en werkwijzen te introduceren. Daarnaast worden zuiveringen door partijen in het beheergebied steeds vaker als een hub voor circulaire initiatieven beschouwd. Daarmee, maar ook bij verdere invulling van de circulaire programma's onder de NOVEX komen afwegingen over rol en positie als beschreven in het position paper circulariteit in beeld.

2.1.2 Organisatorische thema's:

Voor het thema Samenwerking en communicatie

In de afgelopen bestuursperiode is er onder andere gewerkt aan de versterking van contacten op verschillende schaalniveaus, zowel in Nederland, als grensoverschrijdend en internationaal. Om onze ambities en doelen te realiseren hebben we een intensieve vorm van samenwerken nodig. Een mooi voorbeeld hiervan is de watermarkt die georganiseerd is eind 2022 in Beuningen. Daar kregen agrariërs, grondeigenaren en andere geïnteresseerden uit het gebied rondom de Roelinksbeek en Voltherbeek informatie over kleinschalige maatregelen tegen droogte en wateroverlast. Ook het project Nieuwe Drostendiep is een goed voorbeeld van hoe we onze doelen willen bereiken. Op initiatief van georganiseerde agrariërs is een samenwerkings-verband ontstaan, waardoor deze agrariërs vanaf het begin nauw betrokken zijn bij de invulling van de plannen in het gebied. Deze agrariërs, vertegenwoordigd in de Initiatiefgroep Stroomgebied Drostendiep, werken intensief samen met de andere partners in het gebied zoals Natuurmonumenten, Stichting het Drentse Landschap, Agrarisch Natuur Drenthe en natuurlijk gemeente Coevorden en de provincie Drenthe. Binnen de snel veranderende maatschappelijke context waarin crises en grote transities structureel aan de orde zijn, zullen we ook de komende bestuursperiode meer dan ooit telkens opnieuw onze rol als waterschap moeten bepalen en inhoud moeten geven aan de relatie tot andere waterschappen, overheden en stakeholders.

Voor het thema Organisatie

De (globaal) twee jaar durende periode waarin de maatschappij verlamd werd door het coronavirus bestreek het midden van de afgelopen bestuursperiode. De impact van de coronacrisis op de organisatie en de medewerkers was groot. Het merendeel van de medewerkers kon elkaar niet anders dan digitaal treffen en moest de organisatie van zijn werk daarop aanpassen. En medewerkers die ondanks de crisis toch op waterschapslocaties hun werk moesten doen, hadden - zeker in de beginfase - te maken met allerlei onzekerheden over de mogelijke

gevolgen daarvan voor hun gezondheid. Het waterschap is nu eenmaal een vol continu bedrijf dat altijd doordraait en dat hebben we ook in deze periode samen weten te organiseren. Daarnaast hebben we in deze tijdsspanne ook nog de verbouwing van onze locaties gerealiseerd.

En nu moeten we onze draai weer zien te vinden in het post-corona-tijdperk. Versnelling van digitalisering is opgetreden, we werken met zijn allen zowel thuis als op kantoor op flexibele werkplekken. Hoe zorgen we dan toch voor de verbinding, zowel onder elkaar bij Vechtstromen, als op alle schaalniveaus in onze netwerken?

Bestuurlijk en ambtelijk is de aandacht voor digitale transformatie versterkt. Het besef is gegroeid dat digitale transformatie meer is dan alleen de implementatie van nieuwe technieken. De impact ervan op de maatschappij, het waterschap als bestuursorgaan en de organisatie is groot: ze beïnvloedt de grote transitie zowel op de inhoud als op de snelheid waarmee ze zich voltrekken. Planmatig is en worden bij Vechtstromen stappen gezet naar een hoger volwassenheidsniveau waar het vraagstukken betreft die met digitale transformatie samenhangen, zoals ethiek en informatieveiligheid, informatieveiligheid en de bescherming van persoonsgegevens.

Als het gaat om de toekomst van de organisatie hebben we in de bestuursperiode 2019-2023 een beter beeld gekregen van cruciale kwaliteiten die we nodig hebben om ons werk in de toekomst goed te kunnen doen. We schenken meer aandacht aan opleidingen met een concernbreed opleidingsplan.

Door de sterk bewegende context waarbinnen wij ons werk moeten doen en het toegenomen investeringsvolume was de vraag of we voldoende en de juiste mensen binnen onze organisatie hebben een onderwerp van continue aandacht. Het bestuur heeft besloten dat de organisatie structureel mag groeien om de uitbreiding van het takenpakket aan te

kunnen. Deze schaa sprong krijgt in de komende bestuursperiode zijn beslag.

Financieel beleid

De periode 2019-2023 is ook op financieel en economisch gebied gekenmerkt door veel onzekerheden en ontwikkelingen. In de afgelopen jaren is steeds meer zicht gekomen op noodzakelijke investeringen om de infrastructuur binnen zowel watersystemen als zuiveren op orde te hebben, dit heeft ook impact op de financiën. Daarnaast leidden externe ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en financiële markten en de beschikbaarheid van grondstoffen tot prijsstijgingen aan de ene kant, en lage rentes aan de andere kant. De sterk toenemende kosten en inflatie leidden vanaf 2022 tot macro economische maatregelen vanuit de centrale banken, waarbij de rentes ook weer sterk stijgen.

De financiële uitgangspunten die in het bestuursakkoord waren opgenomen zijn door de vele ontwikkelingen in 2021 en 2022 onder druk komen te staan. Bijvoorbeeld het uitgangspunt dat de stijging van het lastendrukkader terug zou lopen naar 3% en dat de schuldpositie zou stabiliseren, of zo mogelijk zou afnemen. Later is het doel van de schuldpositie geconcretiseerd tot het streven naar een netto-schuldquote van 300% over 10 jaar. Daarnaast is deze bestuursperiode gestart met een taakstelling van € 4 miljoen. Deze taakstelling is later toegenomen tot circa € 6 miljoen. Deze taakstelling is inmiddels volledig ingeboekt en grotendeels gerealiseerd. Tijdens de afgelopen bestuursperiode is een duurzaam financieel beleid steeds het uitgangspunt geweest, waarbij kosten en belastingenopbrengsten duurzaam moeten passen bij de prestaties en de opgaven die het waterschap heeft. Met de toegenomen opgaven en de hogere kosten is het nodig gebleken om de uitgangspunten voor duurzaam financieel beleid bij te stellen.

Na de vaststelling van de meerjarenverkenning 2023-2032 en de daaropvolgende, unaniem vastgestelde, programmabegroting 2023-2027 zijn de uitgangspunten voor duurzaam financieel beleid bijgesteld. Belangrijke gewijzigde uitgangspunt is dat de gemiddelde lastendruk meebeweegt met de inflatie. Daarnaast is een visie op schuld opgeleverd waarin is afgesproken dat de netto-schuldquote maximaal 400% mag bedragen. Daarbij zijn ook een aantal aanvullende indicatoren vastgesteld om de totale begroting in relatie tot de schuldpositie beheersbaar te houden. De looptijd van leningen moet bijvoorbeeld aansluiten bij de gemiddelde afschrijvingstermijn, de schuldpositie mag maximaal 95% bedragen van de vaste activa en het aandeel kapitaallasten in de begroting moet zich bewegen binnen een bandbreedte van 28%-32%. Ook het dividendbeleid is geactualiseerd en de meerjarenverkenning kent sinds 2020 een doorkijk van 10 jaar in plaats van 4 jaar, waardoor we beter in staat zijn om meerjarige ontwikkeling in beeld te krijgen.

Om de robuustheid van de begroting van Vechtstromen in beeld te brengen is eind 2022/begin 2023 een financiële stresstest uitgevoerd. Deze stresstest is opgenomen als bijlage bij het overdrachtsdocument dat aan het nieuwe algemeen bestuur is aangeboden. Uit deze stresstest blijkt dat de financiële positie van Vechtstromen voldoende robuust is om diverse scenario's op te vangen.

Onzekere tijden en ontwikkelingen maken dat het goed begroten, zeker voor een langjarige periode lastig is. Het is daarom belangrijk geweest om

gedurende de afgelopen jaren tussentijds de stand op te maken in de meerjarenverkenningen en de bestuurlijke voortgangsrapportages, waarbij ook voorstellen zijn gedaan over bijstelling van middelen. Het heeft ertoe geleid dat we de afgelopen jaren positieve jaarrekening resultaten konden presenteren, die met een omvang van 2-3% van de omzet passen bij een decentrale overheid zoals het waterschap.

De opgaven en taken van het waterschap zullen ook voor de komende jaren leiden tot een toename van de investeringen en exploitatie- en personeelskosten. De uitgangspunten die in de programmabegroting 2023 zijn opgenomen houden al voor een deel rekening met deze opgaven. Met alle ontwikkelingen blijft de aandacht voor een duurzaam financieel beleid ook voor de komende bestuursperiode een belangrijk aandachtspunt.

Toelichting kleuren kolom maatregel binnen bestuursperiode:

Groen: opdracht is binnen bestuursperiode afgerond; of het bestuur heeft al eerder besloten de opdracht aan te passen

Oranje: verwacht werd dat de opdracht binnen de bestuursperiode uit te voeren, echter zijn er aandachtspunten die de voortgang hebben beïnvloed waardoor de maatregel niet is afgerond binnen de bestuursperiode.

Toelichting kleuren kolom aandachtspunten:

Groen: vereist geen specifieke aandacht in de nieuwe bestuursperiode

Oranje: Vereist aandacht in de nieuwe bestuursperiode.

In onderstaande tabel is een meer gedetailleerde onderbouwing van het resultaat van deze bestuursperiode weergegeven.

Maatregel uit het bestuursakkoord				Bestuurlijk	Status	Voortgang	Maatregel gereed binnen bestuurs periode	Aandachts punten
1. Klimaat	1	Droogte en wateroverlast	1.1 Robuuste inrichting systeem	Nettie Aarnink	Gereed	Beleid klimaatrobuust werken in voorbereiding. Reacties op ontwerp-waterbeheerprogramma heeft extra tijd gevraagd voor consultatie van partners en stakeholders. In 2022 is het themaplan klimaat vastgesteld en daaruit voortvloeiend wordt vaststelling nieuw beleid voorzien.		
	2		1.2 Water langer vasthouden	Nettie Aarnink Wim Stegeman	Gereed	Programma's DAW, LOP, NOP, ZON, WCT en Lumbricus zijn gecontinueerd. Lumbricus is afgerond en gaat verder als Klimap. Eind 2021 is het nieuwe ZON programma vastgesteld voor de periode 2022-2027. In 2022 is Haarvaten op Peil (HOP) gestart.		
	3		1.3 Overlast o.b.v. normen in beeld in 2020	Wim Stegeman	Gereed	De nieuwe normenkaart is eind 2021 als onderdeel van het Waterbeheerprogramma vastgesteld door het AB. Daarop is de toetsing uitgevoerd en zijn de knelpunten in kaart gebracht. Met het opstellen van het uitvoeringsprogramma is een start gemaakt.		
	4	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie	1.4 Invulling 7 ambities DPRA	Hans van Agteren	Gereed	De stresstesten zijn eind 2019 opgesteld. De risicodialogen zijn afgerond (enigszins vertraagd door corona). Met het opstellen van de Uitvoeringsagenda's is, mede door Rijksmiddelen (Impulsgelden) een start gemaakt.		

Maatregel uit het bestuursakkoord				Bestuurlijk	Status	Voortgang	Maatregel gereed binnen bestuurs periode	Aandachts punten
2. Waterkwaliteit	5	Chemische Kwaliteit	2.1 PvA rwzi's hoe te voldoen aan KRW	Erik Lievers	In uitvoering	PvA is opgesteld en middelen zijn toegekend. Uitvoering vindt de komende jaren plaats tot eind 2027.		
	6		2.2 Streven geen maatwerkbesluiten	Erik Lievers	In uitvoering	In de MJV 2023-2025 zijn extra middelen beschikbaar gesteld om rwzi's uiterlijk in 2027 te laten voldoen aan de eisen van de KRW. Het streven naar geen maatwerkbesluiten lift daar in mee.		
	7		2.3 Pilots microverontreiniging	Erik Lievers	In uitvoering	Bij de Puurwaterfabriek in Emmen lopen twee pilots tot en bij de rwzi Enschede loopt 1 pilot. Beide pilots lopen tot en met 2023. Middels samenwerking met kennisinstellingen wordt ervaring opgedaan.		

	8	Ecologische kwaliteit	2.4 Voldoen aan eisen KRW 2027	Nettie Aarnink	In uitvoering	Stroomgebiedbeheerprogramma voor de laatste periode is opgesteld. In MJV 2023-2032 zijn extra investeringsmiddelen beschikbaar gesteld om maatregelen tijdig te realiseren. Uitvoeringstrategie wordt opgesteld voor programma watersysteem en programma waterketen.		
	9	Bronaarpak, VTH	2.5 Beleidslijn bronaarpak	Nettie Aarnink Hans van Agteren	Gereed	Beleidslijn bronaarpak is vastgesteld op 14 april 2021 door het AB.		

Maatregel uit het bestuursakkoord				Bestuurlijk	Status	Voortgang	Maatregel gereed binnen bestuurs periode	Aandachts punten
3. Duurzaamheid	10	Ecologie en biodiversiteit	3.1 Vergroeningsstrategie 2020	Wim Stegeman	Gereed	Vergroeningstrategie is vastgesteld in november 2020. Uitvoeringsprogramma 2022 is kwartaal 4 2021 opgeleverd en is in 2022 conform planning uitgevoerd.		
	11	Natura 2000	3.2 Bepalen uitvoeringsverantwoordelijkheid 2019	Nettie Aarnink	Gereed	DB heeft positie bepaald over uitvoeringsverantwoordelijkheid Natura 2000 gebieden Vecht, Regge en Dinkel.		
	12	Energietransitie	3.3 Plan 100% energieneutraal 2025	Erik Lievers	Gereed	Bij de MJV 2021-2030 is de opgave verbreed naar CO2-reductie. Overeenkomstig energieneutraliteit in 2030 in plaats van 2025. Verkenning opgave en richtingen (focus) in Q1 2022, tijdens een stroomdag van het algemeen bestuur. Besluitvorming over de benodigde middelen voor doelrealisatie moet nog plaatsvinden		
	13		3.4 Grensoverschrijdende verkenning 2021	Erik Lievers	Gereed	Verkenning samenwerkingsprojecten vanuit Nederlandse zijde uitgevoerd. Verkenning is Q1 2022 opgeleverd en Q2 2022 bestuurlijk vastgesteld.		
	14	Circulaire economie	3.5 Position Paper opgesteld in 2021	Erik Lievers	Gereed	De 'position paper Circulaire Economie' is in Q2 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld.		
	15	Kennis en innovatie	3.6 Innovatiefonds proeftuinen en praktijkklabs	Stefan Kuks	Gereed	De Kennis en -innovatieagenda is in juli 2020 vastgesteld door het AB. De aanvragen zijn vervolgens periodiek behandeld in de innovatieraad en daarna voorgelegd aan het DB. Diverse projecten zijn zo in uitvoering gebracht. De kennis- en innovatieagenda is geëvalueerd, hierover wordt het AB begin 2023 geïnformeerd. De evaluatie is onderdeel van de overdracht aan het nieuw gekozen bestuur.		

Maatregel uit het bestuursakkoord				Bestuurlijk	Status	Voortgang	Maatregel gereed binnen bestuurspe- riode	Aandacht spunten
4. Samenwerking en Communicatie	16	Samenwerking binnen het bestuur	4.1 Doorlopend ontwikkelprogramma	Stefan Kuks	Gereed	In november 2020 is de nieuwe werkwijze vastgesteld en geïmplementeerd. De werkwijze is daarna periodiek geëvalueerd en aangepast. De laatste reflectiebijeenkomst heeft in 2022 plaatsgevonden. Dit heeft input opgeleverd voor het overdrachtsdocument naar het nieuwe bestuur.		
	17	Communicatie en Educatie	4.2 Evaluatie communicatievisie in 2019	Stefan Kuks	Gereed	Na evaluatie is de nieuwe communicatievisie Vechtstromen 2020-2023; "Contact, intern bewustzijn en zichtbaarheid", in april 2020 vastgesteld.		
	18		4.3 Waterlessen uitbreiden voor VO/MBO	Hans van Agteren	Gereed	Ambities ten aanzien van educatie zijn, op 30 juni 2021, bijgesteld tijdens de vaststelling MJV 2022-2031. Geen uitbreiding naar MBO als gevolg van keuze financiële taakstelling.		
	19	Grensover- schrijdende samenwerking	4.4 Continueren grensoverschrijdende samenwerking	Stefan Kuks	In uitvoering	De twee jaar geleden ingezette strategie om via de het ministeriële niveau versneld te kunnen werken aan doelbereik blijkt zeer succesvol. In een coalitie met provincie Overijssel en de Landkreis werkt Vechtstromen aan een grensoverschrijdende risicodialoog waarvoor een zgn. waterbom-studie voor het werkgebied van het GPRW het fundament zal vormen. In 2022 is door de EUREGIO de strategie 2030 vastgesteld. Water(kwaliteit) en klimaat zijn enkele van de nieuw toegevoegde speerpunten.		
	20	Internationale samenwerking	4.5 Agenda internationale samenwerking 2020	Nettie Aarnink	Gereed	De agenda is in februari 2021 door het AB vastgesteld, loopt van 2021-2026 en de Blue Deal heeft er een prominente plaats in gekregen. De maatregelen tot en met de bestuursperiode zijn gerealiseerd.		

Maatregel uit het bestuursakkoord				Bestuurlijk	Status	Voortgang	Maatregel gereed binnen bestuurspe- riode	Aandacht spunten
5. Organisatie	21	Werken volgens de omgevingswet	5.1 watervisie opgesteld 2020	Hans van Agteren	Gereed	De watervisie is in april 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur. Het waterbeheerplan is in december 2021 door het algemeen bestuur vastgesteld.		
	22	Assetmanage- ment	5.2 werkwijze geïmplemen-teerd 2023	Hans van Agteren	Gereed	AB heeft de bestuurlijke opdracht vastgesteld. Het strategisch assetmanagementplan (SAMP) is vastgesteld door het AB op 14 april 2021. In 2022 is de werkwijze Assetmanagement geïmplementeerd. Vanuit de lijnorganisatie wordt de werkwijze vervolgens toegepast en verder ontwikkeld. Het is niet gelukt om alle werkpakketten volledig af te ronden, vanwege vertraging door Covid-19 en personele veranderingen. Tegelijkertijd is de implementatie van een volledig werkend assetmanagementsysteem een doorlopend proces. De directie heeft eind 2022 besloten om de werkpakketten in 2023/2024 af te ronden en deze periode te gebruiken om assetmanagement verder in te bedden in ons reguliere werk en werkwijzen.		
	23	Vergroten realisatiekrach- t en aanpassingsver- mogen	5.3 Manier van werken en Werkomgeving verbeteren	Stefan Kuks	In uitvoering	Modernisering huisvesting en ICT wordt in 2023 opgeleverd. De aanpassing kantoor Hardenberg is tijdelijk stilgelegd in verband met een verkennend onderzoek om versneld van het aardgas af te gaan, zodat verduurzamingskansen kunnen worden meegenomen in het project.		
						De inrichting van het Park is vertraagd als gevolg van een procedure tegen de gemeente Almelo over de betreffende grond en de plannen van het waterschap om hier park en parkeerplaatsen aan te leggen. Het algemeen bestuur wordt actief betrokken bij de besluitvorming voor het vervolg.		
	24		5.4 Participatiebanen realiseren in personeelsbestand	Stefan Kuks	In uitvoering	Bij vaststelling MJV 2022-2031 is de ambitie vastgesteld voor +2 extra participatiebanen als impuls en daarnaast 10% van de vacatures. Dit komt neer op circa +3 participatiebanen per jaar totdat we voldoen aan de gestelde norm. Het blijkt vrij ingewikkeld om reguliere vacatures in te vullen met participatiebanen. De vacatures sluiten niet goed aan op de profielen van mensen uit de doelgroep. Onderzocht wordt of we functies aan kunnen passen, zodat we mensen uit de doelgroep wel kunnen aannemen.		
6. Financieel beleid	25	Implementere n Duurzaam Financieel Beleid	6.1 Implementeren financiële maatregelen	Wim Stegeman	Gereed	De herijking van het 10-jarig investeringsprogramma is vastgesteld bij vaststelling MJV 2022-2031; voorstellen taakstelling vastgesteld met doorvertaling in exploitatiebegroting 2021 e.v.; dividendbeleid is ontwikkeld; voorstel visie op schuld in AB van 6 juli 2022 aangenomen.		

2.2 Wat waren de belangrijkste ontwikkelingen voor 2022?

Normaal gesproken zou het laatste jaar van de bestuursperiode het oogstjaar zijn, als het gaat om de realisatie van de beleidsambities. Maar we hadden de coronacrisis nog maar amper achter ons, of we werden geconfronteerd met economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne, een sterk oplopende inflatie, hoge energieprijzen, een krapte aan materialen en een aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Ook de sterker wordende gevolgen van de klimaatverandering, kleurden de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Het kabinet Rutte IV, dat in januari 2022 aantrad, heeft ingezet op een aantal beleidsprioriteiten, die ook nadrukkelijk ons waterschap raken:

- Het inzetten op de energietransitie en het reduceren van de CO₂-emissie en instellen van een klimaat- en transitiefonds;
- Het instellen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, waarbij de uitdagingen in het landelijk gebied, onder andere op het gebied van de natuur, stikstof, waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) en klimaat worden aangepakt. De doelen van Het Nationaal Programma Landelijk Gebied hebben veel raakvlakken met de doelen van Vechtstromen: een klimaatrobuust watersysteem, oppervlaktewater van goede kwaliteit en een duurzame bedrijfsvoering zonder uitstoot van CO₂;
- Integraliteit en de sturing daarop krijgt in deze kabinetsperiode ook vorm door het actualiseren van de Nationale Omgevingsvisie en een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Daarin wordt een aantal opgaven gecombineerd zoals een goede ruimtelijke inrichting, de woonopgave, het beschermen van onze natuur, het tegengaan van de funderingsproblematiek als gevolg van bodemdaling maar ook het voorkomen van verrommeling en verdozing van onze leefomgeving en de ruimtelijke inpassing van onze energietransitie. Met name de omvang van de woonopgave

vraagt van het waterschap dat er nog meer wordt ingezet op de klimaatrobuuste inrichting van het stedelijk gebied.

In de organisatie is hard gewerkt en bijna alle maatregelen uit het bestuursakkoord zijn gerealiseerd. Dat neem echter niet weg dat mede vanwege de hierboven geschetste ontwikkelingen op bepaalde beleidsonderdelen in dit laatste jaar van de bestuursperiode nog een impuls noodzakelijke was. In de loop van 2022 hebben we daarom via de meerjarenverkenning aan het Algemeen Bestuur voorgesteld om in te stemmen met een verhoging van het investeringsprogramma voor de komende vier jaren. Daarmee kunnen we versneld uitvoering geven aan de realisatie van de KRW-doelstellingen per eind 2027 en kunnen we het beheer van onze assets verder op orde brengen. De omvangrijke extra investeringsopgave van bijna € 100 miljoen over de komende vier jaren, is uiteindelijk verwerkt in de begroting 2023 – 2026 en door het Algemeen Bestuur op 28 november 2022 vastgesteld. Er is een plan van aanpak gemaakt met een strategie hoe dit ambitieuze doel kan worden gehaald of op zijn minst kan worden benaderd. In 2022 is vanuit het watersysteem aangegeven welke effluent kwaliteit alle zuiveringen zouden moeten bereiken om, naar verwachting, te voldoen aan de gewenste kwaliteit van het oppervlaktewater. Deze waarden zijn nog wat strenger dan de eerder afgegeven waarden waarop de verbetering van de rwzi's Ootmarsum en Tubbergen, die in 2022 in voorbereiding of uitvoering zijn, is gebaseerd. Voor een vijftal zuiveringen lijkt de gewenste effluentkwaliteit niet met gangbare nabehandelingstechnieken haalbaar. Over een oplossing wordt op dit moment nagedacht. In 2022 is verder gewerkt aan het aanpassen van een aantal rwzi's of is gestart met de voorbereidingen ervan.

Organisatie

Zowel de privacy-wetgeving, als de roep om meer transparantie vanuit de Wet Open Overheid, hebben geleid tot nieuwe regels die voor onze organisatie moeten worden vertaald in aangepaste procedures en systemen. Bij de vaststelling van de begroting 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten om hiervoor extra middelen vrij te maken.

Naast het verder op orde brengen van het beheer van onze assets en de verdere doorontwikkeling van procesautomatisering, hebben we in 2022 voorbereidingen getroffen voor de schaa sprong van onze organisatie. De opdracht van ons waterschap is groot en vraagt niet alleen om meer geld maar ook om een passende organisatie. Een organisatie die in staat is deze doelen te realiseren en die gelijktijdig voldoende ruimte biedt voor de ontwikkeling van medewerkers en de inzet van hun talenten om vernieuwing en innovaties te realiseren. Alleen op die manier kunnen wij anticiperen op de nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen en blijven wij in de krappe arbeidsmarkt een aantrekkelijke werkgever. Medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal voor onze organisatie. Bij een toenemend investeringsvolume wordt de noodzaak voor extra capaciteit alleen maar groter. De komende jaren is een schaa sprong van de organisatie dan ook noodzakelijk: een groei van de organisatie, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin. In bestuurlijke zin vraagt dit om een herijking van de kaders waarbinnen we onze organisatie in staat stellen om mee te groeien met de omvang van de bestuurlijke opgaven. Kaders die de ruimte bieden om snel en efficiënt te reageren op de ontwikkelingen die zich voordoen. De eerste voorbereidingen hiervoor hebben we in 2022 getroffen.

Duurzaam financieel beleid

De toegenomen opgaven voor het waterschap en de economische ontwikkelingen en prijsstijgingen leidden er in 2022 toe dat het bestaande financiële kader bijgesteld is. Bij het opstellen van de MeerJarenVerkenning (MJV) en de begroting in 2022 zijn de op dat

moment geldende financiële parameters opnieuw beoordeeld. Het gaat bijvoorbeeld om de parameters over schuld, lastendruk en kapitaallasten. Vanuit de visie op schuld, heeft het Algemeen Bestuur besloten tot een herijking van dit financiële kader. In paragraaf 3.2 ('indicatoren duurzaam financieel') zijn de nieuwe indicatoren opgenomen. In het kader van een duurzaam financieel beleid is in 2022 bovendien besloten dat de gemiddelde lastendrukstijging in de toekomst moet meebewegen met de ontwikkeling van de inflatie. Dit houdt in dat de daadwerkelijke stijging van de belastingtarieven wordt gebaseerd op inflatiecijfers. Daar bovenop kunnen belastingtarieven eventueel aanvullend verhoogd worden door hogere kosten als gevolg van autonome ontwikkelingen en keuzes voor (nieuw) beleid.

Exploitatie

Exploitatierekening naar kosten en opbrengsten

Kosten 2021 en 2022 (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	B 2022 na wijzigingen	JR 2022
Kapitaallasten	43,7	43,2	43,0	44,2
Personeelslasten	45,8	48,8	50,6	49,3
Goederen en diensten van derden	45,4	50,2	54,6	51,4
Bijdragen aan derden	9,9	9,5	10,2	10,1
Overige kosten	0,4	1,8	1,2	0,4
Totaal kosten (excl. toevoegingen aan reserves)	145,2	153,5	159,6	155,4
Toevoegingen aan reserves	18,9	8,7	19,9	19,9
Totaal kosten (incl. toevoegingen aan reserves)	164,1	162,2	179,5	175,3

Opbrengsten 2021 en 2022 (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	B 2022 na wijzigingen	JR 2022
Financiële baten	6,7	4,5	7,4	7,4
Personeelsbaten	0,6	0,4	0,7	0,7
Goederen en diensten aan derden	3,6	2,3	3,3	3,8
Bijdragen van derden	1,4	2,1	2,2	1,8
Waterschapsbelasting	132,1	134,1	137,8	138,6
Onttrekkingen aan voorzieningen	0,5	0,0	0,2	0,7
Geactiveerde lasten	7,3	7,7	7,9	7,7
Totaal opbrengsten 2021 en 2022 (excl. toev. aan reserves)	152,2	151,1	159,5	160,7
Toevoegingen aan reserves	18,2	11,1	20,0	20,0
Totaal opbrengsten 2021 en 2022 (incl. toev. aan reserves)	170,4	162,2	179,5	180,7

Resultaat	6,3	0,0	0,0	5,4
------------------	------------	------------	------------	------------

Het jaar 2022 is gekenmerkt door veel onzekerheden en ontwikkelingen. Gedurende het jaar zijn de financiële verwachtingen en ramingen bijgesteld in een 1e en 2e begrotingswijziging. Ten opzichte van die bijgestelde begroting (de BVR) is het resultaat over 2022 € 5,4 miljoen positief. Dat bestaat uit lagere lasten van € 4,2 miljoen en hogere baten ca € 1,2 miljoen. De afwijking in de lasten is ca 2,7% en in de baten 0,8%. De ervaringsnorm die door de accountant wordt aangegeven bij decentrale overheden is 2-3%. Het resultaat voor 2022 past daarbij. Het begroten in tijden van onzekerheden en door afhankelijkheden is complex. De afhankelijkheden uit zich bijvoorbeeld in de resultaten van verbonden partijen (zoals GBLT, HWH, SNB en Waterakkoorden) van samen ca € 1,5 miljoen. En veranderingen in wet- en regelgeving (zoals sanctiemaatregelen i.v.m. de oorlog in Oekraïne, uitstel van omgevingswet, rekenregels van pensioenfondsen met hoger rentes en aan de andere kant hogere kosten door de eind 2022 afgesloten CAO 2023) leidden tot een voordeel van samen ca € 0,5 miljoen. In de toelichting op de kosten in hoofdstuk 4 wordt per programma een toelichting op de resultaten gegeven, in hoofdstuk 6 is de toelichting vanuit de invalshoek van de verschillende kostensoorten opgenomen.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn ook de risico's geactualiseerd en opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Ten opzichte van de laatste actualisatie van de risico's en het weerstandsvermogen bij de Programmabegroting 2023-2027 (november 2022), moet een extra reservering worden opgenomen, met name door de afgesloten CAO, die tot hogere lasten leidt dan in het weerstandsvermogen was opgenomen. Wij stellen voor om bij deze jaarrekening een deel van het resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve (weerstandsvermogen). Ook zijn er een aantal andere voordelen door uitstel of onderschrijding van budgetten die wel in 2023 benodigd zijn voor de uitvoering. In totaal wordt (inclusief de hogere CAO-effecten) voor circa € 1,9 miljoen een voorstel tot resultaatsbestemming gedaan. Dat wordt toegelicht in paragraaf 6.2 bij de bestemming van het resultaat. Het resultaat van € 5,4 miljoen is daarom niet volledig vrij beschikbaar. Volgens bestaand beleid wordt het andere deel van het resultaat toegevoegd (€ 3,5 miljoen) aan de reserves voor de egalisatie van toekomstige belastingtarieven, en komt op die manier terug bij de belastingbetalers. De inzichten in deze jaarrekening worden benut bij de 1ste begrotingswijziging 2023 die in 2023 wordt opgesteld en waar keuzes moeten worden gemaakt.

Investerings

Netto investeringen

Netto investeringen (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	BVR 2022	JR 2022
Netto investeringen vóór subsidies	54,8	66,2	54,6	50,5
-/- subsidies	-7,7	-10,4	-6,5	-8,1
Netto investeringen	47,1	55,8	48,1	42,4

In de oorspronkelijke begroting 2022 bedroeg de raming voor de netto-investeringen € 55,8 miljoen en in de BVR 2022 is de raming bijgesteld naar € 48,1 miljoen. Uiteindelijk zijn de netto-investeringen in 2022 uitgekomen op € 42,4 miljoen. Er is geïnvesteerd in onder meer renovatie en vervanging van zuiveringsinstallaties, persleidingen, kunstwerken, beschoeiingen en het baggeren van beken en vijvers. Daarnaast heeft het waterschap geïnvesteerd, in

samenwerking met partners in de Kaderrichtlijn water, in klimaatadaptatie, het Zoetwaterprogramma Oost Nederland (ZON), Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), Natura 2000/PAS, stedelijk water en versnelling van de energietransitie. In hoofdstuk 4 Programma's wordt bij het onderdeel "Wat heeft het gekost" nader ingegaan op de investeringsrealisatie in 2022.

Reserves

In onderstaand overzicht is het verloop van de algemene reserves, de overige bestemmingsreserves en de bestemmingsreserves tariefseglisatie opgenomen. De algemene reserve was bij de BVR al verhoogd van € 8,4 miljoen naar € 8,9 miljoen. De mutaties in de overige reserves zijn conform de genomen AB besluiten. Dankzij het positieve rekeningresultaat ad € 5,4 miljoen is er sprake van een betere vermogenspositie dan ultimo 2021 en ten opzichte van de begroting na wijzigingen.

Verloop van de reserves (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	B 2022 na wijzigingen	JR 2022
Algemene reserves	8,4	8,4	8,9	8,9
Overige bestemmingsreserves	20,2	21,9	24,4	24,4
Bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer	5,8	5,4	8,7	8,7
Bestemmingsreserve tariefseglisatie zuiveringsbeheer	6,4	4,1	5,1	5,1
Nog te bestemmen resultaat	6,3	0,0	0,0	5,3
Totaal reserves	47,1	39,8	47,1	52,5

Ontwikkeling Schuldpositie

Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling weer van de netto schuld, zowel in absolute als in relatieve zin. De prognose voor de netto schuld was in de BVR 2022 reeds naar beneden bijgesteld. Onder andere als gevolg van een lager investeringsniveau en een positief jaarrekeningresultaat 2022 (ad € 5,4 miljoen) waardoor minder leningen aangetrokken hoefden te worden, zie ook de paragraaf EMU-saldo voor een uitgebreidere toelichting. Uit de jaarrekening blijkt dat de absolute schuld nog wat lager ligt, doordat het investeringsvolume eveneens lager lag ten opzichte van de raming in de bijgestelde begroting. De ontwikkeling van de relatieve schuldpositie beweegt daarin mee. De relatieve schuldpositie is echter een vergelijking tussen de netto schuld en de inkomsten vanuit de waterschapsbelastingen. Doordat de inkomsten vanuit de waterschapsbelastingen hoger waren dan begroot, neemt de relatieve schuldpositie per definitie af.

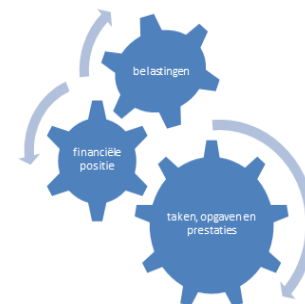
Verloop van de schuldpositie (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	B 2022 na wijzigingen	JR 2022
Absolute netto schuld (bedrag in miljoenen €)	473,8	511,0	489,1	477,1
Relatieve schuldpositie (Norm: maximaal 400%)	359%	381%	355%	344%

3. Overzicht indicatoren

Indicatoren duurzaam financieel beleid

Het financieel beleid moet in samenhang gezien worden met de taken en opgaven van het waterschap. De financiën van een waterschap staan niet op zichzelf, ze zijn een afgeleide van de taken. De doelstellingen van het waterschap, wat het wil bereiken en wat het daarvoor doet, heeft invloed op hoe het er financieel voor staat en wat het betekent op de belastingontwikkeling in het gebied. Het hiernaast weergegeven raderwerk verbeeldt dit. Hierna geven wij de indicatoren weer die we monitoren in het kader van een duurzaam financieel beleid. Deze zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat wij de (wettelijke) taken en opgaven verrichten:

- ⇒ binnen een structureel sluitende exploitatiebegroting;
- ⇒ met een bestendig investeringsvolume;
- ⇒ met een aanvaardbare schuldpositie;
- ⇒ tegen een maatschappelijk aanvaardbare lastendruk voor huishoudens en bedrijven;
- ⇒ en voldoende reserves in relatie tot het risicoprofiel;
- ⇒ waarbij dit wordt beschouwd over een periode van tien jaar.

Bedragen in miljoenen euro's (tenzij anders vermeld)			Norm	Waarde	JR 2021	B 2022	BVR 2022	JR 2022
Indicator								
Netto investeringsvolume					47,1	55,8	48,1	42,4
Absolute netto schuld					473,8	511,0	489,1	477,1
Netto-schuldquote		Maximum	400%		359%	381%	355%	344%
Waarde ultimo boekjaar immateriële, materiële en financiële vaste activa (inclusief onderhanden werk)					527,3	556,5	540,0	534,0
Verhouding nettoschuld t.o.v. vaste activa		Maximum	95%		90%	92%	91%	89%
Absolute omvang kapitaallasten					43,7	43,2	43,0	44,2
Relatieve omvang kapitaallasten		Bandbreedte	28% - 32%		30,1%	28,2%	26,9%	28,4%
Gemiddelde jaarlijkse lastendrukontwikkeling huishoudens en bedrijven (in % t.o.v. voorgaand begrotingsjaar)					3,4%	3,4%	3,4%	3,4%
Looptijd nieuwe leningen vs. gem. afschrijvingstermijn		Maximum	25 jr		25	25	25	25
Weerstandvermogen (ratio)		Bandbreedte	1,0 - 1,4		1,2	1,2	1,1	1,1

4. De programma's voor de organisatie

Dit hoofdstuk gaat per programma in op het doelbereik van 2022 van de belangrijkste onderwerpen. Daarnaast wordt per programma op hoofdlijnen inzicht gegeven in de besteding van de financiële middelen. De programma's worden gespiegeld aan de doelenbomen uit de programmabegroting 2022.

4.1 Programma Watersysteem

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Een blauw groene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen. Programma watersysteem									
Thema	Infrastructuur op orde	Klimaat				Waterkwaliteit		Duurzaamheid	
Einddoel	We brengen en houden het watersysteem en de kunstwerken in veilige, doelmatige toestand (0)	We richten ons watersysteem beter in om klimaat – verandering op te vangen (1.1)	We streven ernaar om samen met onze partners water minder snel af te voeren en meer vast te houden (1.2)	In het hele beheergebied wordt voldaan aan de normen voor wateroverlast (1.3)	Samen met partners werken aan gezamenlijke investerings-agenda DPRA (1.4)	We voldoen in 2027 aan de eisen die de Kaderrichtlijn Water stelt. (2.4)	We willen samen met partners de waterkwaliteit aanpakken bij de bron (2.5)	We willen meer aandacht geven aan ecologie en biodiversiteit (3.1)	Uitvoering geven en synergie voordelen behalen in de uitvoering van N2000 (3.2)
Tussendoelen	In 2022 hebben we een overzicht van toekomstige investeringen in het te handhaven watersysteem Eind 2025 is de procesautomatisering voor kunstwerken actueel	In 2022 geven we verdere invulling aan een themaplan voor klimaatdoel stellingen	Uitvoering geven aan de programma's DAW, Landbouw op Peil, ZON (2 ^e fase) en Haarvaten op Peil	In 2022 wordt een plan opgesteld t.a.v. de knelpunten vanuit de toetsing NBW, conform nieuwe WBP	In 2022 geven we een vervolg aan de risico-dialogen	Herinrichten waterlopen conform KRW (in 2022: 23,8 km.) Opheffen vis barrières conform KRW (in 2022: 18 stuks)	In 2022 zetten we in op maatregelen voor de bron aanpak van stoffen conform de vastgestelde beleidslijn, waarna in 2023 evaluatie volgt	In 2022 voeren we maatregelen uit die in de in 2021 vastgestelde uitvoerings-agenda benoemd worden	In 2022 werken we verder aan de Natura 2000 projecten in combinatie met de water-opgave
Inspanningen t/m 2025	- Opstellen business case PA - Renovatie van kunstwerken - Baggeren diverse watergangen - Normbepaling overige keringen - Uitvoeren implementatie assetmanagement - Migratie gegevensbeheer waterkwaliteit en ecologie	- Beleid ontwikkelen voor klimaat robuuste inrichting - Diverse projecten in het kader van ZON, onder andere renovatie van kunstwerken - Projecten Landbouw op Peil, Natuur op Peil en Haarvaten op Peil - Optimaliseren peilbeheer - Opstellen uitvoeringsagenda n.a.v. toetsen normen NBW - Risicodialogen voeren in het kader van DPRA en het opstellen van een maatregelenpakket - Een bijdrage leveren aan koploperprojecten van partners (DPRA)				- Uitvoeren diverse KRW projecten rondom Vecht, Dinkel, Nieuwe Drostendiep - Onderzoek mogelijkheden terugdringen belasting IBA's - Evaluatie beleid Waardevolle Kleine Wateren - Project ZZS stoffen - Bewustwording gewasbeschermingsmiddelen boomteelt		- Implementatie onderhoud en maaibeeld - Verdere uitvoering N2000 / KRW projecten - Implementeren vergroeningsstrategie - Afstemming voortgang contracten in het kader van Blauwe Diensten	

Inleiding

In 2022 hebben we weer te maken gehad met (extreme) droogte. Hier zullen we steeds meer mee te maken krijgen. Met onze werkzaamheden aan een veilig en robuust watersysteem maken we ons beheergebied bestendiger om klimaatverandering op te vangen. Daarnaast hebben we, met behulp van de werkwijze assetmanagement, uitvoering gegeven aan onze reguliere activiteiten. In een aantal in 2022 uitgevoerde investeringsprojecten is vertraging opgetreden door o.a. gebiedsprocessen en juridische procedures. Ook hebben we te maken gekregen met een hoge inflatie.

De ontwikkelingen die in hoofdstuk 2 zijn benoemd hebben ook op dit programma veel effect. Vooruitkijkend naar de komende jaren is bij de vaststelling van de Meerjarenverkenning 2023-2032 € 10 miljoen extra toegekend voor de versnelling van de opgave van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Er blijft echter spanning bestaan op het behalen van de doelen van de KRW eind 2027. Dit heeft zowel te maken met de doorlooptijd van gebiedsprocessen als het op tijd beschikbaar hebben en houden van de benodigde capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) om het werk ook tijdig uitgevoerd te kunnen krijgen.

Bovenstaande doelenboom is opgenomen in de begroting van 2022. Hieronder wordt de voortgang en realisatie van de doelen en inspanningen in het programma watersysteem in 2022 verder toegelicht.

Infrastructuur op orde

In 2022 is volop gewerkt aan het thema infrastructuur op orde. De principes van de werkwijze van assetmanagement zijn steeds verder ingebed in de organisatie. Zo wordt steeds vaker in projectteams, met behulp van een tool, een goede afweging gemaakt tussen prestaties, kosten en risico's om te beoordelen welke maatregelen nodig zijn. Tevens hebben we door het opbouwen van zogenaamde decomposities beter

inzichtelijk uit welke componenten onze assets bestaan en waar onderhoud of renovatie nodig is. Hierdoor kan veel gericht gewerkt worden. Een voorbeeld is dat samengestelde kunstwerken in beeld zijn gebracht; sifons nabij een brug, vistrap en/of gemaal. Daardoor kunnen we onderhoudsrelaties veel beter in beeld brengen en werk met werk uitvoeren.

Door middel van het opgestelde baggerplan en de uitgevoerde inspecties zijn in 2022 diverse watergangen en vijvers gebaggerd, zoals de Koppelleiding in Hengelo, een deel van de Almelose Aa (in het centrum) en een drietal locaties in Hengelo. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor het aanleggen van nieuwe beschoeiingen, waaronder die van de A1 nabij de Westermaat in Hengelo.

Voor de vervanging van procesautomatisering van kunstwerken binnen het watersysteem zijn in 2022 alle aan te passen automatiseringen in beeld gebracht en vertaald naar jaarplannen. Er zijn inmiddels ook al een aantal nieuwe besturingssystemen aangesloten en het project voor de totale renovatie van de automatiseringen ligt daarmee goed op schema.

Klimaat

Het jaar 2022 was een extreem warm en droog jaar, vooral in Twente en de Achterhoek. Dit heeft ons als organisatie voor uitdagingen gesteld met name in relatie tot de wateraanvoer. De waterstand op de IJssel was dermate laag dat de wateraanvoer naar de Twentekanalen onder druk stond. Als gevolg daarvan zijn, in overleg met onze partners, extra pompen geplaatst bij sluis Eefde. Ten opzichte van voorgaande droge jaren hebben we in 2022 ook meer water moeten pompen voor het waterakkoord Drenthe. Dit heeft te maken met de droogte die eigenlijk tot eind 2022 heeft geduurd waardoor de watervraag naar waterschap Hunze & Aa's ook langer nodig was. De aanhoudende droogte in 2022 was dus anders dan de

droogte in voorgaande droge jaren. Het pompen zorgt voor extra energieverbruik en hogere kosten. Daarnaast zijn er twee beregeningsverboden afgekondigd: één onttrekkingsverbod voor stedelijke vijvers en één verbod voor grondwateronttrekking rondom kwetsbare natuur ten zuiden van de Vecht.

We zien steeds meer verzoeken om droogtemaatregelen te nemen. In de vrij afwaterende delen van ons gebied zijn we afhankelijk van regenwater, dus de focus ligt op water vasthouden in het groeiseizoen. Eén van de manieren waarop we dit doen is het plaatsen van tijdelijke droogtestuwen. Deze worden geplaatst in het groeiseizoen en worden in het najaar weer verwijderd. Het voordeel van tijdelijke stuwen boven reguliere stuwen is dat ze goedkoper zijn dan permanente stuwen en snel kunnen worden geplaatst. Daardoor kunnen we direct in actie komen om de droogte op dat moment tegen te gaan. In 2022 zijn circa 70 van deze tijdelijke stuwen geplaatst. Op dit moment wordt gewerkt aan beleid om het proces van deze droogtestuwen te stroomlijnen.

Figuur 1 Archemermaten stuw

Vanuit het themaplan klimaat werken we met een planmatige aanpak aan het klimaatrobuust maken van ons watersysteem voor de lange termijn. Samen met onze partners zijn verschillende verkenningen uitgevoerd naar ons watersysteem om tot effectieve maatregelen te komen zoals *'De Waterbalans Twente'* en *'Twente op waterbasis'*.

De twee pilots gericht op water sparen en vasthouden zijn afgerond. Binnen de pilot Weijerswold zijn stuwen Padhuizerweide en Drie Gemeenten geautomatiseerd en een watersysteemverkenning uitgevoerd voor een betere wateraanvoer. In de pilot Breklenkamp zijn vier stuwen geplaatst en is een meetnet geïnstalleerd, waarbij deelnemers online inzicht hebben in de gegevens. Hiermee kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen om water beter vast te houden.

In het kader van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie zijn de stresstesten en risicodialogen afgerond. De opbrengst is vertaald in een overzicht met knelpunten voor leggerwaterlopen of kunstwerken. Voor de aanpak van deze knelpunten wordt in 2023 een uitvoeringsagenda gemaakt. Er is tevens een start gemaakt met het uitvoeringsplan, waarin de aandachtspunten vanuit de toetsing van de NBW geprioriteerd worden.

Met de uitvoering van de regeling klimaatsubsidie zijn in totaal 20 projecten gestimuleerd om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen in de gebouwde omgeving. In de meeste projecten gaat het om herinrichting van de openbare ruimte.

Het Rijk en de provincies zijn in het kader van de opgaven in het landelijk gebied gestart met het uitwerken van provinciale programma's landelijk gebied (PPLG). Mede door onze inspanningen is de opgave voor waterkwantiteit in de kaders van het provinciaal programma Overijssel opgenomen.

In 2022 is het tweede ZON programma (2022-2027) gestart waarbinnen maatregelen worden getroffen om water langer vast te houden. In o.a. de projecten Water Collectief Twente 2 en Haarvaten op Peil voeren we maatregelen uit om water langer vast te houden en beeksystemen klimaatbestendiger in te richten.

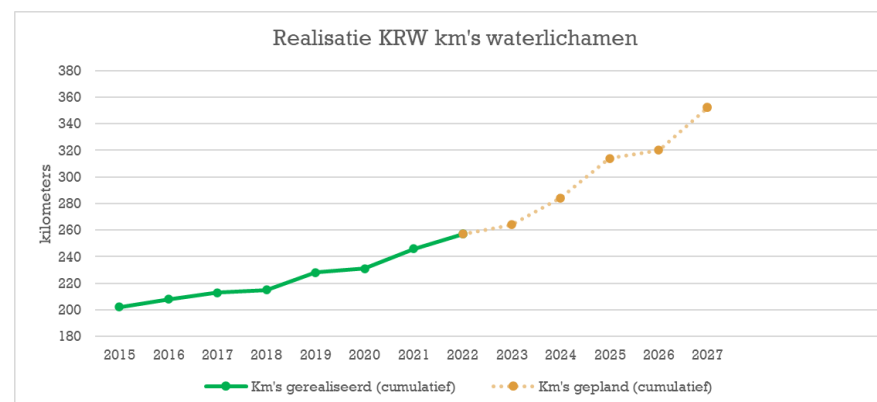
Binnen het groot onderhoud van onze kunstwerken wordt, indien gewenst en het binnen de mogelijkheden past, aandacht besteed aan klimaatadaptieve toepassingen. In 2022 zijn 11 stuwen voorzien van hogere schotbalken of stuwkleppen, zodat het water langer kan worden vastgehouden.

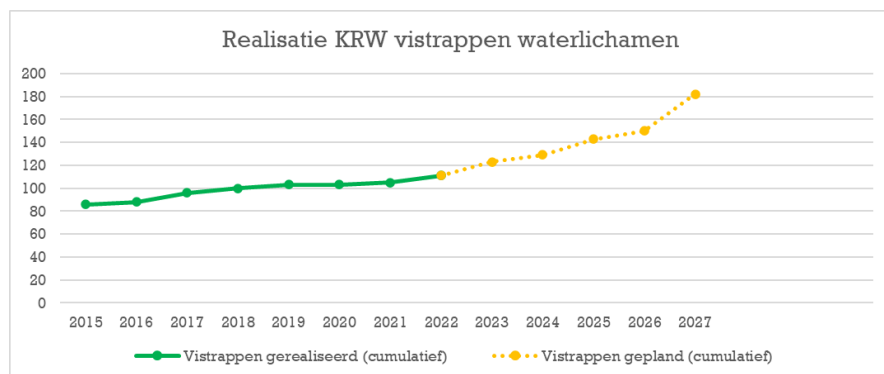
Waterkwaliteit

In de factsheets van het Stroomgebiedsbeheerplan is per waterlichaam vastgelegd welke maatregelen we gaan treffen om te voldoen aan de waterkwaliteitseisen van het watersysteem. Eén van de belangrijkste maatregelen is het herinrichten van watergangen conform de principes van de Kaderrichtlijn Water (KRW). In 2022 zijn de Regge projecten Archermaten en Pelmolen opgeleverd. Daarnaast is een groot deel van de werkzaamheden aan de Ruenbergerbeek en Glanerbeek uitgevoerd. De volledige oplevering van de projecten vindt plaats in het voorjaar van 2023. In totaal is hiermee ruim 11 kilometer natuurvriendelijke oever ingericht en zijn 6 visbarrières opgeheven. Daarnaast is er volop doorgewerkt aan de voorbereiding van diverse projecten rondom de Dinkel, Vecht en het Nieuwe Drostendiep.

Figuur 2 Ruenbergerbeek

Bij de meerjarenverkenning 2023-2032 is extra investeringsruimte beschikbaar gesteld om de gestelde doelen voor de KRW te halen. Dit is echter nog geen garantie op het realiseren van alle doelen. Daarom is eind 2022 voor het programma watersysteem een strategie opgesteld om meer snelheid te kunnen maken. De nog te realiseren opgaven zijn complexer door het ontbreken van grondposities en de gebiedsprocessen welke steeds meer tijd vragen. Dit betekent dat we goed moeten kijken naar de haalbaarheid van maatregelen gezien de beperkte tijd. Ook zullen we moeten investeren in extra capaciteit van onze organisatie en gaan we onze projecten op een andere manier organiseren. Hiermee gaan we ervanuit dat we eind 2027 nagenoeg alle maatregelen hebben uitgevoerd.

Samen met de gemeente Tubbergen is een traject opgestart om de werking van de septic tanks in het buitengebied te onderzoeken. Daarnaast zijn de eisen voor het effluent van onze eigen rioolwaterzuiveringen aangescherpt om zo te voldoen aan de doelen voor de Kaderrichtlijn Water.

Een aantal jaren geleden heeft de provincie Overijssel een aantal waardevolle kleine wateren (beekjes) aangewezen. Samen met de provincie zijn we in 2022 gestart met het evalueren van de waterkwaliteit

en de ecologie wat mogelijk kan leiden tot aanpassing van het beleid in 2023.

De ontwikkelingen rond het mestbeleid en de komst van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) geeft de nodige dynamiek in de beleidsontwikkeling rond waterkwaliteit. Ten aanzien van bufferstroken heeft landelijk lang onduidelijkheid bestaan over de exacte ingangsdatum en de verantwoordelijkheid hierin voor onder andere de waterschappen. In 2022 heeft het waterschap binnen de grenzen van deze onzekerheid en vanuit de opgave waterkwaliteit hierover zo helder mogelijk gecommuniceerd met de omgeving. In de loop van 2023 wordt de uitvoerbaarheid en bevoegdheid voor toezicht en handhaving nader vormgegeven. Voor de uitwerking van het NPLG is meegedacht met de provincies, in afstemming met de andere waterschappen.

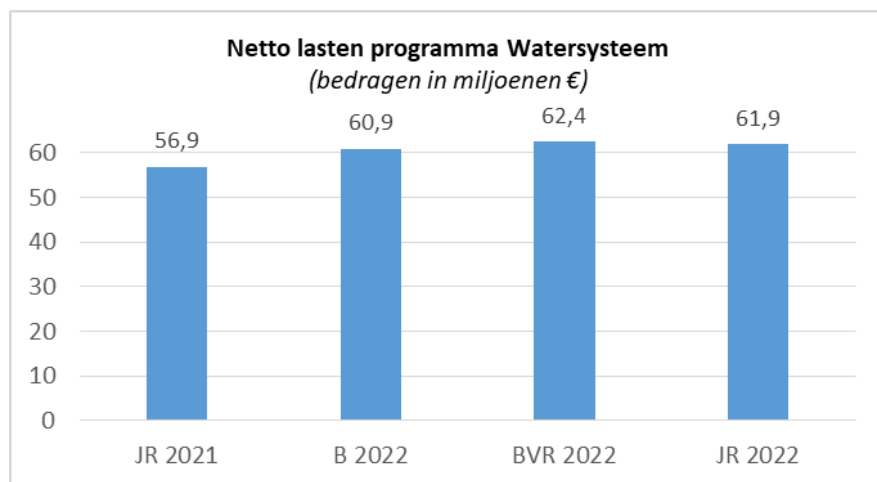
Duurzaamheid

In 2022 is het nieuwe maaibeleid 'Maaien is maatwerk' vastgesteld door het AB. De kern van dat beleid is dat we minder maaien en meer maaisel afvoeren: het zogenaamde basismaai-beheer. Dit om de biodiversiteit te vergroten. Daarnaast was het oogmerk om het maaibeheer te systematiseren. Voor de implementatie van het maaibeleid zijn in 2022 een aantal uitvoeringsrichtlijnen opgesteld: de tenzij-toetsprocedure, de beleidslijn omgaan met maaisel, het monitoringsplan en het communicatieplan. Vanaf 2023 starten we met de verdere uitwerking van het vastgestelde maaibeleid naar kaders voor de uitvoering. Het nieuwe maaibeleid "maaien is maatwerk" zal vanaf 2023 gefaseerd worden geïmplementeerd. Daarnaast is er in 2022 in diverse Natura 2000 gebieden gewerkt aan de KRW-opgaven.

De KRW-maatregelen in het Natura 2000 gebied Boven Dinkel zijn met de afronding van het project Dinkel Zuid gerealiseerd. De maatregelen in de Snoeyinksbeek zitten in de laatste fase. De provincie is trekker van het

N2000 gebied Landgoederen Oldenzaal waar dit een onderdeel van is. Ook het project Eerder Hooilanden in het Natura 2000 gebied Beneden Regge - Vecht is gestart.

Wat heeft het gekost?

De netto lasten voor het programma Watersysteem bedragen bij het jaarverslag 2022 € 61,9 miljoen. Ten opzichte van het bestuurlijk voortgangsrapport (BVR) 2022 vallen de netto lasten daarmee op een (gewijzigde) begroting van € 62,4 miljoen uiteindelijk € 0,5 miljoen (0,5%) lager uit, bestaande uit lagere directe kosten (€ 0,3 miljoen) en indirecte kosten (€ 0,2 miljoen).

Het voordeel op de directe kosten bedraagt € 0,3 miljoen (€ 1,3 miljoen voordelen en € 1 miljoen nadelen). Hieronder zijn de voor- en nadelen weergegeven:

Voordelen op de directe kosten (€ 1,3 miljoen)

- Onderbesteding op de kosten voor waterbeheerplan, opstart van bestuurlijke thema's, interne opdrachten en verzoeken om bijdragen (€ 325.000).
- Minder onderhoudskosten dan gedacht voor de Vecht, waterlopen en vergroening, recreatief medegebruik, onderhoud kunstwerken en calamiteiten (€ 275.000).
- Minder kosten voor uitvoering van het Werkplan Groot Onderhoud Kunstwerken (GOK) door minder interne uren, werkzaamheden zijn gecombineerd met projecten en verwachte leveringen in 2022 zijn doorgeschoven naar 2023. Dat past binnen het jaarplan 2023 (€ 195.000).
- Lagere kosten voor het peilbeheer Drentse kanalen in combinatie met geen aanspraak op eerder gereserveerd budget vanwege de droogte (€ 184.000). Bij de 1e begrotingswijziging in 2023 wordt voorgesteld om de begroting naar beneden bij te stellen.
- Minder kosten door minder energieverbruik en minder kosten monitoring waterkwaliteit (€ 108.000).
- Een voordeel door het niet inzetten van de post Onvoorzien (€ 213.000).

Nadelen op directe kosten (€ 1,0 miljoen)

- Een nadeel door een afwaardering op strategische gronden en boekwinsten op ruil en verkoop van gronden (€ 761.000).
- Diverse nadelen lager dan € 25.000 per geval voor vangmiddelen muskusratten, advieskosten projecten en aanschaf middelen en onderzoek voor toezicht, gereedschap en monitoring waterkwantiteit (€ 94.000).
- Meer onderhoudskosten aan eigen materieel € 87.000. Bij de 1^e begrotingswijziging wordt voorgesteld het budget aan te passen.
- Hogere eindafrekening solidariteitsbijdrage voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma HWBP (€ 58.000).

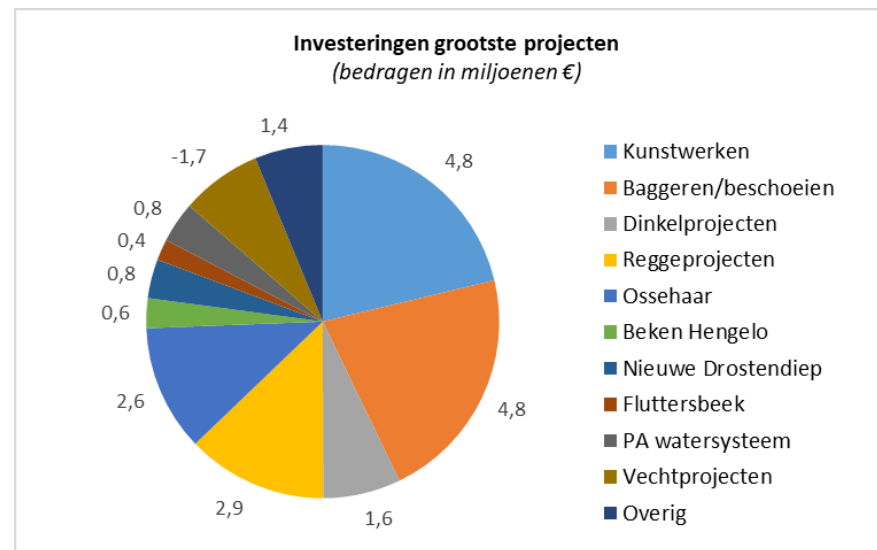
Nadelen op indirecte kosten (€ 0,2 miljoen)

De indirecte kosten zijn de aan de programma's toegerekende overheadkosten en decentrale personeelskosten. Dat is een verzameling van algemene kosten die het waterschap maakt om het werk te faciliteren (bijvoorbeeld ICT-voorzieningen, interne faciliteiten, huisvestingskosten, personeelskosten en personeelsbeleid). In de paragraaf bedrijfsvoering is een overzicht opgenomen. Deze indirecte kosten maken onderdeel uit van de netto-kosten per programma. Het nadeel op de indirecte kosten dat aan het programma Watersysteem wordt toegerekend is € 0,2 miljoen.

Investeringen programma Watersysteem

In het programma watersysteem is in 2022 netto € 19,1 miljoen geïnvesteerd. Dat is ongeveer 9% lager dan de prognose bij zowel de BVR als de begroting 2022. Dit heeft verschillende oorzaken. De belangrijkste oorzaken worden verderop toegelicht aan de hand van het overzicht van de grootste projecten.

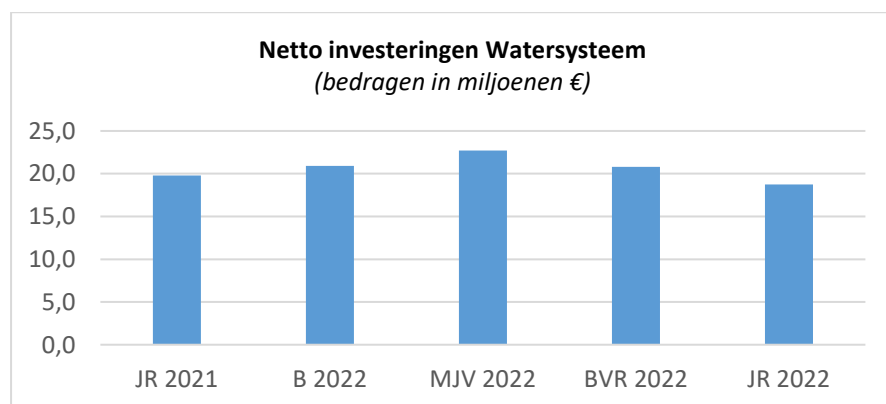
Netto Investerings Watersysteem (bedragen in miljoenen €)	JR	B	MJV	BVR	JR
	2021	2022	2022	2022	2022
Netto investeringen vóór subsidie	26,5	30,5	31,3	27,2	26,7
-/- subsidies	-6,7	-9,6	-8,6	-6,4	-8,0
Netto investeringen	19,8	20,9	22,7	20,8	18,7

Toelichting

In bovenstaande taartdiagram en onderstaande tabel zijn de grootste investeringen in 2022 binnen het programma watersysteem weergegeven. Ten opzichte van de begroting zijn er een aantal afwijkingen. In de bestuurlijke voortgangsrapportage zijn deze reeds toegelicht. Ten opzichte van de BVR is binnen het cluster baggeren en beschoeien de realisatie wat lager uitgevallen. De uitvoering van een baggerproject in Erica is bijvoorbeeld net over de jaargrens heen gevallen waardoor deze in 2023 wordt uitgevoerd. Daarnaast is Fase 1 van het project Fluttersbeek goedkoper uitgevallen dan begroot. Bij de Vechtprojecten zien we dat de gereserveerde risicomiddelen voor de deelprojecten Karshoek Stegeren en Rheezermaten niet hoefden te worden ingezet, waardoor de realisatie lager uitvalt. Ook hebben we meer subsidie ontvangen dan bij de BVR verwacht werd.

Netto investeringen projecten (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	MJV 2022	BVR 2022	JR 2022
Kunstwerken	6,5	3,6	5,2	4,8	4,8
Baggeren en beschoeien	3,3	4,4	5,5	5,4	4,8
Vechtprojecten	4,2	0,8	0,2	-0,3	-1,7
Dinkelprojecten	2,8	3,9	3,0	1,9	1,6
Nieuwe Drostendiep	0,7	1,5	0,8	1,0	0,8
Beken Hengelo	0,3	1,4	1,3	1,1	0,4
Ossehaar	0,5	1,0	2,1	2,1	2,6
Reggeprojecten	-1,6	2,0	1,6	2,2	2,9
Fluttersbeek	0,1	0,7	0,8	0,7	0,4
PA watersysteem	0,0	0,4	0,4	0,6	0,8
Overig	3,0	1,2	1,8	1,3	1,3
Netto investeringen	19,8	20,9	22,7	20,8	18,7

4.2 Programma Waterketen

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Een blauw groene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen. Programma waterketen							
Thema	Infrastructuur op orde		Waterkwaliteit			Duurzaamheid	
Einddoel	We hebben de technische gegevens over de installaties beter op orde (5.2)	We maken meer gebruik van de digitale transitie (3.6)	In 2032 is het maatregelenpakket KRW op RWZI's uitgevoerd en voldoen de installaties aan de norm (2.1)	Alle installaties voldoen vanaf 2027 minimaal aan de eisen uit het Activiteitenbesluit (2.2)	We werken samen om meer kennis te ontwikkelen over verwijderen <u>microverontreiniging</u> (2.3)	We bereiken CO2 neutraliteit in 2050 (3.3)	We streven naar volledige (100%) circulariteit in 2050 (3.5)
Tussendoelen 2023	In september 2023 is het werkplan vervangingsinvesteringen en exploitatie voor 2024 gereed	Eind 2023 is de pilot voor de nieuwe proces-automatisering (PA) na realisatie geëvalueerd	In 2022 wordt aan de voorbereiding en uitvoering gewerkt van 2 zuiveringen die KRW-kwaliteit gaan leveren	In 2022 gaat het aantal ruimere maatwerkbesluiten voor zuiveringen van 6 naar 5 Gebiedsrendement verwijdering stikstof > 85 % fosfaat > 87%	In 2022 werken we samen aan het realiseren van 2 pilotinstallaties voor verwijdering van <u>microverontreiniging</u>	In 2022 bepalen we welke maatregelen we zelf voor energieopwekking gaan uitvoeren	In 2022 wordt een besluit genomen over de winning van <u>Kaumera</u>
Inspanningen in 2023	Realisatie van de renovatie van 6 rioolgemalen; Afronden vernieuwing van de persleiding Emmen; Realisatie van de elektrische renovatie van de rwzi Nijverdal en voorbereiding van de rwzi Goor; Vernieuwen roosterharken rwzi Enschede; Invoeren Tactische Centrale Regiekamer 1.0; Realiseren aanpassing belichtingen o.a. Emmen en Hengelo; Afronden datawarehouse.		Realiseren vernieuwing rwzi Vriezenveen (Infrastructuur op orde en Activiteitenbesluit); Start realiseren aanpassing rwzi Ootmarsum (Infrastructuur op orde, Activiteitenbesluit en KRW); Voorbereiding vernieuwing rwzi Tubbergen (Infrastructuur op orde, Activiteitenbesluit en KRW); Samenwerken aan het realiseren van twee pilot installaties voor verwijdering van microverontreiniging (<u>Bodac</u> in Emmen, Enschede); Onderzoek normstelling voor KRW toetsing effluent; Onderzoek scenario's aanpak rwzi Oldenzaal (Infrastructuur op orde, KRW en microverontreiniging)			Bepalen welke maatregelen we uit voeren om de CO2 reductie te bereiken om energieneutraal te zijn in 2030; Start realiseren zonnepanelen Goor; Ontwikkelen bestuurlijk en praktisch kader voor de inzet van thermische energie uit <u>rwzi's</u> ; Onderzoeken hoe we door samenwerking meer duurzame energie kunnen (laten) opwekken; Opstellen routeplan van het aardgas af	

Inleiding

Het programma waterketen draagt vooral bij aan het bereiken van een goede waterkwaliteit en minimale slibafvoer door de zuiveringen, gemalen, persleidingen en de slibverwerking in goede toestand te houden. Dit noemen we Infrastructuur op orde. Het zuiveren van afvalwater kost veel energie, tegelijk zijn er in de waterketen ook veel mogelijkheden om energie op te wekken. Daarom wordt binnen het programma waterketen ook specifiek stilgestaan bij de energiegcomponent van het duurzaamheidsdoel.

De realisatie van de investeringen is in het programma waterketen iets achtergebleven. Dit wordt voor de doelrealisatie 2022 niet zichtbaar, omdat vrijwel alle doelen van waterketen een lange doorlooptijd kennen. Er ontstaat wel extra spanning om de doelen in de jaren t/m 2027 te halen. Deze spanning bestaat uit:

- De opgaven om de installaties voor het transporteren en zuiveren van afvalwater op orde te brengen en te houden.
- De extra investeringen op zuiveringen om de gewenste effluentkwaliteit voor de KRW te realiseren en
- De uitvoering van twee projecten in het kader van het Nationale Groeifonds.

Bovenstaande doelenboom is opgenomen in de begroting van 2022. Hieronder wordt de voortgang en realisatie van de doelen en inspanningen in het programma waterketen in 2022 verder toegelicht.

Infrastructuur op orde

Om de prestaties van de zuiveringen te garanderen is het noodzakelijk de installaties in goede staat te houden met balans tussen prestaties, risico's en kosten. Hiertoe is in 2022 een omvangrijk pakket van vervangingsinvesteringen op vrijwel alle rioolwaterzuiveringen (rwzi's)

uitgevoerd. Zo zijn bijvoorbeeld vijf rioolgemalen gerenoveerd en is op verschillende rwzi's de meetapparatuur vervangen. Ook zijn op de rwzi Emmen de membranen van de beluchting vernieuwd en in Enschede zijn de roosterharken vernieuwd. Tot slot is ook de beluchting van de rwzi Rijssen vernieuwd. Ook het programma 'Procesautomatisering' (PRAUT) draagt bij om de infrastructuur op orde te houden, zoals het vernieuwen van de elektrische installatie van de rwzi Nijverdal.

Om goed in beeld te hebben hoeveel afvalwater de aankomende jaren wordt aangeboden vanuit het stedelijk gebied, worden samen met gemeenten zogenoemde prognosebladen opgesteld. In 2022 zijn voor de zuiveringen Hengelo, Nijverdal, Denekamp en Coevorden prognosebladen opgeleverd.

'De vervuiler betaalt' is het principe dat bij de zuiveringsheffing wordt gehanteerd. Met een juiste toepassing van dit principe is de hoeveelheid afvalwater dat gemeten wordt op de zuivering gelijk aan de hoeveelheid afvalwater waarover belasting wordt betaald. In de praktijk is de hoeveelheid afvalwater dat binnenkomt op een zuivering niet gelijk aan dat wat er vanuit de heffingsbestanden verwacht wordt. Dit wordt discrepantie genoemd. In 2020 is gestart met het uitvoeren van onderzoeken om de discrepantie op zuiveringen te verkleinen. In 2022 is zo'n onderzoek gedaan voor de zuivering Almelo Vissedijk.

Op 27 mei 2022 heeft brand gewoed in het luchtcompressorgebouw van de rwzi Losser, waardoor de beluchtingsinstallatie uitviel. De inventaris van het gebouw is verloren gegaan. Er is een noodbeluchting geïnstalleerd, waarmee de bedrijfsvoering gecontinueerd werd. De vervanging van beschadigde compressoren en overige apparatuur is - na een analyse van de oorzaak - in gang gezet. Daarbij is gekozen voor een optimalisatie van de beluchtingsinstallatie. Niet alle kosten worden gedekt door de

brandverzekering. Voor de resterende kosten is in de vervangingsinvesteringen ruimte gemaakt.

De in de businesscase Energiefabriek beoogde vermindering van de hoeveelheid zuiveringsslib door het ontwateren van het slib gaat volgens verwachting. De Energiefabriek heeft in 2022 prima resultaten geleverd. Hierdoor hoeft er minder slib afgevoerd te worden naar de eindverwerker Slibverwerking Noord Brabant (SNB).

Bij de slibverwerking van de rwzi Hengelo heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de geurbronnen bij de slibverlading. Hierop is een aantal beheermaatregelen genomen, die nog niet tot zulke verbeteringen hebben geleid dat het aantal klachten is afgenomen. Daarom vraagt de slibkoekverlading nog de nodige aandacht. Hiertoe is eind 2022 een ontwerp gemaakt voor een pilot met verdergaande geurbehandeling van de slibkoekverlading. Op basis van de ervaringen met de pilot wordt in 2023 bepaald welke maatregelen nog verder genomen moeten worden om geurhinder tot een minimum te beperken.

Bij de gisting van slib komt methaan (biogas) vrij, waardoor maatregelen getroffen moeten worden om brand en explosies te voorkomen. Dit vraagt om zorgvuldig handelen van medewerkers én het treffen van fysieke maatregelen. Dit vindt allemaal plaats onder de noemer ATEX-veiligheid. Ook in 2022 zijn weer verbeteringen doorgevoerd, zodat aangetoond kan worden dat Vechtstromen op dit vlak "in control is". De ATEX-veiligheid is een continu proces en maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering bij de slibvergisting.

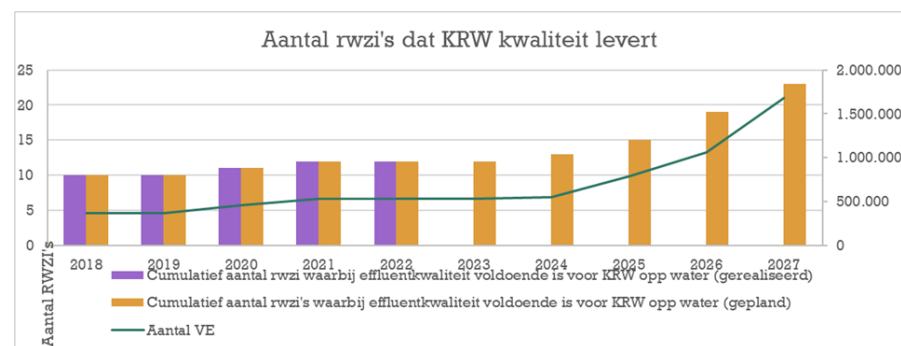
Afgelopen jaar is opnieuw bevestigd dat het aantal storingen toeneemt, zeer waarschijnlijk door de technische leeftijd van een groot deel van de installaties. Naast risico's voor een goede bedrijfsvoering is dit in het kader

van goed werkgeverschap ook een ongewenste ontwikkeling. Dat betekent dat we blijven inzetten op het op het juiste tijdstip onderhouden en vervangen van installaties. Dat moet leiden tot een verschuiving van storingskosten naar onderhoudskosten. Gevolg is dat het bedrag dat voor vervangingsinvesteringen jaarlijks nodig is de aankomende jaren zal stijgen.

Waterkwaliteit

In de Meerjarenverkenning 2021-2030 is gekozen om alle 23 rwzi's in 2027 te laten voldoen aan de eisen uit het Activiteitenbesluit en voor 13 rwzi's de hogere KRW-kwaliteit te bereiken in 2032. Vorig jaar zijn in de Meerjarenverkenning 2023-2032 financiële middelen beschikbaar gesteld om alles op alles te zetten om de KRW-doel toch eind 2027 gerealiseerd te hebben.

Opgave RWZI's laten voldoen aan de KRW

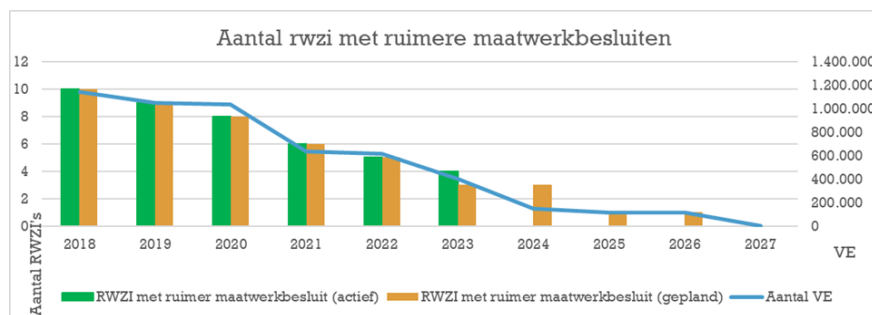

In 2022 is vanuit het watersysteem aangegeven wat de gewenste effluentkwaliteit voor alle zuiveringen moeten zijn om de gewenste KRW-kwaliteit van het oppervlaktewater te bereiken. Zoals ook aangegeven in het overdrachtsdocument, is deze gewenste effluentkwaliteit nog strenger dan de eerder afgegeven waarden waarop de verbetering van de rwzi's

Ootmarsum en Tubbergen, die in 2022 in voorbereiding of uitvoering zijn, is gebaseerd. Voor een vijftal zuiveringen lijkt de gewenste effluentkwaliteit niet met gangbare nabehandelingstechnieken haalbaar. Voor die zuiveringen zal als doelmatige maatregel de best beschikbare techniek (BBT) worden ingezet. De maatregelen zullen na verdere uitwerking ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Dit doen we aan de hand van een plan van aanpak waarin we via een geclusterde aanpak de maatregelen oppakken. Hierbij hebben we aandacht voor versnelling van werkzaamheden en herprioritering in de totale opgaven binnen de waterketen werkzaamheden.

Gedurende 2022 heeft de uitvoering van de eerste fase van de aanpassing van de rwzi Ootmarsum plaatsgevonden. Voor de rwzi Tubbergen is in 2022 de systeemkeuze voor het Nereda-principe uitgewerkt in een definitief ontwerp (DO), zodat in de loop van 2023 kan worden gestart met de bouw. In 2024/2025 zal het effect zijn dat deze twee rwzi's voldoen aan de gewenste effluentkwaliteit voor de KRW en ook geen maatwerkbesluit meer nodig hebben.

Opgave Streven geen maatwerkbesluiten meer voor effluent rwzi's

Door het aanbrengen van nieuwe membranen in de beluchtingselementen van de rwzi Emmen voldoet het effluent weer aan de eisen uit het

Activiteitenbesluit en kon het maatwerkbesluit op 7 december 2022 vervallen. Omdat het grootste gedeelte van 2022 nog wel sprake was van een verruimd maatwerkbesluit komt dit in bovenstaande grafiek pas in 2023 tot uiting. Het maatwerkbesluit voor de rwzi Vriezenveen moest vanwege vertraging tijdens de bouw met een jaar worden verlengd en kan eind 2023 worden opgeheven.

De nieuwbouw van de rwzi Vriezenveen is in 2022 in bedrijf genomen. Deze rwzi werkt volgens het Nereda-proces met korrelslib, waarbij beluchting en bezinking in één ruimte plaatsvinden. De bouw en ingebruikname hebben wel enkele maanden vertraging opgelopen door een tekort aan materiaal. Omdat het inregelen van het Nereda-proces meer tijd kost dan dat van een traditionele zuivering wordt de definitieve afronding van het project in de loop van 2023 verwacht.

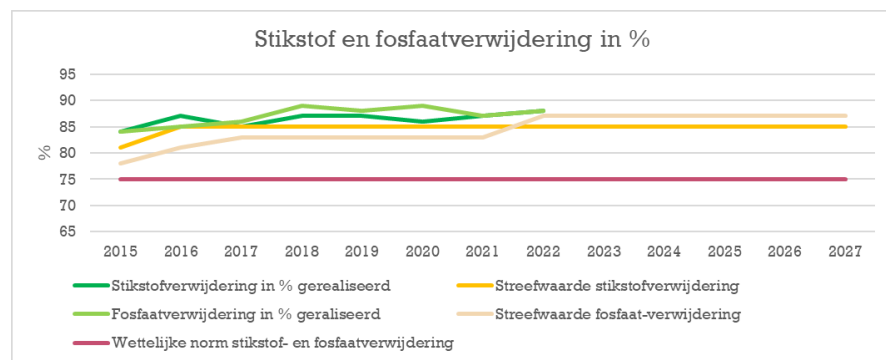
De zogenoemde waterlijn van de rwzi Emmen moet aangepakt worden om deze toekomstbestendig te maken. Via een assetmanagementafweging zijn kosten, prestaties en risico's van verschillende maatregelen in beeld gebracht. Hiermee zijn de voorgestelde maatregelen, tempo van investeren en fasering van uitvoering onderbouwd. Deze afweging heeft geleid tot de keuze om de vervanging van de debietmeetinrichting als eerste uit te voeren, omdat hier een wettelijke eis voor geldt. De andere maatregelen hebben een relatie met de gewenste effluentkwaliteit en worden integraal worden meegenomen in de KRW aanpak.

De uitvoering van de vervanging van de beluchtingselementen van de rwzi Hengelo heeft vorig jaar hoofdbreken opgeleverd, omdat de nieuwe beluchtingsplaten in korte tijd dichtslaan en daardoor onvoldoende lucht laten passeren. Het effect was dat het reële risico ontstond dat de vereiste zuiveringsrendementen niet werden gehaald. Vanwege dit knelpunt is de uitvoering in de tweede helft van 2022 stilgelegd. Door regelmatige beheeracties, waarbij de beluchtingselementen werden schoongemaakt, is

de effluentkwaliteit toch binnen de eisen van het verruimde maatwerkbesluit gehouden. Deze situatie is arbeidsintensief en vanuit een goede bedrijfsvoering niet acceptabel. Binnen het project loopt uitgebreid onderzoek om het beluchtingssysteem optimaal werkend te krijgen. Het is zeer waarschijnlijk dat de oplossing om aanvullende middelen (investerings- en/of exploitatiekosten) vraagt. Mogelijk kan dat ook betekenen dat het maatwerkbesluit nogmaals moet worden verlengd.

Op de rwzi Nijverdal zorgt één industriële lozer voor een hoge concentratie fosfaat in het effluent. In 2022 is daarom bij deze industriële lozer een praktijkproef uitgevoerd om de lozing van fosfaat te verminderen. Deze proef laat vooralsnog goede resultaten zien. Als het proces stabiel kan worden ingericht dan, behoeft het (ruimere) maatwerkbesluit voor de rwzi Nijverdal niet te worden verlengd.

Opgave Gebiedsrendement stikstof en fosfaat

De lozing van effluent moet voldoen aan de wettelijke eisen van het Activiteitenbesluit. Daarnaast wordt ook gestuurd op het gewogen gemiddelde van de effluentkwaliteit voor alle rwzi's. Dat leidt tot het zogenoemde gebiedsrendement. De aandacht ligt logischerwijs vaak op de

zogenoemde gebiedsrendement. De aandacht ligt logischerwijs vaak op de grootschalige vernieuwingen, maar voor het bereiken van een goed gebiedsrendement is processturing van alle operators en onderhoudstechnici van cruciaal belang. Ook in 2022 heeft die inzet weer geleid tot een gebiedsrendement dat boven de wettelijke norm ligt. Bij de BVR 2022 werd de fosfaatverwijdering geprognoseerd op 88% en die is uiteindelijk op 88,4% uitgekomen. De gemiddelde stikstofverwijdering werd bij de BVR 2022 geprognoseerd op 87% en is op 88% uitgekomen aan het eind van het jaar.

Opgave Samenwerken om meer kennis te ontwikkelen over het verwijderen van microverontreiniging

De Europese richtlijn stedelijk afvalwater wordt geëvalueerd. De verwachting is dat de richtlijn in 2024 gewijzigd wordt vastgesteld door de Europese Unie. In de conceptribrichtlijn worden voorstellen gedaan om na 2030 ook verplicht microverontreinigingen en medicijnresten te verwijderen uit afvalwater. Vanuit de organisatie wordt sinds vorig jaar via UvW en STOWA werkgroepen meegewerkt om de belangen van de Nederlandse waterschappen naar voren te brengen. Daarnaast hebben we in 2022 gewerkt aan proeven voor het verwijderen van microverontreiniging. Naast de gestarte BODAC-pilot³ wordt bij de Puurwaterfabriek in Emmen ook het concept Bio-GAK⁴ getest. Daarbij wordt via continufiltratie van granulair actief kool, zowel een biologische verbetering als verwijdering van microverontreinigingen nagestreefd. In 2022 hebben we ook intensief samengewerkt met één ondernemer en één kennisinstelling aan de ontwikkeling van de zogenoemde BlueElephant. Dit is een innovatief modulair zuiveringsconcept en een kostenefficiënte oplossing voor locaties zonder centrale afvalwater-zuivering. Het initiatief is geïnitieerd vanuit het Innovatiefonds van Vechtstromen, omdat het op

³ BODAC is verwijdering van medicijnresten met actief koolfiltratie en zuurstofdosing

⁴ Bio-GAK is een techniek door met continu filtratie en actief kool medicijnresten te verwijderen

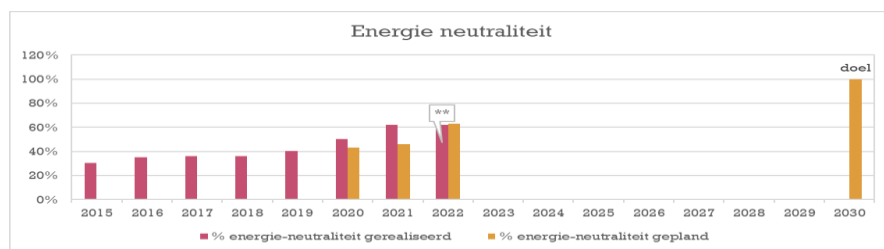
termijn een duurzame aanvulling kan zijn op de grote, centrale zuiveringen om lokaal water hergebruik mogelijk te maken zonder dat geïnvesteerd hoeft te worden in uitgebreide transportleidingssystemen.

Figuur 3 rwzi Vriezenveen

Duurzaamheid

Opgave We werken aan een lagere CO₂ footprint door meer duurzaam opgewekte energie

* Door een wijziging in de berekeningssystematiek is vanaf 2021 onze gerealiseerde energieneutraliteit circa 10% hoger dan voorheen. ** De gepresenteerde waarde voor 2022 is nog voorlopig omdat dit definitief wordt bepaald in de klimaatmonitor

⁵ Kaumera is een grondstof dat kan worden gewonnen uit korrelslib van een Nereda zuivering. Kaumera is een bind- en lijm middel en werkt brandvertragend.

Het jaar 2022 was extreem zonnig jaar. Dit heeft geresulteerd dat 66% van de benodigde elektriciteit duurzaam is opgewekte, zonnepanelen en de verbranding van biogas in warmtekrachtkoppeling installaties (WKK's) op de zuivering Emmen en Hengelo. Er is geen extra opwekcapaciteit bijgekomen en de biogasproductie is vrij stabiel geweest. Bij keuzes in de projecten en bij de vervangingsinvesteringen speelt energiegebruik een medebeslissende rol, zodat de inzet van energie gemiddeld genomen efficiënter wordt. Dit wordt ook nog aangejaagd, doordat voor onze grote rwzi's bij vernieuwing van de vergunning een nieuw energie-efficiency plan wordt opgesteld. In dit plan wordt aangegeven welke maatregelen worden getroffen om het energieverbruik te verminderen. Daarbij is de wettelijke bepaald dat maatregelen met een terugverdientijd minder dan 5 jaar, verplicht worden uitgevoerd.

Opgave Terugwinning van grondstoffen

In 2022 hebben de koploperwaterschappen voor de grondstof Kaumera⁵ vooral ingezet om het product commercieel gezien met een zo hoog mogelijk opbrengst in de markt te zetten. De toepassing kan weliswaar veelzijdig plaatsvinden, maar het vinden van afzet is complex. Daar wordt in 2023 op doorontwikkeld. De hoeveelheid slib die we zouden kunnen aanleveren als Vechtstromen is nu nog heel erg beperkt, maar gaat groeien als de Nereda-zuivering Vriezenveen in 2023 in gebruik is genomen.

Het biogas dat bij de slibgisting in Emmen en Hengelo ontstaat wordt in WKK's omgezet in elektriciteit en warmte. Het biogas kan ook goed dienen als alternatief voor aardgas. In 2022 is daarom een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om het biogas om te zetten in 'groen' gas. Hiermee proberen we in te spelen op de onzekere energiemarkt. Bijkomend

voordeel is dat we het intensieve beheer en onderhoud van de WKK's kunnen uitfaseren.

In 2022 is het onderzoek naar de vorming van vetzuren uit cellulosevezels op de rwzi Ommen afgerond. Uit het onderzoek blijkt dat het mogelijk is om uit cellulose goede vetzuren te vormen. Deze vetzuren kunnen in het biologisch zuiveringsproces worden toegevoegd en zorgen voor verbeterde verwijderingsrendementen van met name fosfaat. Het is een vorm van circulair werken. We onderzoeken of we dit kunnen toepassen bij de KRW opgaven.

Onze eindverwerker voor slib (SNB) wordt blijvend gestimuleerd om te komen tot daadwerkelijke terugwinning van fosfaat. Na een stagnatie van enkele jaren zijn door SNB in 2022 afspraken gemaakt met bedrijven, die fosfaat kunnen terugwinnen uit de verbrandingsassen van het zuiveringsslib. De verwachting is dat in 2024/2025 de fosfaatterugwinfabriek op het terrein van SNB operationeel is.

Organisatie

Aanpak procesautomatisering PRAUT

Sinds 2019 wordt gewerkt aan de gestructureerde aanpak van de vervanging van de verouderde procesautomatisering op onze zuiveringen. Dit gebeurt ook volgens de principes van assetmanagement. Aan deze aanpak is de naam PRAUT gegeven. Het programma PRAUT is in 2021 door het algemeen bestuur als 'complex project' benoemd. Hierdoor wordt het algemeen bestuur nauw betrokken bij de voortgang. Dit ook vanwege de forse (vervangings)investeringen voor het programma PRAUT. Dit betekent dat het dagelijks bestuur tweemaal per jaar een voortgangsrapportage opstelt voor het algemeen bestuur. Deze rapportage wordt separaat aangeboden en zal de voortgang weergeven van de doelen en mijlpalen

van PRAUT. Bijgaand wordt daarom volstaan met een korte toelichting over de activiteiten in 2022.

PRAUT bestaat uit verschillende deelprojecten. De kern is de ontwikkeling van een nieuw concept van procesautomatisering (PA) waarbij vanuit een centrale voorziening de PA beheert kan worden via intensieve standaardisatie. Dat vraagt tegelijkertijd een doorontwikkeling van de beheersorganisatie, wat een tweede deelproject van PRAUT is. De nieuwe PA faciliteert vanuit een centrale regiekamer (derde project) de tactische en operationele sturing van de zuiveringen. Als laatste deelproject wordt bij zuiveringen waar de elektrische installaties op leeftijd is, deze vernieuwd. De voortgang van het programma PRAUT ondervond in de tweede helft van 2022 op enkele onderdelen enige vertraging. De uitvoering van de pilot voor de ontwikkeling van de nieuwe PA heeft enkele belangrijke nieuwe inzichten op ICT-veiligheidsgebied aan het licht gebracht. Het afronden van de pilot moet hierdoor worden verlengd en zal naar verwachting de 2e helft van 2023 worden afgerond.

Het gewenste beheer van de PA wordt vormgegeven in een blauwdruk. De inrichting van de beheerorganisatie vraagt team overstijgende inzet. Daarbij wordt gezorgd voor afweging en interactie met de organisatie, inclusief betrokkenheid van het team O HRM en de Ondernemingsraad. De blauwdruk voor de beheerorganisatie is in 2022 opgesteld en wordt in 2023 aangeboden aan het management voor vaststelling.

De bouw van de centrale regiekamer heeft enige vertraging opgelopen. De architect van het gebouw is om advies gevraagd voor een juist inpassing in het flexibele huisvestingsconcept van het kantoor in Almelo. Voor de zomer 2023 is de eerste fase van de centrale regiekamer gereed.

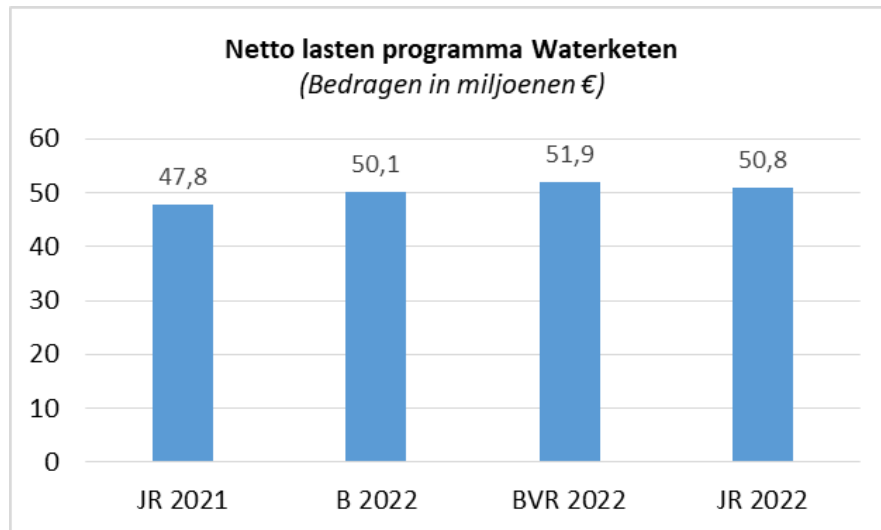
De aanpak van de vernieuwing van de elektrische installaties loopt grotendeels op schema, maar kent wel een wijziging in de volgorde van aanpak. De beoogde elektrische renovatie van de rwzi Goor in 2023 is

losgelaten, omdat deze zuivering binnen de KRW-versnelling een integrale renovatie krijgt. In plaats daarvan wordt nu de vernieuwing van de elektrische installatie van de rwzi Coevorden opgepakt. De uitvoering van de rwzi Nijverdal ligt op schema.

Figuur 4 Nieuwe vrachtwagen

Wat heeft het gekost?

Netto lasten van het programma

De netto lasten voor het programma Waterketen bedragen in het jaarverslag 2022 € 50,8 miljoen. Ten opzichte van het bestuurlijk voortgangsrapport (BVR) 2022 vallen de netto lasten daarmee op een (gewijzigde) begroting van € 51,9 miljoen uiteindelijk € 1,1 miljoen (2,1%) lager uit, bestaande uit lagere directe kosten (€ 0,3 miljoen) en lagere indirecte kosten (€ 0,8 miljoen)

Het voordeel op de directe kosten bedraagt € 0,3 miljoen en bestaat voor € 1,6 miljoen uit voordelen en € 1,3 miljoen uit nadelen. Hieronder zijn deze voor- en nadelen weergegeven.

Voordelen op de directe kosten (€ 1,6 miljoen)

- Lagere kosten voor het transport van (nat) slib door minder geproduceerd (nat) slib (€ 125.000).
- Lagere kosten voor de eindverwerking van slib met name door lagere afschrijvingslasten bij SNB door een aangepaste afschrijvingsmethode en -duur van de installaties van SNB op last van hun accountant (€ 332.000). Overigens werd SNB ook geconfronteerd met aanhoudende prijsstijgingen voor chemicaliën, energie en brandstoffen. Daarmee werd het beoogde financiële voordeel door minder aangevoerd slib aan SNB tenietgedaan. Tot slot werd budgettair geanticipeerd op het mogelijk vervallen van de koepelvrijstelling voor de BTW bij SNB. Tot op heden heeft de Belastingdienst hierover nog geen uitsluitsel gegeven. Hiermee komt het gereserveerde budget vrij te vallen (€ 300.000). Gelet op het latente risico wordt, evenals in 2021, voorgesteld 50% van het gereserveerde budget op te nemen in de risicoparaagraaf. Daarvoor wordt voorgesteld om het weerstandsvermogen bij de bestemming van het resultaat aan te zuiveren.
- Lagere aardgaskosten met name door het afwenden van de (verplichte) aanbesteding van een nieuw aardgascontract en deels door een lager verbruik wegens een milde winter (€ 247.000).
- Lagere elektriciteitskosten (inclusief belastingen) door enerzijds een lagere energiebehoefte met minder ingekochte energie en anderzijds lagere opbrengsten voor de terug levering door een lagere opwekking (€ 97.000).
- Lagere kosten voor beheersmatig onderhoud wegens minder incidenteel onderhoud en sturen op het naleven van de voorwaarden in de onderhoudscontracten (€ 151.000).
- Voordelen lager dan € 50.000 per geval op verschillende activiteiten (€ 124.000).
- Het niet hoeven aanwenden van de post onvoorzien (€ 223.000).

Nadelen op directe kosten (€ 1,3 miljoen)

- Calamiteit- en herstelkosten door een brand op rwzi Losser (€ 164.000).
- Hogere kosten voor chemicaliën met name door aanhoudende prijsstijgingen (€ 364.000).
- Hogere industriële schoonmaakkosten door projectmatige schoonmaakwerkzaamheden op rwzi Hengelo en rwzi Enschede die (projectmatig) niet uitgesteld konden worden tot 2023 (€ 114.000).
- Hogere kosten voor planmatig onderhoud door (meer) meerwerk en meer storingen (€ 569.000). Het toegenomen meerwerk en de toegenomen storingen zijn met name een gevolg van de afnemende robuustheid van installaties en apparatuur en het meermaals uitstellen van geplande investeringen. De implementatie van assetmanagement heeft (en zal ook in 2023) daarbij uitgebreider zicht gegeven op de technische staat van installaties en apparatuur. Om deze reden is bij de Meerjarenverkenning 2023-2032 het budget voor planmatig onderhoud (verder) geïntensiveerd.
- Lagere opbrengsten uit grensoverschrijdend afvalwater ad € 103.000. Deze afwijking komt grotendeels voort uit een verbetering in de systematiek op basis waarvan de hoeveelheid grensoverschrijdend afvalwater wordt bepaald. Uit de actuele data blijkt voornamelijk dat minder afvalwater vanuit het gebied van Vechtstromen wordt gezuiverd door het buurwaterschap dan vooraf ingeschat.

Voordelen op indirecte kosten (€ 0,8 miljoen).

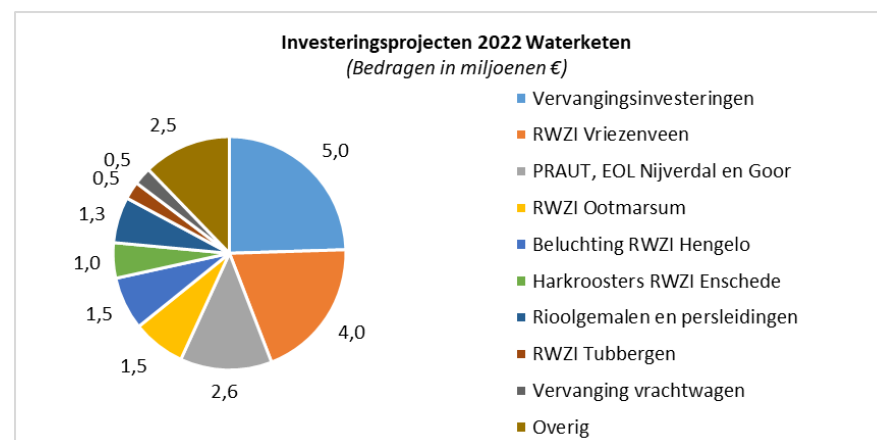
De indirecte kosten zijn de aan de programma's toegerekende overheadkosten en decentrale personeelskosten. Dat is een verzameling van algemene kosten die Vechtstromen maakt om het werk te faciliteren (bijvoorbeeld ICT-voorzieningen, interne faciliteiten, huisvestingskosten

personeelskosten en personeelsbeleid). In de paragraaf bedrijfsvoering is een overzicht opgenomen. Deze indirecte kosten maken onderdeel uit van de netto-kosten per programma. Het voordeel op de indirecte kosten dat aan het programma Waterketen wordt toegerekend is € 0,8 miljoen.

Investeringsprogramma Waterketen

In het programma waterketen is in 2022 netto € 20,6 miljoen geïnvesteerd. Dat is ongeveer 10% lager dan de prognose bij de BVR 2022. Dit heeft verschillende oorzaken. De belangrijkste oorzaken worden verderop toegelicht aan de hand van het overzicht van de grootste projecten.

Investerings Waterketen	JR	B	MJV	BVR	JR
Bedragen in miljoenen (€)	2021	2022	2022	2022	2022
Netto investeringen vóór subsidie	23,8	31,3	27,1	22,7	20,5
-/- subsidies	-1,0	-0,9	-0,1	-0,1	-0,1
Netto investeringen	22,8	30,4	27,0	22,6	20,4

Toelichting

De jaarschijf 2022 is zowel ten opzichte van de begroting 2022, als de bijgestelde jaarschijf 2022 (MJV) stevig achtergebleven (€ 6,6 miljoen). Ten opzichte van de bij de BVR bijgestelde jaarschijf is de realisatie toch nog €2,2 miljoen achtergebleven. De belangrijkste oorzaak is dat door de huidige marktsituatie de realisatie niet meer in 2022 maar begin 2023 plaatsvindt.

De vervangingsinvesteringen zijn in 2022 hoger dan begroot. In het jaarverslag 2021 is gemeld dat door een nieuw aanbestedingsprotocol de realisatie van vervangingsinvesteringen in 2021 niet op het gewenste niveau uitkomen. De destijds niet uitgevoerde werkzaamheden zijn daarom doorgeschoven naar 2022, waardoor zeker ten opzichte van de begroting een verhoging met € 1 miljoen op is getreden in de vervangingsinvesteringen. Een deel van de verhoging heeft ook te maken met het activeren van uren die onvoldoende in het werkplan voor het jaar 2022 waren meegenomen.

De vernieuwing van de rwzi Vriezenveen is in 2021 volop in uitvoering gekomen en zou in 2022 worden afgerond. Door problemen met langere levertijden en vertraging blijft de realisatie achter ten opzichte van de begroting. De prognose die bij de MJV voor 2022 is afgegeven komt goed overeen met de realisatie.

Het programma PRAUT is in 2022 goed in uitvoering gekomen. Bij de begroting was echter de verwachting dat de uitvoering van het programma, en zeker de elektrische renovatie van de rwzi Nijverdal al wat verder qua realisatie zou zijn. Ook de ontwikkeling van de nieuwe procesautomatisering kent een wat langere doorlooptijd, doordat bij de pilot technische knelpunten naar voren kwamen die met bedrijfsveiligheid te maken hebben.

De ombouw van de rwzi Ootmarsum is ten opzichte van de begroting wat minder ver gevorderd dan verwacht. Vooral de levering van onderdelen zorgde ervoor dat de uitvoering van fase 1 doorschoof tot begin 2023 en de kosten in 2022 beperkt bleven.

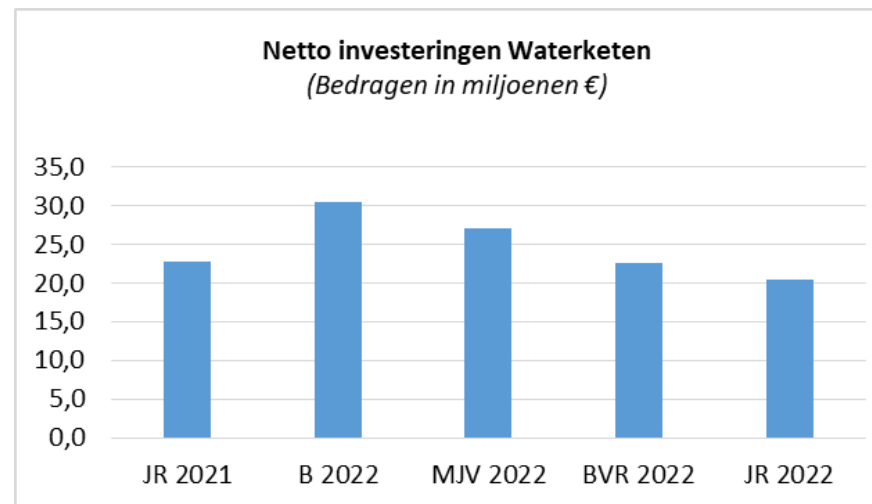
De vervanging van de beluchting van de rwzi Hengelo liep goed op schema tot bleek dat de elementen snel dichtslibden. Daarop is het project qua uitvoering stilgezet en is de besteding in 2022 lager dan geprognosticeerd.

De realisatie van de vernieuwing van de harkroosters van de rwzi Enschede is ondanks enkele problemen goed verlopen. De afronding wordt begin 2023 verwacht.

De uitvoering van de renovatie van rioolgemalen is door leveringsproblemen pas in het najaar van 2022 op gang gekomen zodat de bestede middelen in 2022 wat achterblijven ten opzichte van de prognose.

De voorbereiding van de vernieuwing van de rwzi Tubbergen, op basis van het Nereda concept, heeft in 2022 doorgang gevonden. De beschikbaarheid van externe adviseurs was echter een beperkende factor in de voorbereiding zodat de besteding van middelen wat achter bleef ten opzichte van de prognoses.

Netto investeringen projecten (bedragen in miljoenen €)	B 2022	MJV 2022	BVR 2022	JR 2022
Vervangings-investeringen	3,9	4,6	4,4	5,0
RWZI Vriezenveen	5,5	4,0	3,5	4,0
PRAUT, EOL Nijverdal en Goor	4,5	3,3	2,8	2,6
RWZI Ootmarsum	3,4	2,0	1,6	1,5
Beluchting RWZI Hengelo	2,2	2,6	2,3	1,5
Harkroosters RWZI Enschede	1,0	1,4	1,4	1,0
Rioolgemalen en persleidingen	1,3	2,1	2,0	1,3
rwzi Tubbergen	1,0	0,8	0,8	0,5
Vervanging vrachtwagen	0,3	0,6	0,6	0,5
Overig	7,3	5,6	3,2	2,5
Netto investeringen	30,4	27,0	22,6	20,4

4.3 Programma Besturen en Organiseren

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Een blauwgroene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen						
Thema	Infrastructuur op orde	Duurzaamheid	Samenwerking en communicatie		Organisatie	Financieel beleid
Einddoel	We houden een moderne werkomgeving qua ICT en huisvesting in tact en hebben de informatie erover op orde.	Vechtstromen is een duurzame organisatie en levert een bijdrage aan een duurzame regio	Vechtstromen heeft de uitvoering van het bestuurlijk ontwikkelprogramma gereed en de communicatievisie herijkt en uitgevoerd. We continueren het educatieaanbod. Tevens een agenda internationale samenwerking opgezet en invulling gegeven aan de Blue Deal		Vechtstromen heeft een toekomstbestendig personeelsbestand, werkt volgens de Omgevingswet en heeft de werkwijze assetmanagement geïmplementeerd	Vechtstromen heeft een duurzaam financieel beleid door beleids kaders te implementeren. Op concernniveau is een taakstelling gerealiseerd.
Tussendoelen	Modernisering huisvesting en ICT eind 2022 gereed	Duurzaamheidskansen huisv en ICT benutten Kennis en innovatieagenda uitvoeren	Bestuurlijk ontwikkelprogramma uitvoeren	Nieuwe agenda internationale samenwerking gereed	Voldoen aan de wettelijke verplichting Omgevingswet	Implementatie asset management gereed
	In 2023 is een overzicht van toekomstige vervangings-investeringen gereed	Concretiseren opgave duurzaamheid Realiseren uitvoeringsagenda ecologie + biodiversiteit	Communicatievisie uitvoeren	Aanbod educatie continueren	Strategische hr agenda uitgevoerd	Realisatie Participatie banen
		Toepassen duurzaam GWW in projecten	Strategische agenda met partners grensoverschrijdende samenwerking gereed		Vergroten digitaal leiderschap	Vergroten strategisch vermogen
Inspanningen t/m 2025	- Afronden project modernisering huisvesting (5.3) - Afronden project modernisering ICT (5.3) - Inventariseren assets huisvesting en ICT (5.2) - Opstellen assetmanagementplan voor gebouwbeheer (5.2) - Opstellen assetmanagementplan voor ICT beheer (5.2)	- We doen onderzoek naar mogelijkheden energieneutraliteit bij alle vestigingen (3.3) - Verkenning van onze rol en positie mbt circulaire economie (3.5) - We geven input aan de innovatieagenda (3.6) - Op ICT gebied continueren we de proeftuin voor snelle ICT oplossingen (3.6)	- Uitvoeren doorlopend bestuurlijk ontwikkelprogramma (4.1) - Uitvoeren jaarplannen communicatievisie (4.2) - Educatie aanbod continueren (4.3) - Opstellen nieuwe agenda internationale samenwerking inclusief Blue Deal (4.5)		- Vaststellen waterbeheerprogramma in de stijl van de nieuwe Omgevingswet (5.1) - Aansluiten op landelijke DSO (5.1) - Uitvoeren implementatieplan voor integraal assetmanagement (5.2) - Realiseren participatiebanen conform plan (5.4) - Opstellen SPP incl. diversiteit (5.4) - Implementeren werkwijze assetmanagement binnen P3 (5.2) - Uitvoeren plan digitale transformatie (5.3)	- Jaarlijks opstellen meerjarenverkenning (6.1) - Opstellen beleid kostentoerekening en meerjarige lastendruk ontwikkeling (6.1) - Opstellen activa- en dividend beleid (6.1) - Opstellen beleid m.b.t. schuldpositie (6.1) - Realiseren taakstelling (6.1)

Inleiding

Vanuit het programma besturen en organiseren geven we vanuit het reguliere werk invulling aan de duurzaamheidsdoelen. Hierbij valt te denken aan het benutten van duurzaamheidskansen in projecten en door als opdrachtgever, conform de inkoopstrategie, eisen te stellen aan duurzaamheid. Op deze wijze leveren we als organisatie een bijdrage aan een duurzame regio en daarmee vergroten we onze maatschappelijke waarde. Sociale, technologische en economische ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op. Kennis en innovatie vormen een voorwaarde om hierop als waterschap goed in te kunnen spelen. In diverse proeftuinen werkt waterschap Vechtstromen samen met kennisinstellingen, publieke én private partijen. Maatschappelijke opgaven vragen om samenwerking tussen bestuur, organisaties, bedrijven, onderwijs en inwoners. Daarom zetten we in op educatie, samenwerking en communicatie. Dit doen we op verschillende niveaus. Lokaal, regionaal, landelijk, grensoverschrijdend (Duitsland) en ook (via de landelijke samenwerking in de Blue Deal) internationaal. De wendbaarheid van onze medewerkers en organisatie is van belang om, ook op langere termijn, tijdig in te kunnen blijven spelen op kansen en ontwikkelingen. Denk hierbij aan de klimaatverandering, energietransitie of digitale transformatie, maar ook veranderingen als gevolg van wijzingen in wetgeving. Daarom werken we aan het verbeteren van ons strategisch vermogen, het vergroten van onze realisatiekracht en het versterken van ons bestuurlijk-ambtelijk samenspel. Als gevolg van een relatief hoge leeftijdsopbouw hebben we de komende jaren te maken met een relatief hoge uitstroom van personeel. In combinatie met krapte op de arbeidsmarkt is het van belang om te blijven werken aan aantrekkelijk werkgeverschap. Ook voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

De belangrijkste thema's van het programma Bestuur en Organisatie zijn; Infrastructuur op orde (ICT en Facilitair), Duurzaamheid, Samenwerking en

Communicatie, Organisatie en Financieel Beleid. Op hoofdlijn worden de doelen uit het bestuursakkoord "een blauwgroene toekomst, waaraan iedereen kan meedoen" de komende periode gehaald. Op een aantal onderdelen is de ambitie inmiddels bijgesteld. De realisatie van inspanningen ligt voor een deel achter op de planning. Het bereiken van de einddoelen is nog steeds haalbaar. Bovenstaande doelenboom is opgenomen in de begroting van 2022. Hieronder wordt de voortgang en realisatie van de doelen en inspanningen in het programma in 2022 verder toegelicht.

Infrastructuur op Orde

De werkplannen ICT en Facilitair zijn conform plan uitgevoerd.

In 2022 zijn Assetmanagementplannen (AMP's) opgeleverd voor Facilitair en IT. Om de werkwijze assetmanagement goed toe te kunnen passen is op diverse fronten meer informatie over onze assets nodig. Planmatig worden de verschillende Lange Termijn Asset Planningen (LTAP's) verder uitgewerkt.

Duurzaamheid

De opgave voor het thema duurzaamheid is geconcretiseerd in het themaplan duurzaamheid. Deze is vastgesteld en met het AB besproken op de STROOMdag van maart 2022. Er wordt gestart met het onderzoek "versneld van het aardgas af". Om desinvesteringen te voorkomen is tevens besloten de modernisering van het kantoor in Hardenberg tijdelijk stil te leggen. De Position Paper Circulaire economie is in het AB van 6 juli 2022 behandeld en is als onderwerp opgenomen in het overdrachtsdocument voor het nieuwe AB. In samenwerkingsverbanden zijn veel initiatieven gerealiseerd in het kader van de vergroeningsstrategie. Het algemeen bestuur is hierover via een fotorapportage geïnformeerd.

Figuur 5 Maatregel: Vergroening terrein rwzi Enschede

In de zomer van 2020 is de Vechtstromen Kennis en Innovatie Agenda vastgesteld in het AB. Een belangrijk onderdeel van de Kennis en Innovatie Agenda is het Vechtstromen Innovatiefonds. Daarmee zijn de afgelopen periode in totaal twaalf innovatieprojecten tot stand gekomen waarin door het waterschap, kennisinstellingen en het bedrijfsleven samengewerkt is aan nieuwe technieken, aanpakken en oplossingen die het waterschap helpen om haar opgaven te realiseren. In deze innovatieprojecten zijn al concrete (tussen)resultaten geboekt. Begin 2023 wordt de Kennis en Innovatie Agenda geëvalueerd. Het is nog te vroeg om de daadwerkelijke impact van de kennis en innovatie agenda te bepalen. Wel kan al worden geconcludeerd dat de kennis en innovatie agenda heeft bijgedragen aan het versterken van de samenwerking met kennisinstellingen, bedrijven en andere partners in en rond ons werkgebied.

Figuur 6 Innovatieproject BlueElephant op rwzi Almelo Vissedijk

Samenwerking en communicatie

Het dagelijks bestuur heeft in 2022 onder andere ontmoetingen en contacten gehad met colleges van B&W van inliggende gemeenten, met colleges van GS van provincies, met dagelijkse besturen van naastgelegen waterschappen, het bestuur van de Unie van Waterschappen, en een delegatie van de JBRA (Blue Deal partnerorganisatie) uit Eswatini. Ook heeft het dagelijks bestuur actief deelgenomen aan de Brussel Open Days en heeft het verschillende thematische (handhaving, droogte, waterketen,

grensoverschrijdende samenwerking) werkbezoeken aan het eigen werkgebied gebracht.

Het algemeen bestuur heeft in 2022 besloten tot het instellen van de adviescommissie Informatieveiligheid. Deze besloten commissie is in 2022 driemaal bijeengekomen, en heeft daarover in een halfjaarlijkse verklaring gerapporteerd aan het algemeen bestuur.

In 2022 heeft Vechtstromen met uiteenlopende partners en op verschillende niveaus bestuursovereenkomsten gesloten en deelgenomen aan diverse symposia, waaronder Waterverdeling IJsselmeergebied, SOK Vervolg Ruimte voor de Vecht, Haarvaten op Peil, Dinkelagenda, Wateragenda, H₂-hub Twente. Symposia in 2022 zijn onder andere: Eindconferentie Life IP, Eindconferentie Catch en Water Twente 2075.

Omdat we waarde hechten aan de mening en inzichten van de omgeving, hebben we in 2022 voor de derde keer de stakeholderanalyse uitgevoerd. De definitieve resultaten zijn begin 2023 beschikbaar gekomen. De eerste signalen laten zien dat de naamsbekendheid van Vechtstromen verder is verbeterd en dat inwoners ook beter weten wat we doen.

Op de jaarlijkse reflectie dag, als onderdeel van het bestuurlijk ontwikkelprogramma, zijn aanbevelingen opgehaald voor het overdrachtsdocument aan het nieuwe bestuur. Sinds begin 2022 worden de commissievergaderingen en de algemeen bestuursvergaderingen live gestreamd. Gemiddeld worden de vergaderingen door 50 bezoekers bekeken. In 2022 is door het AB een commissie informatieveiligheid is ingesteld.

De crisisorganisatie van Vechtstromen is in 2022 acht keer opgeschaald, onder andere voor algehele wateroverlast, dioxaanverontreiniging in het Twentekanaal, persleidingbreuk Aalden- Oosterhesselen en problemen met de watertoevoer bij gemaal Eefde. . Al deze opschalingen zijn

geëvalueerd en verbeterpunten zijn uitgezet in de organisatie. Eén van de verbeterpunten die vaker terugkomt, is de staat van de crisisplanvorming (crisisplannen, draaiboeken, etc.). Om de crisisplanvorming structureel te verbeteren is begin 2022 het project 'planvorming crisisbeheersing' gestart, dat doorloopt in 2023.

In het kader van de grensoverschrijdende verkenning ligt de focus op het continueren van de multi-level aanpak en implementatie van de bestuurlijke intentieverklaring Grensoverschrijdende Klimaatadaptatie. De ingezette strategie om via het ministeriële niveau versneld te kunnen werken aan doelbereik werkt succesvol. Het is nog niet gelukt om een participatievisie op te stellen. Dit krijgt in 2023 een vervolg.

De uitvoering van onze 'Agenda Internationale Samenwerking 2021-2026' loopt gestaag door. Eind 2022 is fase I van de Blue Deal afgerond. Eind september 2022 zijn de voorstellen voor de Blue Deal partnerschappen Vietnam en Eswatini voor fase II ingediend, deze loopt van 2023-2026. In december 2022 is het voorstel voor Eswatini goedgekeurd.

Organisatie

De ingangsdatum van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld. De verwachte ingangsdatum is nu 1 januari 2024. Vechtstromen ligt goed op koers voor wat betreft de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. De instrumenten Watervisie, Waterschapsverordening en het Waterbeheerprogramma zijn opgeleverd en vastgesteld. Om de regels voor partners en ingelanden goed te ontsluiten worden ze opgenomen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Vechtstromen heeft een succesvolle pilot afgerond met betrekking tot het aansluiten op het DSO. In het kader van relatiebeheer is ingezet op samenwerkingsagenda's met gemeenten.

In 2022 heeft bestuur en management een training gevolgd met als doel het bewustzijn ten aanzien van het onderwerp Digitale Transformatie te

vergroten. In 2022 heeft een aanzienlijk deel van de interne organisatie werk verricht om de invoering van een nieuw financieel systeem per 1-1-2023 mogelijk te maken.

Vanuit het Rijk en Europa worden vele initiatieven genomen ten aanzien van wetgeving in het kader van Digitale Overheid. Projectmatig implementeren we de betreffende wetten. In 2022 is de WEP (Wet Elektronische Publicaties) geïmplementeerd. De uitvoering van de jaarplannen ten aanzien van informatiebeveiliging en gegevensbescherming liggen op schema om de beoogde volwassenheidsdoelen te realiseren. Vanuit de strategische HRM agenda is in 2022 invulling gegeven aan de vitaliteitsagenda, arbeidsmarktcommunicatie, concernopleidingsplan, uitvoeringsplan SPP en inclusiviteit.

Voortgang implementatie Assetmanagement

Planvorming	2020 / 2019	Pilot Klein Vechtstromen	Ontwikkelplan Assetmanagement	Bestuursopdracht	Doorontwikkelplan Assetmanagement in uitvoering			
		WP Strategisch Assetmanagement Plan	WP Integraal risicomanagement	WP Lange termijn Asset Planning	WP AM plannen en Dienstverleningsovereenkomsten	WP Informatievoorziening		
Implementeren werkpakketten	2021	WP Strategisch Assetmanagement Plan	WP Integraal risicomanagement	WP Lange termijn Asset Planning	WP AM plannen en Dienstverleningsovereenkomsten	WP Informatievoorziening	WP Dashboard	WP Proces Landkaart
			WP Integraal risicomanagement	WP Lange termijn Asset Planning	WP AM plannen en Dienstverleningsovereenkomsten	WP Informatievoorziening	WP Dashboard	WP Proces Landkaart
2022			WP Integraal risicomanagement	WP Lange termijn Asset Planning	WP AM plannen en Dienstverleningsovereenkomsten	WP Informatievoorziening	WP Dashboard	WP Proces Landkaart

Legenda		
	gepland	onderhanden
		gereed

Toelichting bij indicator Implementatie Assetmanagement:

Het is niet gelukt om alle werkpakketten volledig af te ronden, vanwege vertraging door Covid-19 en personele veranderingen. Tegelijkertijd is de

implementatie van een volledig werkend assetmanagementsysteem een doorlopend proces. Dit zien we ook bij andere organisaties (gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat, andere waterschappen). We passen de assetmanagementprincipes steeds beter toe in ons dagelijkse werk en gelijktijdig verbeteren we doorlopend het systeem. Eind 2022 is de implementatieperiode van assetmanagement afgerond. De externe expert en procesbegeleider heeft gezorgd voor een goede overdracht naar eigen medewerkers in de organisatie. De directie heeft eind 2022 besloten om de werkpakketten in 2023/2024 af te ronden en deze periode te gebruiken om assetmanagement verder in te bedden in ons reguliere werk en werkwijzen. Vanaf 1 januari 2023 wordt een coördinator assetmanagement aangesteld die stuurt op de interne beheersing en de continue verbetering van het assetmanagementsysteem.

Voortgang implementatie huisvestingstrategie

		Planvorming	Verbouwen	Facility en Terreinen	Verkoop, verhuizing en beveiliging	ICT Voorzieningen
2020 / 2019	Huisvestingstrategie		Verbouwing Emmen	Vervanging AV middelen	Verkoop Coevorden	Vervangen WiFi
	Verbindend Werken Fase 1		Verbouwing Sleen	Vervangen meubilair	Verkoop Vriezenveen	Implementatie thuiswerkplekken
	Eindopdracht Huisvesting		Verbouwing Almelo verdiepingen			BYOD/CYOD regeling
2021				Inrichting Parkeerpark		Samenwerkingsomgeving
			Verbouwing Almelo BG	Inrichting Parkeerpark	Toegangsbeveiliging	Samenwerkingsomgeving
			Verbouwing Hardenberg	Verbouwing Voorlichtingsruimtes	Verhuizing Vriezenveen – Hardenberg	
2022			Verbouwing Hardenberg	Inrichting Parkeerpark	Toegangsbeveiliging	
			Verbouwing Almelo BG	Verbouwing Voorlichtingsruimtes		
				Aanplanting Parkeerpark		

Legenda	
	gepland
	onderhanden
	gereed

Toelichting bij indicator Modernisering Huisvesting:

In het kader van de realisatie van de huisvestingstrategie is in 2022 de werkplaats in Hardenberg opgeleverd en hebben we afscheid genomen van de werkplaats in Vriezenveen. Het kantoor Hardenberg is nog niet afgerond. Medio juli heeft het DB een aanvullende opdracht gegeven om een onderzoek te doen hoe Vechtstromen “versneld van het aardgas af” kan. Als gevolg daarvan is besloten om de verbouwing van het kantoor Hardenberg tijdelijk stil te leggen om zo kansen op het gebied van verduurzaming te kunnen verzilveren en desinvesteringen te voorkomen. In Almelo zijn de vergadervleugels en het bedrijfsrestaurant in gebruik genomen. De aanpassingen van de centrale hal hebben echter vertraging opgelopen door beperkte capaciteit bij de aannemers. Ten aanzien van de inrichting van het waterschapspark lopen we vertraging op omdat de gemeente Almelo het betreffende perceel nog niet vrij van gebruik kan opleveren. Het algemeen bestuur wordt betrokken bij de stappen voor het vervolg.

Voortgang implementatie omgevingswet

	Waterbeheer programma	Overige producten Omgevingswet	Digitaal Stelsel Omgevingswet	Gebruik en beheer omgevingswet
2020 / 2019	Watervisie	Waterschaps-verordening	Aansluiting op het DSO	Veranderopgave anders werken
	Waterbeheer-programma	Projectbesluit		
		Vergunning Eigen Dienst		
2021	Waterbeheer-programma		Aansluiting op het DSO	Beheer van producten
2022			Aansluiting op het DSO	Beheer van producten

Legenda

gepland
 onderhanden
 gereed

Toelichting bij indicator Implementatie Omgevingswet:

De invoering van de Omgevingswet is andermaal uitgesteld. De nieuwe invoeringsdatum staat nu op 1 januari 2024. Vechtstromen gebruikt de extra tijd om goed voorbereid te zijn op de invoeringsdatum.

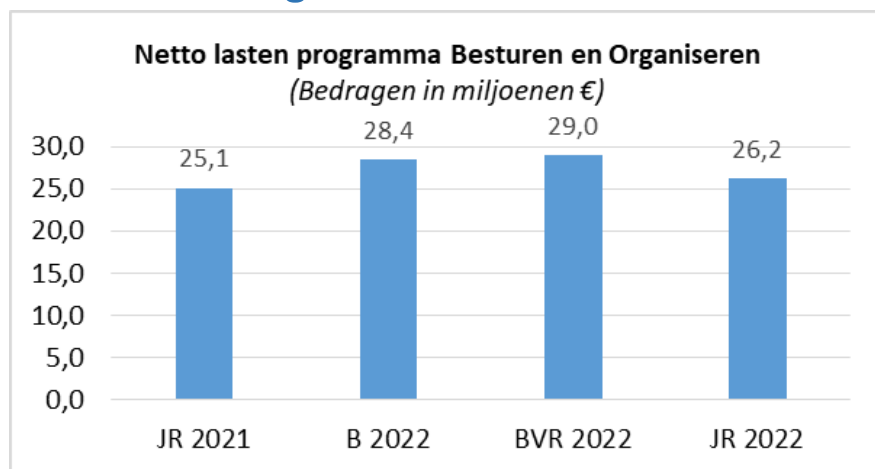
Financieel beleid

Er wordt conform het duurzaam financieel beleid gehandeld, en ontwikkelingen worden gevolgd en waar dat nodig is wordt het beleid geactualiseerd. De belangrijkste ontwikkelingen in 2022 zijn:

- De Meerjarenverkenning 2023-2032 is op een meer bestuurlijk niveau opgesteld. Dit heeft geholpen om de juiste dilemma's aan het bestuur voor te leggen.
- Met de vaststelling van de 'visie op schuld' door het Algemeen Bestuur op 6 juli 2022, zijn nieuwe kaders vastgesteld waarmee een beoordeling kan worden gegeven over de schuldpositie. Met de geactualiseerde kaders rondom de schuldpositie zijn risico's voldoende in beeld gebracht en afgedekt en is het waterschap in staat om zoveel mogelijk binnen gestelde kaders invulling te geven aan de uitdagingen waar het voor staat.
- Het werken met publiek geld vraagt dat we daar zorgvuldig mee omgaan. Van de organisatie mag verwacht worden dat zij elke euro effectief en efficiënt besteden. In dat verband staat de opdracht om de personele taakstelling van € 1 miljoen euro uit de MJV 2022 –2031 in te vullen nog overeind. We hebben de effecten van schaarste en stijging kostprijzen van grondstoffen en materialen gemonitord en hierop zijn incidentele maatregelen getroffen. Daarnaast heeft het Algemeen bestuur met het vaststellen van de MJV ingestemd met het wijzigen van de systematiek van de lastendrukberekening (tarieven). Afsproken is dat de aangepaste methodiek meebeweegt met de inflatie.

- Het Dagelijks Bestuur wil op een gecoördineerde manier en periodiek onderzoek uitvoeren naar doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid. Dat past bij artikel 109a van de Waterschapswet. Bij de Meerjarenverkenning 2023-2032 is ingestemd met de onderwerpen die in aanmerking komen voor een doeltreffend- en doelmatigheidsonderzoek.
- Het activabeleid is nog niet geactualiseerd. Dit wordt in 2023 verder opgepakt.

Wat heeft het gekost?

Netto lasten van het programma

De netto lasten voor het programma Besturen en Organiseren bedragen bij het jaarverslag 2022 € 26,2 miljoen. Ten opzichte van het bestuurlijk voortgangsrappport (BVR) 2022 vallen de netto lasten daarmee op een begroting van € 29,0 miljoen uiteindelijk € 2,8 miljoen (9,6%) lager uit, bestaande uit lagere directe kosten (€ 2,4 miljoen) en lagere indirecte kosten (€ 0,3 miljoen). Voor de verschillen op de directe kosten geldt soms

dat dit komt doordat budgetten centraal, binnen het programma Besturen en Organiseren, worden geraamd terwijl de realisatie van de kosten verdeeld in de organisatie (decentraal) plaatsvindt. In de paragraaf Bedrijfsvoering (5.7) en in hoofdstuk 6 worden nadere toelichtingen gegeven met een andere doorsnede waaruit het totale resultaat voor de betreffende kosten blijkt.

Het voordeel op de directe kosten bedraagt € 2,4 miljoen (bestaande uit € 2,9 miljoen voordelen en € 0,6 miljoen nadelen). Hieronder zijn de voor- en nadelen weergegeven:

Voordelen op de directe kosten (€ 2,9 miljoen):

- Lagere kosten voor de dienstverlening GBLT (€ 375.000), met name door (binnen de bedrijfsvoering van GBLT:) een gunstige aanbesteding voor postverzorging, lagere kosten proceskostenvergoedingen (No-Cure-No-Pay bezwaren), en lagere kosten voor bezwaarafhandeling en externe deurwaarder.
- Nog niet bestede gelden in het kader van het innovatiebudget (€ 262.000). Conform staande afspraken wordt bij de bestemming van het resultaat voorgesteld dit budget toe te voegen aan de bestemmingsreserve innovatie.
- Nog niet bestede gelden op projectmatige werkzaamheden voor de implementatie van het nieuwe financieel systeem (€ 78.000), op de implementatie van de 'digitale overheid' (€ 79.000) en de omgevingswet (€ 124.000), verkiezingen (€ 33.000) en het onderzoek van het gas af (€ 100.000). Via de resultaatsbestemming wordt voorgesteld deze beide bedragen met een totaal van € 414.000 beschikbaar te houden voor afronding in 2023.
- Een voordeel op de voorziening pensioen en pensioenen, onder meer vanwege een hogere rekenrente (€ 544.000)
- Onderbesteding op een aantal centrale budgetten voor inhuur en trainees, waarvan de inzet op een aantal decentrale budgetten wel

heeft plaatsgevonden. Voor het programma levert dat een voordeel op van (€ 380.000).

- Voordeel door hogere pachten en lagere kosten (€ 84.000)
- Er is een onderbesteding van € 113.000 met betrekking tot internationale activiteiten die wordt gecompenseerd door een lagere subsidieontvangsten die hiertegenover staan. Per saldo is het effect nihil.
- Voordelen in onderschrijdingen op diverse budgetten kleiner dan € 50.000, per saldo (€ 378.000)

Door de voordelen die ontstaan zijn in programma 3 is de inzet van de post Onvoorzien niet nodig geweest. (€ 168.000).

Nadelen op directe kosten (€ 0,4 miljoen):

- Lagere subsidie met betrekking tot internationale activiteiten (€ 113.000), zie hierboven bij voordelen ook benoemd met per saldo een nihil effect
- Nadeel door minder teruggave omzetbelasting over 2016 dan geraamd (€ 50.000)
- Nadelen op diverse budgetten kleiner dan € 50.000 per saldo (€ 168.000)

Voordelen op indirecte kosten (€ 0,3 miljoen):

De indirecte kosten zijn de aan de programma's toegerekende overheadkosten en decentrale personeelskosten. Dat is een verzameling van algemene kosten die het waterschap maakt om het werk te faciliteren (bijvoorbeeld ICT-voorzieningen, interne faciliteiten, huisvestingskosten, personeelskosten en personeelsbeleid). In de paragraaf bedrijfsvoering is een overzicht opgenomen. Deze indirecte kosten maken onderdeel uit van de netto-kosten per programma. Het voordeel op de indirecte kosten dat aan het programma Besturen en Organiseren wordt toegerekend is € 0,3 miljoen.

Investerings programma Besturen en Organiseren

In het programma Besturen en organiseren is in 2022 netto € 3,2 miljoen geïnvesteerd. Dat is ongeveer 30% lager dan de prognose bij de BVR 2022. Dit heeft verschillende oorzaken. De belangrijkste oorzaken worden verderop toegelicht aan de hand van het overzicht van de grootste projecten.

Investerings Besturen en Organiseren	JR 2021	B 2022	MJV 2022	BVR 2022	JR 2022
<i>Bedragen in miljoenen (€)</i>					
Netto investeringen vóór subsidie	4,5	4,4	5,6	4,5	3,2
-/- subsidies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto investeringen	4,5	4,4	5,6	4,5	3,2

Ten opzichte van de begroting 2022 (€ 4,4 miljoen) is bij de Meerjarenverkenning 2023-2032 een verhoging te zien van de investeringen naar € 5,6 miljoen. Dit werd veroorzaakt door het doorschuiven van verschillende investeringen uit 2021, met name investeringen ten behoeve van project 'Modernisering huisvesting en ICT'.

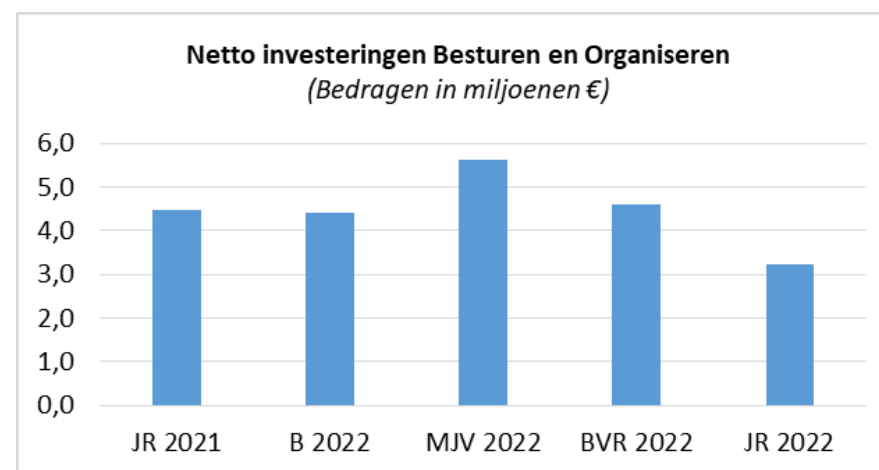
De BVR liet een bijstelling naar beneden zien van €5,6 miljoen naar € 4,5 miljoen. Dit werd veroorzaakt door vertraging op de projecten 'Inrichten waterschapspark', in verband met een juridische procedure en 'kantoor Hardenberg' in verband met het onderzoek 'versneld van het aardgas af'. Daarnaast zijn bij de BVR middelen verschoven uit de investeringsbegroting naar de exploitatiebegroting als gevolg van het feit dat deze IT assets niet worden vervangen, maar voortaan worden afgenomen als dienst (Software as a Service).

Het jaarresultaat laat een realisatie zien van €3,2 miljoen. Dit verschil ten opzichte van de BVR van €1,2 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door

vertraging op het project Modernisering Huisvesting en ICT. Het bleek niet haalbaar voor leveranciers om de werkzaamheden op de begane grond in Almelo af te ronden. De realisatie van andere investeringen komt grotendeels overeen met de bijgestelde BVR begroting. Kleine afwijkingen in de plus en min vallen weg tegen elkaar.

Toelichting

Het grootste deel van de investeringen in het programma BenO zijn toe te schrijven aan het project Modernisering Huisvesting en ICT. In 2022 is de samenvoeging van de werkplaatsen Vriezenveen en Hardenberg gerealiseerd, de vergadervleugels in Almelo zijn opgeleverd en het nieuwe bedrijfsrestaurant is in gebruik genomen (€2,4 miljoen).

Netto investeringen projecten (bedragen in miljoenen €)	JR 2021	B 2022	MJV 2022	BVR 2022	JR 2022
Facility en gebouwen	2,60	3,10	4,40	3,50	2,40
Inrichting werkplek	0,10	0,26	0,27	0,30	0,32
Informatieveiligheid/continuïteit	0,01	0,09	0,12	0,05	0,00
Digikompas	0,04	0,33	0,20	0,10	0,09
Digitalisering interne processen	0,30	0,61	0,52	0,40	0,35
Samenwerking	0,20	0,04	0,07	0,04	0,03
Inrichting datacenter	1,20	0,00	0,02	0,09	0,01
Overig	0,03	0,00	0,00	0,10	0,00
Netto investeringen	4,48	4,43	5,60	4,58	3,20

5. Paragrafen bedrijfsvoering

Dit hoofdstuk betreft de wettelijk verplichte paragrafen bedrijfsvoering. Deze gaan onder meer in op de ontwikkelingen in de waterschapsbelastingen, het weerstandsvermogen, de financiering, de verbonden partijen en de omvang van de schuld.

5.1 Incidentele baten en lasten

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de incidentele baten en lasten 2022, zoals die zijn opgenomen in de primitieve Begroting 2022.

Deze paragraaf bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande en komende begrotingsjaren moeten worden beschouwd. Omdat incidentele baten en lasten kunnen leiden tot minder inzicht in het reguliere, meerjarige beeld van baten, lasten en dus van de netto-kosten, dienen zij in een aparte paragraaf te worden vermeld. De incidentele baten en lasten zijn ook relevant voor het beoordelen van de financiële positie. Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De kosten zijn incidenteel door het karakter (eenmalig of tijdelijk) van de taken of activiteiten bijvoorbeeld ten gevolge van beleidskeuzes.

<i>Incidentele baten en lasten (Bedragen in duizenden €)</i>	Programma	kostendrager: watersysteem- beheer	kostendrager: zuiverings- beheer	B 2022 (na wijziging)	JR 2022
Vergroeningsstrategie (tlv reserve Beleidsintensivering) - In de MJV is een incidenteel een bedrag begroot van € 75.000 (naast de structurele middelen van € 200.000). In het door het AB vastgestelde maaibeeld is aangegeven dat extra kosten afvoer maaisel hieruit worden betaald. Er heeft in 2022 geen extra afvoer plaatsgevonden.	1	100%	0%	75	0
Intensivering Blauwe Diensten - Het DB heeft in mei 2022 een extra bijdrage aan de Provincie Overijssel toegezegd in het jaar 2022. Deze bijdrage is betaald.	1	100%	0%	35	35
Assetmanagement - Dit betreft middelen voor externe begeleiding en advies bij de implementatie van de werkwijze assetmanagement. In de laatste maanden is de begeleiding gestopt in verband met het in de lijn organiseren van de coördinatie. Daarmee minder kosten dan begroot.	3	50%	50%	262	215
Innovatiebudget (tlv reserve Beleidsintensivering) - Vanuit de beschikbaar gestelde middelen voor innovatie is in 2022 € 800.000 onttrokken aan de reserve Beleidsintensivering. De daadwerkelijke uitgaven aan innovatie projecten bedroeg € 425.000. Ook is voor € 113.000 aan procesgeld en samenwerkings- verbanden uitgegeven in 2022. Dit om de voorwaarden te creëren om te komen tot innovatieve samenwerkingsverbanden en werkwijzen. Conform het AB besluit over de Kennis en Innovatie Agenda worden de resterende middelen (€ 262.000) teruggestort in de innovatiereserve.	3	50%	50%	800	538

Diversiteit (tlv reserve Beleidsintensivering) - Voor 2022 en 2023 is € 125.000 per jaar incidenteel beschikbaar gesteld voor de doelstelling 10% van de vacatures in te vullen met participatiebanen. Dit budget kan in het kader van participatiebanen voor verschillende doeleinden benut worden, zoals bijvoorbeeld maken/ schakelen, begeleiding van kandidaten, inzet van kandidaten en fysieke aanpassingen in de werkomgeving. In 2022 zijn er veel initiatieven geweest op het gebied van participatiebanen, wat heeft geleid tot 16 fte participatiebanen, deze initiatieven zijn echter met regulier budget opgelost.

3	50%	50%	125	0
---	-----	-----	-----	---

Opbrengst kleine verkopen gronden - Voor deze post wordt een aanname gedaan omdat het verkoop van stroken grond betreft op basis van vragen en kansen in het werk. In 2022 € -17.000 meer dan begroot.

3	50%	50%	-100	-117
---	-----	-----	------	------

Totaal netto-kosten			1.197	671
Subtotaal kostendrager 'watersysteembeheer'			654	353
Subtotaal kostendrager 'zuiveringsbeheer'			544	318

5.2 Onttrekkingen aan overige reserves en voorzieningen

Deze paragraaf gaat in op het beroep dat in 2022 op de overige bestemmingsreserves is gedaan en op de bedragen die rechtstreeks uit de voorzieningen zijn onttrokken.

5.2.1 Overige bestemmingsreserves

Naast de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie (zie hierna § 5.3) en de algemene reserves (zie hierna § 5.4) is er een aantal overige bestemmingsreserves. Onder deze bestemmingsreserves wordt verstaan: reserves waaraan het algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven. In het algemeen houdt het instellen en opbouwen van een bestemmingsreserve verband met een gewenste ontwikkeling waarvoor het waterschap gedurende een aantal jaren geld opzij wil leggen.

In zijn totaliteit stijgen de overige bestemmingsreserves tot en met de BVR 2022 met per saldo € 3.872.000. Hierover zijn al eerder AB-besluiten genomen (dit betreffen de zogeheten 'bestemmingen van het resultaat op grond van eerder genomen besluiten bij: Begroting 2022 en 1^e en 2^e begrotingswijziging 2022). Voor de 'overige bestemmingsreserves' geldt als voorstel de resultaatsbestemming bij deze jaarrekening 2022:

- een toevoeging van € 114.000 aan de bestemmingsreserve 'Persoonsgebonden Basisbudget';
- een toevoeging van € 414.000 aan de bestemmingsreserve 'overlopende verplichtingen', vanwege diverse exploitatieprojecten binnen programma 3 waarvan de besteding van middelen doorloopt naar 2023;
- een toevoeging van € 262.000 aan de bestemmingsreserve 'Innovatie'.

Het waterschap kent de volgende bestemmingsreserves:

Brede heroverweging

De bestemmingsreserve 'Brede heroverweging' zuiveringsbeheer is bij de 1^e begrotingswijziging 2022 opgeheven. De resterende middelen van € 1.148.000 zijn overgeheveld naar de nieuw ingestelde bestemmingsreserve amoveren assets (AB-besluit 6 juli 2022).

Amoveren assets

De bestemmingsreserve 'Amoveren assets' voor zuiveringsbeheer is een in 2022 nieuw ingestelde reserve voor de kosten van het slopen en verwijderen van assets. Hieraan is in 2022 € 1.245.000 toegevoegd (AB-besluit 6 juli 2022). Het streven is om ieder jaar € 1 miljoen per jaar te reserveren.

Persoonsgebonden Basisbudget

De bestemmingsreserve 'Persoonsgebonden Basisbudget' (PBB) is ingesteld voor verplichtingen die voortkomen uit de CAO 2021. De medewerker kan het PBB-budget (€ 6.000 per medewerker voor de periode 2021-2025) inzetten voor eigen opleiding, ontwikkeling, loopbaan en vitaliteit.

Organisatie-ontwikkeling

De bestemmingsreserve 'Organisatie-ontwikkeling' is ingesteld ten behoeve van de frictiekosten die in de komende jaren kunnen ontstaan bij de realisatie van de personele taakstelling in 2023-2025.

Beleidsintensiveringen

De bestemmingsreserve 'Beleidsintensiveringen' is ingesteld ten behoeve van de dekking van tijdelijke extra impulsen of accenten in deze bestuursperiode. Hieruit is in 2022 in totaal € 1.000.000 onttrokken (te weten: (i) € 75.000 voor vergroeningsstrategie, (ii) € 125.000 voor

participatiebanen en (iii) € 800.000 voor innovatie. Voor de besteding van deze incidentele middelen zie § 5.1.

Innovatie

Via de bestemmingsreserve 'innovatie' nodigt het waterschap de samenleving actief uit om bij te dragen aan het realiseren van alle opgaven en ambities uit het bestuursakkoord. Hieraan is in 2022 € 800.000 toegevoegd en € 800.000 onttrokken. Per saldo muteert deze reserve dus in 2022 met € 0. Wanneer de reserve een omvang heeft groter dan € 1,5 miljoen euro wordt het surplus per besluit van het algemeen bestuur toegevoegd aan de bestemmingsreserve tariefsegalisatie om in de volgende begroting aan te wenden voor verlaging lastendruk (conform de 'Kennis en Innovatie Agenda', AB-besluit 1-7-2020).

Overlopende verplichtingen

De bestemmingsreserve 'overlopende verplichtingen' is ingesteld, om exploitatiebudgetten die overlopen naar een volgend jaar, aan deze reserve toe te voegen. Hieruit is in 2022 € 580.000 onttrokken voor overlopende posten uit de jaarrekening 2021. Daarnaast is hieraan vanwege de voorwaardelijke garantieregeling SNB eerder in 2021 € 687.000 toegevoegd en in 2022 aanvullend € 113.000 tot een saldo van € 800.000. Bij de nieuwe kosten-verdelingssystematiek SNB (t/m 2026) is tussen de waterschappen, namelijk een voorwaardelijke garantieregeling van € 800.000 overeengekomen ten gunste van waterschap Vechtstromen. Deze garantieregeling is bedoeld voor het garanderen van het verwerken van ontwaterd slib van derden door SNB voor minimaal € 65 per ton vanaf 2021.

- Indien SNB hierin slaagt, dan zijn de nieuwe en oude kostenverdelingssystematiek t/m 2026 budgetneutraal aan elkaar en

zal de garantieregeling uiterlijk begin 2027 ten laste van de bestemmingsreserve terugbetaald moeten worden.

- Indien SNB hierin niet slaagt, dan hoeft (een deel van) de garantieregeling niet terugbetaald te worden en kan (een deel van) de bestemmingsreserve voor de dan hogere slibverwerkingskosten ingezet worden.

Dividenduitkering NieuWater

De bestemmingsreserve 'dividenduitkering NieuWater' wordt jaarlijks gevoed met het dividend van NieuWater BV. Het ontvangen dividend over 2021 van € 936.000 in 2022 is aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

- De helft van dit dividend wordt aangewend ter aflossing van de langlopende geldlening van € 8,8 miljoen die nodig was voor de verwerving van de andere 50% aandelen in NieuWater BV (AB-besluit 14-04-2021). Eind 2022 is € 0,9 miljoen in deze reserve beschikbaar als aflossing van de langlopende geldlening.
- Het resterende deel van € 1,8 miljoen in deze reserve is beschikbaar voor het matigen van de lastendruk. Als dividendbeleid is vastgelegd dat de beschikbare middelen over een periode van vier jaar worden ingezet. Daarom is in 2022 € 426.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve voor het matigen van de lastendruk.

De bovengenoemde toevoeging van het dividend en de onttrekking voor het matigen van de lastendruk leiden ertoe dat deze bestemmingsreserve per saldo dus in 2022 met € 510.000 toeneemt.

Dividenduitkering NWB

De bestemmingsreserve 'dividenduitkering NWB' wordt jaarlijks gevoed met het dividend NWB. Het ontvangen dividend over 2021 van € 6.400.000 in 2022 is aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

- Het regulier geraamde dividend van € 3,6 miljoen is in 2022 aangewend voor matiging van de lastendruk, zoals dit in het oorspronkelijke bestuursakkoord is afgesproken. Als dividendbeleid is vastgelegd dat de beschikbare middelen over een periode van vier jaar worden ingezet voor matiging van de lastendruk. Daarom is in 2022 € 2.816.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve voor het matigen van de lastendruk.
- Daarnaast is in de MJV 2023-2032 afgesproken om het extra dividend 2021 van € 2,8 miljoen in te zetten voor matiging van de lastendruk in de begroting 2023.

De bovengenoemde toevoeging van het dividend en de onttrekking in 2022 leiden ertoe dat deze bestemmingsreserve per saldo dus met € 3.584.000 toeneemt.

Totaaloverzicht: overige bestemmingsreserves

In onderstaande tabel volgt een totaaloverzicht van het verloop van de overige bestemmingsreserves gedurende het boekjaar 2022. Van belang hierbij is dat de beginstand per 1-1-2022 van de reserves inclusief de resultaatsbestemming is van de vorige jaarrekening 2021.

Overige bestemmingsreserves (bedragen in duizenden euro's)	Beginstand 1-1-2022	Toevoeging t/m 2022	Onttrekkingen BVR t/m BVR 2022	Resultaats- bestemming 2022	Stand 1-1-2023
Brede Heroverweging	1.148	0	-1.148	0	0
Amoveren assets	0	1.245	0	0	1.245
Persoonsgebonden Basisbudget	844	0	0	114	958
Organisatie-ontwikkeling	1.750	0	0	0	1.750
Beleidsintensivering	2.000	0	-1.000	0	1.000
Innovatie	1.192	800	-800	262	1.454
Overlopende verplichtingen	1.268	113	-580	414	1.214
Dividend Nieuwater	2.172	936	-426	0	2.682
Dividend NWB	11.286	6.400	-2.816	0	14.870
Totaal	21.660	9.494	-6.770	790	25.173

5.2.2 Voorzieningen

Naast de reserves kent het waterschap een aantal voorzieningen. Voorzieningen zijn bedragen op de balans die worden gevormd om:

- verplichtingen, verliezen en risico's op te kunnen vangen, waarvan de omvang per balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs in te schatten;
- bepaalde jaaroverstijgende uitgaven gelijkmatig te kunnen verdelen over verschillende begrotingsjaren.

In zijn totaliteit dalen de voorzieningen in de jaarrekening 2022 met per saldo € 2.042.000. Dit is € 570.000 meer dan in de begroting 2022 (na wijziging) was geraamd en dit wordt veroorzaakt door ontwikkelingen binnen met name twee voorzieningen, te weten:

- de voorziening Pensioen/wachtgeld bestuursders kent een hogere vrijval aangezien gerekend wordt met een hogere rekenrente waardoor minder pensioenopbouw nodig is;
- de voorziening Oninbaar heeft een lagere toevoeging nodig dan eerder is geraamd door GBLT.

Het waterschap kent de volgende voorzieningen.

Pensioen/wachtgeld bestuursders

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van wachtgeld- en pensioenverplichtingen voor voormalige en huidige dagelijks bestuursleden (DB), inclusief de voorzitter.

Reorganisatie/sociaal flankerend beleid

Deze voorziening is bedoeld om aan de verplichtingen (wachtgeld/afkoopsommen) te kunnen voldoen van de lasten voor inactief personeel.

Doorontwikkeling organisatie

Deze voorziening is bedoeld om aan de personele verplichtingen te kunnen voldoen die voortvloeien uit de doorontwikkeling van het waterschap.

Nabetaling Bestuursverklaring Dinkeldal 2000

Deze voorziening is gevormd om de grondeigenaren in het Dinkeldal financiële compensatie te bieden voor de overstromingen in het Dinkeldal, zoals die zich hebben voorgedaan in de periode 2015-2020. Claims uit deze periode zijn in de eerste helft van 2022 behandeld en afgewikkeld. De voorziening kent aan het eind van 2022 geen saldo meer. De voorziening blijft wel voortbestaan, aangezien er over de periode 2020-2024 mogelijk opnieuw sprake is van een financiële compensatie voor de overstromingen in het Dinkeldal.

Oninbare vorderingen

Deze voorziening is gevormd voor de belastingaanslagen die uiteindelijk oninbaar zijn. In de Jaarrapportage 2022 van GBLT is hierover het volgende gerapporteerd: "Het percentage oninbaarheid voor het belastingjaar 2022 wordt gehandhaafd op 0,38% (ten opzichte van de bruto-belastingen) ondanks dat deze op basis van de voorgaande jaren aan de hoge kant is. Enige voorzichtigheid is namelijk geboden door de oplopende inflatie en hogere energielasten welke een negatief effect kunnen hebben op de financiële buffers van huishoudens en bedrijven". Dit is gelijk aan de bijgestelde raming bij de BVR 2022 van 0,38% en lager dan de geldende norm in de primitieve Begroting 2022 van 0,50%.

Totaaloverzicht: voorzieningen

In onderstaande tabel volgt een totaaloverzicht van het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar 2022.

Voorzieningen (bedragen in duizenden euro's)	Beginstand 1-1-2022	Toevoeging 2022	Onttrekkingen 2022	Vrijval 2022	Stand 31-12- 2022
Pensioen/wachtgeld bestuurders	4.737	0	-165	-597	3.975
Reorganisatie/sociaal flankerend beleid	330	46	-172	0	204
Doorontwikkeling organisatie	1.136	27	-844	0	319
Nabetaling Dinkeldal 2000	199	0	-110	-89	0
Subtotaal	6.402	74	-1.291	-685	4.499
Oninbare vorderingen	913	303	-442	0	774
Totaal jaarrekening 2022	7.314	377	-1.733	-685	5.272
Totaal B 2022 (na wijziging)	7.314	581	-1.852	-201	5.843
Verschil	0	-204	118	-484	-570

5.3 Waterschapsbelastingen

Analyse totaalopbrengst waterschapsbelastingen

De wateropgaven en taken van het waterschap worden voor het grootste deel bekostigd door het heffen van belastingen. Deze belastingen bestaan uit de watersysteemheffing en de zuiveringsheffing. De heffing en inning van de waterschapsbelastingen wordt verzorgd door het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT).

Het totaal van de waterschapsbelastingen is per saldo € 781.000 hoger uitgevallen t.o.v. de laatste raming BVR 2022 (afwijking: 0,6%).

Watersysteemheffing

De watersysteemheffing is € 438.000 hoger uitgevallen dan de prognose bij de BVR 2022 (afwijking: 0,6%). Dit betreft met name:

- (i) een hogere opbrengst ingezetenenheffing van € 47.000, vanwege een voortgaande gestage groei van het aantal huishoudens;
- (ii) een hogere opbrengst gebouwd van € 29.000, vanwege nog iets gestegen WOZ-waarden bij met name de niet-woningen;
- (iii) lagere kwijtscheldingslasten ingezetenenheffing over 2022 van € 202.000 (zie hierna onder kwijtscheldingsbeleid);
- (iv) een hogere opbrengst van € 139.000 over voorgaande jaren dan bij de BVR 2022 is ingeschat.

Zuiveringsheffing

De zuiveringsheffing is per saldo € 343.000 hoger uitgevallen dan de prognose bij de BVR 2022 (afwijking: 0,6%). Dit betreft:

- een lagere vervuilingseenheid (ve)-opbrengst van € 29.000 bij de huishoudens vanwege een iets lagere groei bij de meerpersoonshuishoudens dan geraamd;

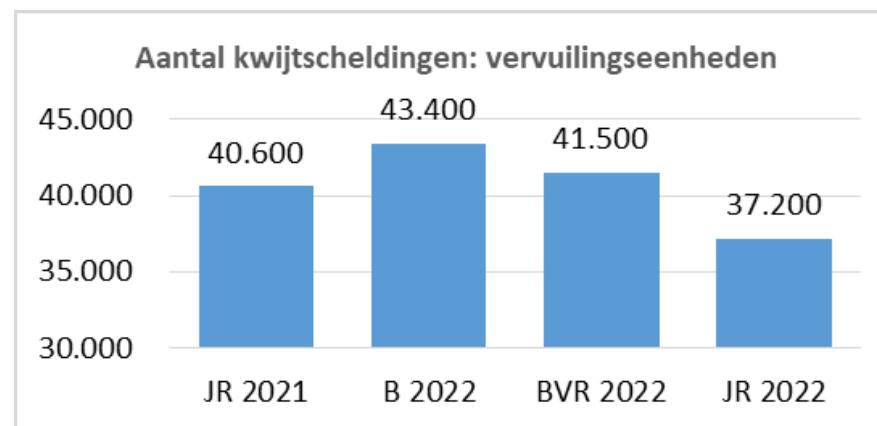
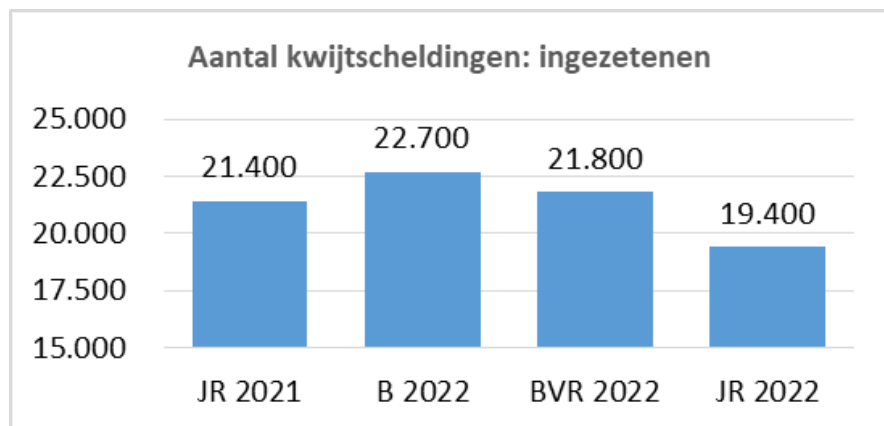
- een hogere vervuilingseenheid (ve)-opbrengst van per saldo € 611.000 bij de bedrijven;
- bij de meetbedrijven valt dit € 798.000 hoger uit, voornamelijk doordat de voorzuiveringsinstallaties bij een aantal bedrijven nog niet conform verwachting werkt;
- bij de overige bedrijven valt dit € 187.000 lager uit, als gevolg van alsnog een corona-effect in een deel van 2022 (zie hierna: voorgaande jaren);
- lagere kwijtscheldingslasten zuiveringsheffing over 2022 van € 248.000 (zie hierna onder kwijtscheldingsbeleid);
- een lagere ve-opbrengst van € 488.000 uit voorgaande jaren, als gevolg van alsnog een corona-effect bij de overige bedrijven voor het jaar 2021. Bij het definitief maken van de belastingaanslagen voor de categorie machtigingsbedrijven is vastgesteld dat het waterverbruik circa 14% lager is uitgevallen.

Kwijtscheldingsbeleid

In het kwijtscheldingsbeleid van het waterschap is vastgelegd dat alleen natuurlijke personen voor 100% kwijtschelding in aanmerking kunnen komen voor: (i) de verontreinigingsheffing, (ii) de zuiveringsheffing en (iii) de ingezetenenheffing. Voor de bepaling van de kosten wordt uitgegaan van de maximale ruimte die wettelijk wordt geboden, namelijk 100% van de bijstandsnorm. Daarnaast is vanaf 01-01-2023 de vermogensnorm verhoogd met maximaal € 2.000. Door het toepassen van deze verruimingsmogelijkheid mogen inwoners meer vermogen bezitten, terwijl ze alsnog in aanmerking kunnen komen voor kwijtschelding. Voor het jaar 2022 heeft deze verruiming dus nog geen effect gehad.

De realisatie (inclusief prognose) van de kwijtschelding valt in totaal € 450.000 lager uit dan de prognose BVR 2022. Deze daling komt omdat enerzijds het aantal kwijtscheldingsverzoeken sterk is gedaald en anderzijds het toewijzingspercentage is gedaald. In totaal is over 2022 €

3.757.000 kwijtgescholden. Ten aanzien van de prognose is nog wel enige voorzichtigheid nodig omdat de eventuele effecten van de hoge inflatie en de gestegen energielasten voor de huishoudens, kunnen zorgen voor een afname van de financiële buffers. De verwachting is echter dat dit effect pas vanaf 2023 zichtbaar zal worden. Daarnaast is de eerdergenoemde verruiming van de vermogensnorm vanaf 2023 van kracht waardoor naar verwachting ook een groter beroep op kwijtschelding wordt gedaan.

Belastinggrondslagen watersysteemheffing	B 2022	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Verschil
Aantal vervuilingseenheden directe lozers	7.800	8.300	8.500	200
Aantal ingezetenen (= huishoudens)	346.400	347.900	348.500	600
WOZ-waarde 'woningen' (in miljoenen euro's)	86.710	96.901	96.872	-29
WOZ-waarde 'niet woningen' (in miljoenen euro's)	19.379	14.735	14.849	114
Aantal hectare ongebouwd binnendijks	133.600	134.500	134.500	0
Aantal hectare ongebouwd buitendijks	800	800	800	0
Aantal hectare ongebouwd wegen	6.600	5.900	6.000	100
Aantal hectare ongebouwd waterberging	500	500	500	0
Aantal hectare ongebouwd natuur	37.800	38.300	38.300	0
Aantal hectare mee getaxeerde oppervlakte	46.700	46.000	45.900	-100

Belastinggrondslagen zuiveringsheffing	B 2022	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Verschil
Aantal ve's woonruimten: eenpersoonshuishoudens (á 1 ve)	114.600	115.000	114.900	-100
Aantal ve's woonruimten: meerpersoonshuishoudens (á 3 ve's)	693.800	696.500	696.100	-400
Aantal ve's meetbedrijven	133.200	145.400	159.300	13.900
Aantal ve's tabelbedrijven	157.900	154.300	151.000	-3.300
Totaal aantal vervuilingseenheden (ve's)	1.099.500	1.111.200	1.121.300	10.100

Belastingopbrengsten (bedragen in duizenden euro's)	B 2022	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Verschil	I/S
Watersysteemheffing 2022 (bruto-opbrengsten)	75.281	77.306	77.404	98	I
Kwijtschelding ingezetenenheffing 2022	-1.897	-1.821	-1.620	201	I
Watersysteemheffing voorgaande jaren	0	175	314	139	I

Subtotaal watersysteemheffing (netto)	73.384	75.660	76.098	438	I
Zuiveringsheffing 2022 (bruto-opbrengsten)	63.221	63.893	64.476	583	I
Kwijtschelding zuiveringsheffing 2022	-2.497	-2.386	-2.138	248	I
Zuiveringsheffing voorgaande jaren	0	627	139	-488	I
Subtotaal zuiveringsheffing (netto)	60.724	62.134	62.477	343	I
Totaal waterschapsbelastingen (netto)	134.108	137.794	138.575	781	I

De bruto-belastingopbrengsten 2022 ('Watersysteemheffing 2022' en 'Zuiveringsheffing 2022' uit de vorige tabel) kunnen als volgt worden uitgesplitst naar de verschillende belastingcategorieën.

Bruto-belastingopbrengsten <i>(bedragen in duizenden euro's)</i>	B 2022 <i>(na wijziging)</i>	JR 2022	Verschil	Incidenteel/ Structureel
Verontreinigingsheffing	478	487	9	I
Ingezetenenheffing	29.060	29.107	47	I
Heffing gebouwd (WOZ): woningen	33.226	33.216	-10	I
Heffing gebouwd (WOZ): niet-woningen	5.053	5.092	39	I
Heffing ongebouwd	9.311	9.323	12	I
Heffing natuur	178	178	0	I
Subtotaal bruto watersysteemheffing	77.306	77.404	98	I
Zuiveringsheffing eenpersoonshuishoudens	6.612	6.608	-4	I
Zuiveringsheffing meerpersoonshuishoudens	40.049	40.024	-25	I
Zuiveringsheffing meetbedrijven	8.360	9.158	798	I
Zuiveringsheffing tabelbedrijven	8.872	8.685	-187	I
Subtotaal bruto zuiveringsheffing	63.893	64.475	582	I
Totaal bruto heffingen	141.199	141.880	681	I

Bestemmingsreserves tariefseglisatie (bedragen in duizenden euro's)	Beginstand 1-1-2022	Toevoeging t/m BVR 2022	Onttrekkingen t/m BVR 2022	Resultaats- bestemming 2022	Stand 1-1-2023
Watersysteembeheer	7.773	3.963	-3.076	1.505	10.165
Zuiveringsbeheer	8.027	3.119	-6.072	1.882	6.956
Totaal	15.800	7.082	-9.148	3.387	17.121

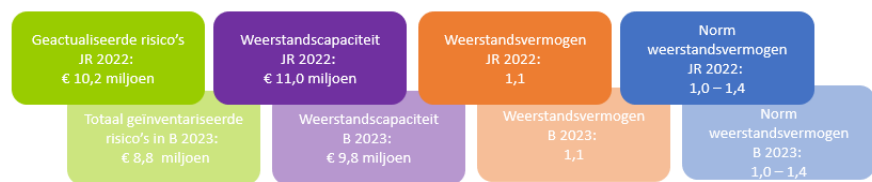
Bestemmingsreserves tariefseglisatie

De bestemmingsreserves voor tariefseglisatie betreffen reserves die dienen om ongewenste fluctuaties in de belastingtarieven tussen de verschillende jaren tot een minimum te beperken. In zijn totaliteit dalen deze bestemmingsreserves in 2022 met per saldo € 2.066.000. Over deze mutaties zijn reeds AB-besluiten genomen (dit betreffen de zogeheten 'bestemmingen van het resultaat op grond van eerder genomen besluiten bij: Begroting 2022 en 1^e en 2^e begrotingswijziging 2022).

Het voorstel resultaatsbestemming bij deze jaarrekening 2022 is:

- een toevoeging van € 1.505.000 aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer;
- een toevoeging van € 1.882.000 aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie zuiveringsbeheer.

5.4 Weerstandvermogen

Het 'weerstandvermogen' is het vermogen van het waterschap om (financiële) nadelen in een jaar op te vangen zonder dat de continuïteit van het waterschap in dat jaar in gevaar komt. De paragraaf weerstandvermogen in de begroting en het jaarverslag bevat een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de eerder geïnventariseerde risico's, het beleid van het waterschap omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandvermogen is in dit Jaarverslag 2022 vanwege de hogere geïnventariseerde risico's, in combinatie met de verhoogde algemene reserves, uiteindelijk gelijk gebleven op 1,1. Dit past binnen het bestuurlijk vastgestelde beleid van tussen de 1,0 en 1,4.

Werkwijze gedurende het jaar

Gedurende het jaar kunnen risico's daadwerkelijk optreden. In de P&C-cyclus worden de financiële effecten daarvan dan opgenomen en wordt in eerste instantie de post onvoorzien (die binnen programma's aanwezig is als onderdeel van de weerstandscapaciteit) benut als er binnen de budgetten geen ruimte meer is. Ook wordt dan beoordeeld in hoeverre het resterende saldo onvoorzien voldoende is, of dat er een aanvulling vanuit de algemene reserve nodig is om een tekort en een mogelijke begrotingsonrechtmatigheid (aan het eind van het jaar) te voorkomen. Het algemeen bestuur neemt het besluit over een eventuele aanvulling van het weerstandvermogen.

Aan het eind van het jaar bij de jaarrekening wordt het weerstandvermogen in totaal beoordeeld en kan bij de bestemming van

het resultaat een voorstel worden gedaan om het weerstandvermogen op niveau te houden. Wij gaan nu uit van een gemiddelde norm van 1,1; met een minimale ondergrens van 1,0 voor elk van de twee kostendragers (watersysteembeheer en zuiveringsbeheer).

In deze paragraaf is een samenvatting gegeven van de drie grootste risico's die per programma zijn geïdentificeerd. Binnen programma 3 zijn ook risico's opgenomen die zich concern-breed (ook in andere programma's) kunnen voordoen. Naast de drie grootste is er een veelheid aan risico's die samen onder 'overig' zijn opgenomen. Er is een gedetailleerdere lijst beschikbaar als onderbouwing van deze overige risico's.

Inventarisatie risico's

Dit jaarverslag 2022 is opgesteld in een tijd van onzekerheden en schaarste op veel gebieden. Zowel op de goederen en materialen, de arbeidsmarkt, de energiemarkt als op de financieel economische markten zijn er onzekerheden. In 2022 kon voor een deel nog met al afgesloten contracten worden gewerkt, maar voor 2023 zullen ook nieuwe contracten moeten worden afgesloten. Ook is na het vaststellen van de begroting 2023, in het najaar 2022 de CAO afgesloten en die leidt tot hogere personeelskosten in 2023. Al met al hebben deze ontwikkelingen met name invloed op het risico dat de indexen voor overige kosten en personeelslasten hoger zijn dan in de Begroting 2023 opgenomen.

Het effect van de CAO is dat de kosten in 2023 €1,5 miljoen hoger zijn. Dat is € 1 miljoen hoger dan we in de risicoparagraaf hadden opgenomen. Daarom is een extra toevoeging van € 1 miljoen nodig. Het risico dat de kosten door inflatie en energie hoger zijn, hadden wij voor 2023 bij de begroting al ingeschat op € 0,5 miljoen. Wij houden gedurende het jaar de ontwikkeling in beeld en zullen in de P&C-cyclus als het nodig is een bijstelling voorstellen. Daarnaast is er op een aantal risico's actualisaties

uitgevoerd, zoals dat past in het beleid rondom reserves en weerstandsvermogen.

Zowel bij de Begroting als bij het Jaarverslag wordt het inzicht in de risico's geactualiseerd. Daarbij wordt ook het inzicht in de risico's of afwijkingen benut die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan. In de hiernavolgende tabel zijn de voornaamste risico's (zoals geïventariseerd in het 1e kwartaal 2023) voor waterschap Vechtstromen met de grootste financiële impact weergegeven (onderverdeeld naar de programma's: Watersysteem, Waterketen en Besturen en Organiseren). In de reguliere en primaire processen zijn er geen grote nieuwe risico's. Wel zijn er, zoals hierboven al genoemd, generieke risico's, die op alle gebieden binnen de begroting een effect kunnen hebben. Wij hebben de risico's op de indexen van kosten en personeelslasten opgenomen in de telling van Besturen en Organiseren. Bij het opstellen van de komende Begroting 2024 zullen wij op basis van dan actuele inzichten opnieuw de risico's actualiseren.

SNB en BTW-koepelvrijstelling

SNB mocht tot en met 2020 de BTW-koepelvrijstelling toepassen. Over behoud ervan ná 2020 is SNB al langere tijd in overleg met de Belastingdienst. Indien de BTW-koepelvrijstelling met ingang van 2021 vervalt, dan zal de verschuldigde BTW alsnog nageheven worden. Het aandeel van waterschap Vechtstromen hierin is bijna € 0,3 miljoen (op jaarbasis), die wij voor 50% opnemen in de risicoparagraaf. Daarom is een extra toevoeging van € 0,2 miljoen nodig. Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 is de uitkomst van het overleg van SNB met de Belastingdienst nog onzeker. Wij volgen de ontwikkeling en nemen dat in de P&C-cyclus en de risicoparagraaf, in afstemming met de accountant, als aandachtspunt op.

Software as a Service (SaaS)

De richtlijnen voor het verantwoorden van kosten die samenhangen met de implementatie van software as a service (SaaS) zijn in 2022 gewijzigd als gevolg van een uitspraak van één van de leden van de commissie BBV naar aanleiding van gestelde vragen door de Unie van Waterschappen. Dit heeft ertoe geleid dat de eenmalige implementatie-uitgaven voor SaaS-software direct als kosten moeten worden verantwoord, indien de SaaS-software ten opzichte van On-premise de overhand heeft. Zodra in 2023 of later besloten wordt volledig over te gaan naar SaaS-software, waarmee de bestuurlijke intentie wijzigt, dient op dat moment de resterende boekwaarde te worden afgeboekt ten laste van de exploitatie.

Weerstandscapaciteit

De 'weerstandscapaciteit' omvat alle middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt om substantiële financiële nadelen af te dekken, zodra risico's werkelijkheid worden. Concreet betreft de weerstandscapaciteit van waterschap Vechtstromen de optelsom van de algemene reserve en de post onvoorzien. In dit jaarverslag 2022 is de weerstandscapaciteit bepaald op € 11,0 miljoen, bestaande uit:

- algemene reserve € 10,1 miljoen per 31-12-2022 (het oorspronkelijke saldo van € 8,9 miljoen is met € 1,2 miljoen resultaatsbestemming jaarrekening 2022 aangevuld om blijvend te kunnen voldoen aan de weerstandsnorm);
- de jaarlijkse post onvoorzien uit de begroting 2023 van € 0,9 miljoen.

Om het weerstandsvermogen op het niveau te houden van minimaal 1,0 voor beide kostendragers (watersysteembeheer en zuiveringsbeheer) is een aanvulling in de algemene reserve per 31-12-2022 nodig van € 1,2 miljoen. Bij de bestemming van het rekeningresultaat wordt dat voorgesteld aan het Algemeen Bestuur.

De 3 grootste geïnventariseerde risico's per programma (Bedragen in duizenden euro's)		B 2023	JVSL 2022	Vershil
1. Het doorschuiven en temporiseren van investeringsuitgaven	Als gevolg van onvoldoende capaciteit voor/organisatie op het programmeerproces i.c.m. doorschuiven of temporiseren bestaat de kans op het creëren van een investeringsboeggolf met als gevolg dat opgaven niet worden bereikt en assets niet op orde blijven. 60 miljoen investeringen jaarlijks, 5% daarvan.	500	500	0
2. Vertraging in uitvoering van projecten	Als gevolg van stagnatie in grondverwerving, bezwaarprocedures, participatie of omstandigheden (vb stikstof, pfas) bestaat de kans op vertraging in de uitvoering van projecten met als gevolg dat subsidietermijnen niet worden gehaald, hogere investeringskosten en meer kapitaallasten.	240	240	0
3. Geen goed inzicht in staat van onderhoud	Als gevolg van onvoldoende inzicht in de staat van onderhoud bestaat de kans op: - Grote impact en/of risico's tot gevolg door overstroming of juist watertekort (o.a. economische schade, verstoring openbare orde en veiligheid: etc.). - Onvoldoende inzicht op functionaliteit van assets Met als gevolg herstel- en/of investeringskosten bij plotselinge maatregelen bij stuwen of gemalen.	220	220	0
Overig		1.471	1.563	92
Subtotaal programma Watersysteem		2.431	2.523	92
1. Uitval van procesautomatisering	De processturing van assets is niet optimaal wat een hoger risico op storingen en/of uitval van assets met zich meebrengt.	425	425	0

2. Onvoldoende inzicht in staat van onderhoud en (technische) levensduur	Door onvoldoende inzicht in staat van onderhoud neemt het risico op storingen en/of uitval van assets toe. Als gevolg daarvan kan onnodig onderhoud aan en/of onnodige vervanging van assets plaatsvinden met onnodige kosten tot gevolg.	350	350	0
3. Niet (volledig) geslaagde innovatieve projecten	Innovatieve projecten, die niet (volledig) geslaagd zijn, verdienen zichzelf niet (volledig) terug.	200	200	0
Overig		1.733	1.906	173
Subtotaal programma Waterketen		2.708	2.881	173
1. I-veiligheid, hacken en overige ict	Diverse risico's op het gebied van Informatieveiligheid, hacks en ICT	620	620	0
2. Datalekken en privacy	Onvoldoende aandacht voor AVG en privacy, met datalekken en boetes als gevolg.	600	600	0
3. Verbonden partijen (garantstelling en bijdragen)	Afgegeven garantstellingen kunnen worden ingeroepen.	240	240	0
Overig (incl. prijsstijgingen en loonontwikkelingen)		2.223	3.333	1.110
Subtotaal programma Besturen en Organiseren		3.683	4.793	1.110
Totaal		8.822	10.197	1.375

5.5 Financiering

Inleiding

Het treasurybeleid van waterschap Vechtstromen is vastgelegd in de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie en het treasurystatuut. Beide beogen het financieringsbeleid transparant te maken waarbij de risico's zo goed mogelijk worden beheerst binnen de vastgestelde kaders. Daarbij sturen we op:

- de kasgeldlimiet voor het beperken van het renterisico op de kortlopende financiering.
- de renterisiconorm voor het beheersen van fluctuaties in de rentelasten op de langere termijn.

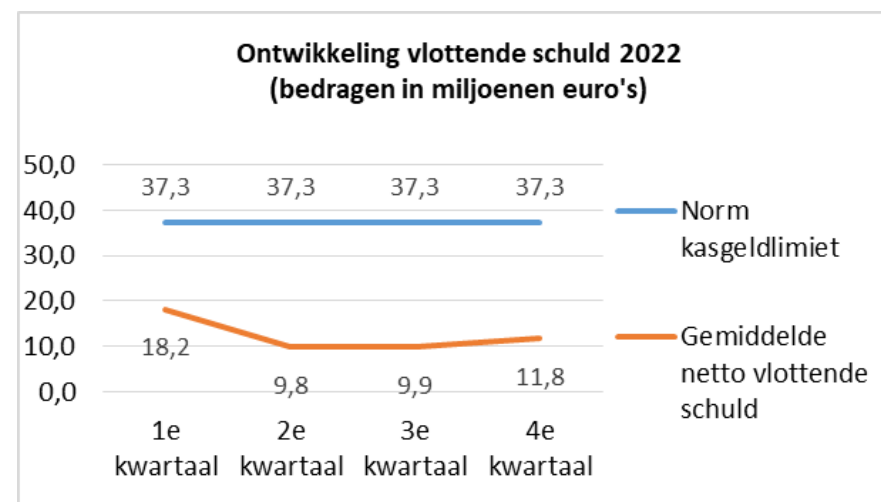
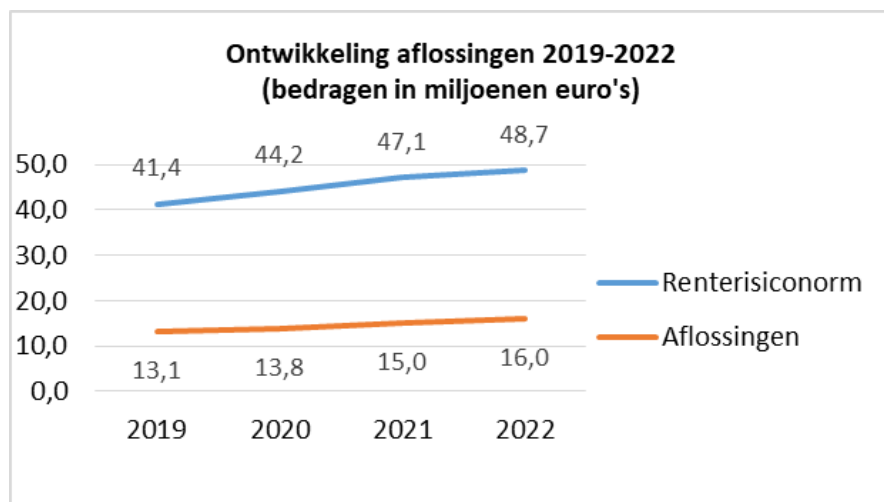
Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de lening portefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen, niet aan de hoogte. De kasgeldlimiet richt zich hierbij op leningen met een looptijd van maximaal een jaar (ook wel korte leningen, of kort geld genoemd). De renterisiconorm betreft leningen met een looptijd van één jaar of langer (lange leningen, lang geld).

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (voor waterschappen 23%) van het begrotingstotaal. Voor waterschap Vechtstromen bedroeg de kasgeldlimiet in 2022 € 37,3 miljoen.

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico - dat voortvloeit uit een renteherziening en/of de herfinanciering van lopende langlopende geldleningen of gedeeltelijke aflossing daarvan - in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage (voor waterschappen 30%) van het begrotingstotaal. Voor waterschap Vechtstromen bedroeg de renterisiconorm in 2022 € 48,7 miljoen. Aangezien de aflossingen in 2022 slechts € 16,0 miljoen bedroegen en er geen renteherzieningen van toepassing waren, is waterschap Vechtstromen ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven. Zie ook de 2e grafiek op de volgende pagina.

Vanwege een gering achterblijvend investeringsniveau (ten opzichte van de primitieve begroting) en een positief rekeningresultaat is er minder geld aangetrokken (€ 20 miljoen) dan verwacht (€ 41 miljoen). Vanwege de zeer gunstige rentetarieven van zowel langlopende leningen als van kasgeldleningen (bij deze laatste categorie is sprake geweest van renteopbrengsten in plaats van -kosten) is in het eerste kwartaal van 2022 gedeeltelijk in de financieringsbehoefte voorzien door middel van kasgeld. De kasgeldlimiet is hierbij in 2022 in geen enkel kwartaal overschreden (zie 1e grafiek op volgende pagina). Dit past binnen de bepalingen van de Wet Financiering decentrale overheden en het Treasurystatuut van het waterschap (overschrijding is in maximaal twee aaneengesloten kwartalen toegestaan).

5.6 Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de bestuurlijke participaties van waterschap Vechtstromen. Verbonden partijen zijn externe organisaties waarin we een bestuurlijk en financieel belang hebben. We werken samen met andere partijen voor het gezamenlijk uitvoeren van soortgelijke taken om maatschappelijke kosten en kwetsbaarheid te verminderen en de klantgerichtheid te bevorderen. We werken ook samen ter versterking van gezamenlijke beleidsvorming, kennisuitwisseling en belangenbehartiging. Via deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verschillende verbonden partijen.

GBLT, Zwolle	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (gemeenschappelijk openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Zes gemeenten: Zwolle, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Dronten en Dalfsen. Vijf waterschappen: Drents Overijsselse Delta, Rijn en IJssel, Vechtstromen, Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland.
Doel verbonden partij (openbaar belang)	GBLT zorgt voor een efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen van de deelnemers, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken voor de gemeentelijke deelnemers en eventueel de inrichting en/of het beheer van andere basisregistraties.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Vechtstromen heeft de uitvoering van de heffing en inning van belastingen overgedragen aan GBLT met als doel kwaliteitsverbetering, kostenverlaging en het verminderen van de eigen kwetsbaarheid.
Prestaties	De prestatieafspraken zijn vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst met daarnaast een lijst met prestatie indicatoren.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen € 2,2 miljoen (jaarrekening 2022) Vreemd vermogen € 5,8 miljoen (jaarrekening 2022) Resultaat 2022 € 2,2 miljoen (positief) (jaarrekening 2022) (Waarvan teruggave t.b.v. WVS: € 0,39 miljoen) Totale omvang begroting 2023 € 25,2 miljoen (na 1 ^e begrotingswijziging) Totale omvang begroting 2024 € 25,8 miljoen
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Iedere deelnemer heeft zitting in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat daarmee uit 11 leden. Ieder lid heeft 1 stem. De kostenverdeling tussen de deelnemers kan alleen bij unanimititeit worden gewijzigd.
Financieel belang Vechtstromen	Bij de verdeling van de generieke kosten bedraagt het aandeel van Vechtstromen 22,10% Begroting 2023: € 3,3 miljoen (na 1 ^e begrotingswijziging) Begroting 2024: € 3,4 miljoen

GBLT, Zwolle

Risico's Het waterschap is voor de uitvoering van haar taken afhankelijk van de belastingopbrengsten die GBLT genereert om deze uitvoering te bekostigen. De deelnemers zijn in zijn algemeenheid verplicht de gemeenschappelijke regeling van (financiële) middelen te voorzien om haar taken te kunnen uitvoeren.

Exit strategie Vechtstromen kan uit GBLT treden. Het algemeen bestuur van GBLT bepaalt de gevolgen van de uittreding. Het algemeen bestuur van GBLT kan bepalen dat de uittredende deelnemer verplicht is tot betaling van een bijdrage voor de duur van ten hoogste twee kalenderjaren na het moment van uittreding. In het eerste kalenderjaar na het moment van uittreding bedraagt deze bijdrage maximaal 60% van de bijdrage die de uittredende deelnemer betaalde in het laatste kalenderjaar van deelname. In het tweede kalenderjaar na het moment van uittreding bedraagt deze bijdrage maximaal 30% van de bijdrage die de uittredende deelnemer betaalde in het laatste kalenderjaar van deelname. Uittreden kan per 31 december van enig kalenderjaar met een opzegtermijn van tenminste twee kalenderjaren.

Ontwikkelingen/ bijzonderheden In 2022 heeft een proces gelopen om te komen tot een 'toekomst vaste GR' en zijn een aantal afspraken binnen de GR aangepast. In 2023 wordt gewerkt aan de implementatie van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Het doel van de wijziging is met name dat algemeen besturen/gemeenteraden van de deelnemers (de mogelijkheid krijgen om) meer betrokken worden bij de GR. Deze wijzigingen moeten uiterlijk 1 juli 2024 geïmplementeerd zijn. Voor die tijd wordt ook het algemeen bestuur van Vechtstromen betrokken bij het maken van keuzes. Daarnaast wordt op dit moment het belastingproces voor de gemeente Ommen uitgevoerd op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Naar verwachting wordt in 2023 een voorstel opgesteld, waarin wordt voorgesteld om de gemeente Ommen te laten toetreden tot de GR.

Het Waterschapshuis, Amersfoort

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling (gemeenschappelijk openbaar lichaam)

Deelnemende partijen Alle 21 waterschappen

Doel verbonden partij (openbaar belang) Het Waterschapshuis is het expertinstituut en serviceorganisatie van de waterschappen op het gebied van kennis over opzet, regie- en uitvoeringsorganisatie met als doel het realiseren van renderende samenwerking op het gebied van informatie- en bedrijfsprocessen tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de watersector.

Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij Reductie van de kwetsbaarheid en een toename van kwaliteit op het gebied van ICT en Informatie Management door samenwerking en kennisuitwisseling. Daarnaast is een kostenreductie mogelijk.

Het Waterschapshuis, Amersfoort

Prestaties	Het Waterschapshuis levert producten en diensten op gebied van ICT en Informatie Management. Op programmaniveau worden de opdrachten aan Het Waterschapshuis gegeven door de Opdrachtgeverstafel, waarin de 21 secretarissen-directeur van de waterschappen zitting hebben. Hiertoe worden dienstverleningsovereenkomsten getekend door de aan een programma deelnemende waterschappen.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen: € 0 (jaarrekening 2022) Vreemd vermogen: € 10,2 miljoen (jaarrekening 2022) Resultaat verbonden partij: € 0 (jaarrekening 2022) Begroting 2023 € 32,6 miljoen (excl. BTW)
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Iedere deelnemer heeft zitting in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat daarmee uit 21 leden. Ieder lid heeft 1 stem. Vechtstromen is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de heer Van Agteren. Vechtstromen is daarnaast vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur door de heer Van Agteren.
Financieel belang Vechtstromen	Bijdrage Vechtstromen begroting 2023 € 1,563 miljoen (waarvan € 0,271 miljoen t.b.v. instandhouding en € 1,292 miljoen t.b.v. projecten) Het aandeel van Vechtstromen bedraagt 4,0 %
Risico's	De deelnemers zijn in zijn algemeenheid verplicht de gemeenschappelijke regeling van (financiële) middelen te voorzien om haar taken te kunnen uitvoeren. Vechtstromen loopt alleen (financiële) risico's in de programma's en projecten waarin het deelneemt. Door een 'loden deur' tussen elke opdracht te plaatsen liggen kosten, opbrengsten en risico's alleen bij de opdrachtgevers van die opdrachten.
Exit strategie	Vechtstromen kan uit Het Waterschapshuis treden. In overleg met het uittredende waterschap wordt aan een onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend een liquidatieplan op te stellen. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis vastgesteld. De in het liquidatieplan omschreven financiële verplichtingen zijn voor het uittredende deelnemende waterschap bindend. Nadat het liquidatieplan is vastgesteld is het uittredende waterschap gehouden om binnen zes maanden de daarin voor hem omschreven financiële verplichtingen jegens Het Waterschapshuis na te komen. Uittreden kan met een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. In de programma's en projecten waarin Vechtstromen deelneemt, wordt het contractueel verbonden door middel van een Dienstverleningsovereenkomst.
Ontwikkelingen/bijzonderheden	Door de Opdrachtgeverstafel (OGT) is begin 2023 een strategienota opgesteld (versie 0.6), waarin de samenwerking in hWh wordt aangescherpt in de richting van vier collectieve programma's (Wetgeving, Data, Standaarden en Informatieveiligheid). Deze nota is inmiddels vrijgegeven voor een informele commentaar ronde bij ieder waterschap. Na verwerking van het commentaar zal de nota definitief ter vaststelling worden aangeboden.

Aqualysis, Zwolle

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling (Bedrijfsvoeringsorganisatie)
Deelnemende partijen	Waterschap Drents Overijsselse Delta, Waterschap Vechtstromen, Waterschap Rijn en IJssel, Waterschap Vallei en Veluwe en Waterschap Zuiderzeeland.
Doel verbonden partij (openbaar belang)	De gemeenschappelijke uitvoering van laboratoriumactiviteiten voor de deelnemende waterschappen. Aqualysis kan, binnen zijn taken, fungeren als aankoopcentrale voor de waterschappen.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Het hebben van een eigen laboratorium. De analyse- en adviesfunctie kunnen zo nauw verbonden blijven met de primaire processen van de waterschappen. Kennis blijft behouden en kan verder worden opgebouwd. Een grotere organisatie biedt de mogelijkheid tot meer specialisatie, standaardisatie van processen en bundeling van werkvolumes. Hiermee kan een kwaliteitsverbetering worden gerealiseerd. Een grotere organisatie biedt tevens meer ontwikkelmogelijkheden voor de medewerkers.
Prestaties	Het verrichten van laboratoriumonderzoek. Er wordt gewerkt met een Producten- en dienstencatalogus. De deelnemers zijn verplicht de volgende typen-onderzoeken af te nemen van Aqualysis: a. metalenonderzoek; b. microbiologisch onderzoek; c. anorganisch onderzoek; d. organisch onderzoek; e. monsterneming, en f. hydrobiologisch onderzoek.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen per 31 december 2022: € 0,8 miljoen (concept jaarverslag 2022) Vreemd vermogen per 31 december 2022: € 15,9 miljoen (concept jaarverslag 2022) Resultaat over 2022: € 0 miljoen (concept jaarverslag 2022) Begroting 2024: € 11,2 miljoen (excl. COVID-19 bemonsteringen) Begroting 2024: € 12,5 miljoen (incl. COVID-19 bemonsteringen)
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Iedere deelnemer heeft zitting in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur bestaat daarmee uit 5 leden. Ieder lid heeft 1 stem. De begroting wordt vastgesteld met twee derde van de uitgebrachte stemmen. Vechtstromen is vertegenwoordigd in het Aqualysis bestuur door de heer Lievers.

Aqualysis, Zwolle

Financieel belang	Bijdrage Vechtstromen in begroting 2024: € 2,7 miljoen (26,6%) excl. COVID-19 bemonsteringen
Vechtstromen	Bijdrage Vechtstromen in begroting 2024: € 3,3 miljoen (29,1%) incl. COVID-19 bemonsteringen

Risico's	De individuele deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling kunnen hun onderzoeksvraag aan Aqualysis op enig moment reduceren. Dit heeft gevolgen voor de kostenverdeling tussen het totaal van de deelnemers. Dit risico wordt ondervangen door de verplichting bepaalde onderzoeken bij Aqualysis af te nemen en deze niet uit te besteden aan de markt en een dempingsregeling die mede de verdeling van de kosten tussen de deelnemers bepaalt. De deelnemers zijn in zijn algemeenheid verplicht de gemeenschappelijke regeling van (financiële) middelen te voorzien om haar taken te kunnen uitvoeren. Vechtstromen staat, samen met de andere deelnemende waterschappen, garant voor de financiële verplichtingen die Aqualysis met de NWB aangaat. Voor Vechtstromen bedraagt het percentage van de garantstelling 32,1%. Aandachtspunt hierbij is dat de garantstelling uit gaat van meerjarige vaste percentages, terwijl de feitelijke bijdragen van de deelnemende waterschappen aan Aqualysis per begrotingsjaar kunnen verschillen.
----------	--

Exit strategie	Vechtstromen kan uit Aqualysis treden. Uittreden kan per 1 januari van enig kalenderjaar met een opzegtermijn van tenminste drie kalenderjaren. Het bestuur van Aqualysis bepaalt de financiële, personele en overige gevolgen van de uittreding voor Aqualysis. De gevolgen van de uittreding worden vastgesteld met een twee derde meerderheid.
----------------	---

Ontwikkelingen/ bijzonderheden	De begrote omvang van de productie laat in meerjarig perspectief een stabiel verloop zien, met een (incidenteel) hogere vraag in 2023 (KRW-jaar). Mede door introductie van innovatief onderzoek neemt de verwachte vraag, ten opzichte van de meerjarenraming 2022-2024 (begroting 2021) structureel toe. Vanaf 2020 worden er extra Covid-19 bemonsteringen op elke zuivering uitgevoerd in opdracht van WVS. Kosten hiervoor worden gedekt door WVS via de UvW. Er wordt gewerkt aan een strategische herijking voor Aqualysis.
-----------------------------------	--

EUREGIO, Gronau (D)

Rechtsvorm	Grensoverschrijdende gemeenschappelijke regeling (op basis van het Verdrag van Anholt) (Duits-Nederlands openbaar lichaam). In het oorspronkelijke Verdrag van Anholt (1991) werden de waterschappen niet expliciet als verdragspartijen genoemd. Dit zou volgens juristen van BZK op gespannen voet staan met het huidige EUREGIO-lidmaatschap van Vechtstromen (en Rijn en IJssel). Het langjarige afstemmingstraject met de betrokken partijen (NL, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen en de Bund) is onlangs succesvol afgerond: per 21 december 2022 vallen de waterschappen formeel onder het verdrag van Anholt en we mogen dus nu ook officieel lid zijn (Tractatenblad, jaargang 2022 nr. 139).
Deelnemende partijen	De EUREGIO telt 128 lid gemeenten – 104 aan Duitse en 24 aan Nederlandse zijde. Een deel van de gemeenten is indirect lid via hun (Land-)Kreis. Naast Vechtstromen is ook Waterschap Rijn en IJssel lid van de EUREGIO. De volledige lijst: https://www.euregio.eu/sites/default/files/downloads/Gemeenten
Doel verbonden partij (openbaar belang)	De EUREGIO heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Het versterken van de samenwerking in het Duitse grensgebied: • werken aan een (stedelijke) water-/milieu- en klimaatagenda; tevens via de intensivering van de samenwerking tussen de EUREGIO en het Grensoverschrijdend Platform voor Regionaal Waterbeheer (GPRW) (zie onderdeel “Ontwikkelingen/bijzonderheden” voor een nadere toelichting). • Interreg: dicht bij het vuur wat betreft programma-ontwikkelingen (programma VI) en besluitvorming projectaanvragen (een nieuw project op het gebied van klimaatadaptatie is in voorbereiding en wordt naar verwachting in december 2023 ingediend). • Versterken netwerk en samenwerking met steden, gemeenten/Kommunen en Kreise. • Optimaal gebruik maken van het EUREGIO-netwerk. • Waar mogelijk: meeliften in het versterken van de regionale economie en in (grensoverschrijdende) ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie.
Prestaties	Er zijn geen prestatieafspraken gemaakt. Op basis van het lidmaatschap heeft Vechtstromen rechten t.a.v. de EUREGIO. Voor alle leden geldt dat zij: • door de EUREGIO dienen geïnformeerd te worden over actuele grensoverschrijdende thema’s en ontwikkelingen; • het recht hebben om gebruik te maken van diensten, programma’s en voorzieningen van de EUREGIO.
Financiële situatie verbonden partij	De gepubliceerde jaarrekening 2022 bevat geen gegevens over eigen en vreemd vermogen. Over 2021 waren de gegevens als volgt: Eigen vermogen per 31 december 2021: € 2,5 miljoen (jaarverslag 2021) Vreemd vermogen per 31 december 2022: € 12,2 miljoen (jaarverslag 2021)

EUREGIO, Gronau (D)

Resultaat over 2022: € 218.244 (jaarverslag 2022)

Totale begroting 2023: € 3,6 miljoen

Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	De EUREGIO bestaat uit een • Algemeen bestuur bestaande uit ± 193 leden, zijnde de vertegenwoordigers van de deelnemers aan de EUREGIO. Vechtstromen heeft twee zetels in het algemeen bestuur en wordt vertegenwoordigd door de heren Lievers en Ensink (plv. Van Agteren resp. Rijtema). De hoogte van de lidmaatschapsbijdragen wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur met een meerderheid van twee derde van de stemmen van de in de vergadering aanwezige stemgerechtigde leden. • EUREGIO-Raad, het politieke orgaan van de EUREGIO. De EUREGIO-Raad bestaat uit 84 vertegenwoordigers, 42 uit Duitsland en 42 uit Nederland. Vechtstromen heeft één zetel in de EUREGIO-Raad en wordt hier vertegenwoordigd door de heer Lievers (plv. Van Agteren). • Dagelijks bestuur, dat bestaat uit 11 bestuursleden, vijf Duitse, vijf Nederlandse. Vechtstromen is niet vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur. • Drie bestuurlijke commissies, bestaande uit leden van de EUREGIO-Raad. Vechtstromen is met een gedeelde zetel met waterschap Rijn en IJssel vertegenwoordigd in de commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling door de heer Lievers (beide leden zijn hier elkaars vervanger). Meer informatie over de leden van de diverse gremia vindt u hier: https://www.euregio.eu/wie-we-zijn/organisatie/..
Financieel belang Vechtstromen	Bijdrage Vechtstromen begroting 2023 € 9.000 (betreft een <u>vaste</u> jaarlijkse bijdrage) Het aandeel van Vechtstromen bedraagt 0,26%
Risico's	In het geval van ontbinding van de EUREGIO, zou Vechtstromen een belangrijke ingang tot Duitse partnerorganisaties kunnen verliezen. De nodige contacten zijn weliswaar in de account Duitsland en op bestuurlijk niveau geborgd, maar is er een verlies aan efficiëntie wanneer de EUREGIO-gremia ophouden te bestaan. De deelnemers zijn in zijn algemeenheid verplicht de gemeenschappelijke regeling van (financiële) middelen te voorzien om haar taken te kunnen uitvoeren.
Exit strategie	Vechtstromen kan haar lidmaatschap van de EUREGIO beëindigen. Daartoe is een schriftelijke mededeling aan de directie noodzakelijk. Het lidmaatschap eindigt met de afloop van het tweede kalenderjaar na de datum van de schriftelijke mededeling betreffende de beëindiging van het lidmaatschap. Over de financiële en overige gevolgen van een lidmaatschapsbeëindiging beslist het Algemeen Bestuur van de EUREGIO.
Ontwikkelingen/ bijzonderheden	Medio 2020 heeft de EUREGIO de strategie EUREGIO2030 vastgesteld. Het betreft een strategisch document op hoofdlijnen voor de periode 2021-2030, waarin een groot aantal speerpunten en prioritaire onderwerpen zijn beschreven. DE EUREGIO is in basis een projectorganisatie. De nadere

EUREGIO, Gronau (D)

uitwerking van de nieuwe speerpunten, waaronder water en klimaat, zal door nieuwe initiatieven vanuit de leden verder vorm moeten krijgen. Er is geen sprake speerpunttrekkers binnen de EUREGIO.

Het Grensoverschrijdend Platform voor Regionaal Waterbeheer (GPRW), dat in 2012 is opgericht en waarin Vechtstromen in de grensstreek samenwerkt met Landkreis Grafschaft Bentheim, Kreis Borken, Kreis Steinfurt en waterschap Rijn en IJssel is gehuisvest bij de EUREGIO. Het GPRW en de EUREGIO zien grote synergievoordelen in de samenwerking op de onderwerpen water/milieu en klimaat. Het GPRW wordt ondersteund vanuit het zgn. GPRW-coördinatiebureau. De huidige medewerkster van het coördinatiebureau is onder contract bij de EUREGIO en daardoor goed op de hoogte van de verdere uitwerking van de EUREGIO2030-strategie als ook van de ontwikkelingen binnen de EUREGIO-commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling waar het nieuwe speerpunt water/milieu is ondergebracht. Onze lijnen met de EUREGIO zijn daardoor kort en er kan snel worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen.

In 2022 is overeengekomen dat het GPRW optreedt als “water- en klimaatadaptatieloket” van de EUREGIO. De GPRW-agenda is daarbij leidend. Hiermee zijn de belangrijkste bestuurlijke opgaven van Vechtstromen (klimaatadaptatie, waterkwaliteit, duurzaamheid) geborgd in de EUREGIO-deelaccount. EUREGIO-leden kunnen desgewenst aansluiten bij GPRW-initiatieven, bijv. bij de implementatie van de Intentieverklaring Grensoverschrijdende Klimaatadaptatie - een gezamenlijk initiatief van de GPRW-partners en WDODelta. Mogelijkheden voor samenwerking worden met enige regelmaat in de EUREGIO-raad en -Commissie DRO gecommuniceerd. Belangrijk is dat het GPRW geen verantwoording hoeft af te leggen bij EUREGIO, m.a.w. volstrekt autonoom kan (blijven) opereren.

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB), Den Haag

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (N.V.)
Deelnemende partijen	Alle 21 waterschappen, 9 provincies en de Staat der Nederlanden.
Doel verbonden partij (openbaar belang)	Het uitoefenen van het bankbedrijf ten behoeve van de publieke sector.

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB), Den Haag

Doel dat

Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij Toegang tot de geld- en kapitaalmarkt. Dankzij de NWB kan Vechtstromen vreemd vermogen aantrekken tegen een gunstige rente en gebruik maken van advisering door de NWB. Daarnaast is er sprake van dividenduitkering.

Prestaties

Vechtstromen trekt zowel langlopende als kortlopende leningen aan bij NWB Bank en heeft een rekening courant voor het betalingsverkeer.

Financiële situatie verbonden partij

Eigen vermogen: € 1.995 miljoen (bron Jaarverslag 2022)
Vreemd vermogen: € 71.290 miljoen (bron jaarverslag 2022)

Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen

Vechtstromen heeft stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) naar rato van haar aandelen (A en B), zijnde 10,47%. Voor het wijzigen van de statuten of het ontbinden van de vennootschap is een twee derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen nodig. In de AvA wordt Vechtstromen vertegenwoordigd door de heer Stegeman.

Financieel belang Vechtstromen

Het belang van Vechtstromen in de NWB Bank is gewaardeerd op € 1,7 miljoen. Vechtstromen is voor 12,85% gerechtigd in het aandelenkapitaal en de reserves van NWB Bank en heeft binnen de vergadering van aandeelhouders een stemrecht van 10,47%.

Risico's

Ontwikkelingen op financiële markten worden in hoge mate beïnvloed als gevolg van mondiale economische gebeurtenissen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de reële economie in Europa en hierdoor ook op de toegang tot de financiële markten en de beschikbaarheid van financieringsmiddelen. In de begroting van Vechtstromen wordt structureel rekening gehouden met een jaarlijkse dividenduitkering. Aangezien de dividendbaten afhankelijk zijn van het resultaat van de bank kunnen deze van jaar tot jaar fluctueren. Vechtstromen loopt het risico op een exploitatietekort wanneer het dividend lager uitvalt. Gelet hierop is het van belang om deze baten in de begroting terughoudend in te zetten. De terughoudende inzet van de dividendopbrengsten wordt bereikt doordat deze eerst worden gespaard in een specifieke bestemmingsreserve en pas daarna in latere begrotingsjaren geleidelijk worden aangewend.

Exit strategie

Beëindiging van de aandeelhoudersrelatie kan plaatsvinden door verkoop van aandelen.

Ontwikkelingen/ bijzonderheden

Sinds 2019 is het dividend van NWB een belangrijke post om de begroting van Vechtstromen structureel sluitend te krijgen. Tevens is van belang dat NWB een partner is die graag samen wil optrekken bij het mogelijk maken van verduurzamingsprojecten en –trajecten.

Slibverwerking Noord Brabant (SNB), Moerdijk

Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (N.V.)
Deelnemende aandeelhouders	Waterschappen Aa en Maas (29,42%), Brabantse Delta (22,56%), De Dommel (26,46%), Scheldestromen (7,97%) en Vechtstromen (13,59%)
Doel verbonden partij (openbaar belang)	Het tot stand brengen en het in stand houden van de duurzame exploitatie van een slibverwerkingsinstallatie voor de verwerking van zuiveringsslib dat in beginsel afkomstig is van waterschappen.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Met het aandeelhouderschap van SNB heeft Vechtstromen zekerheid over de afzet van slib en dat het zuiveringsslib kosteneffectief en duurzaam wordt verwerkt.
Prestaties	Aan SNB is een uitsluitend recht toegekend voor het verwerken van zuiveringsslib en het verwerken van het zuiveringsslib is aangewezen als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Met SNB is een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten. SNB heeft een acceptatieplicht van het zuiveringsslib tegen een vooraf in de begroting van SNB afgesproken verwerkingstarief.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen per 31 december 2022 (exclusief onverdeeld resultaat): € 17,1 miljoen Vreemd vermogen per 31 december 2022: € 30,0 miljoen Netto-kosten voor aandeelhouders in 2022: € 28,6 miljoen Resultaat over 2022: € -1,9 miljoen
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Het waterschap is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en heeft zeggenschap naar rato van het aandeelhouderschap (13,59%). Belangrijke besluiten worden unaniem genomen, overige besluiten met een gekwalificeerde meerderheid van 70% of gewone meerderheid van 51%. In de AvA wordt Vechtstromen vertegenwoordigd door de heer Lievers.
Financieel belang Vechtstromen	Aandeel Vechtstromen in eigen vermogen per 31 december 2022 (exclusief onverdeeld resultaat): € 2,6 miljoen (13,59%) Aandeel Vechtstromen in netto-kosten voor aandeelhouders in 2022: € 3,9 miljoen (bij aanlevering van ca. 47.400 ton slib) Aandeel Vechtstromen in resultaat over 2021: € -252.502
Risico's	Als SNB (om welke reden dan ook) het zuiveringsslib niet kan ontvangen dan zijn er onvoldoende alternatieven voor slibeindverwerking, waar Vechtstromen een beroep op kan doen. Dit kan grote financiële consequenties hebben voor Vechtstromen.

Slibverwerking Noord Brabant (SNB), Moerdijk

Exit strategie	Vastgelegd is dat de dienstverleningsovereenkomst met SNB van rechtswege eindigt als Vechtstromen uittreedt als aandeelhouder van SNB. Beëindiging van de dienstverleningsovereenkomst om andere redenen dan uittreding als aandeelhouder is uitgesloten. Om uit te treden als aandeelhouder moet Vechtstromen zijn aandelen in SNB verkopen.
Ontwikkelingen/ bijzonderheden	Per 1 januari 2023 is het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden toegetreden als aandeelhouder van SNB. In 2023 zal ook het waterschap Limburg dan wel haar 100% dochter Waterschapsbedrijf Limburg toetreden. Daarvoor moet eerst meer duidelijkheid komen over de rechtspersoonlijkheid van Het Waterschapsbedrijf Limburg en of de toetreding geen belemmering vormt voor de toepassing van de BTW Koepelvrijstelling.

NieuWater, Nieuw-Amsterdam (gemeente Emmen)

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap (B.V.)
Deelnemende partijen	Waterschap Vechtstromen (100%)
Doel verbonden partij (openbaar belang)	NieuWater heeft als doel het verrichten van activiteiten met enige relatie tot de waterketen en is eigenaar van de Puurwaterfabriek waar (ultra) puur water wordt gemaakt uit effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Emmen. Dit water wordt geleverd aan NAM die het omzet in stoom om daarmee olie onder Schoonebeek op te kunnen pompen.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Het gebruik van effluent vormt een duurzaam alternatief voor het gebruik van grond-, drink- en/of oppervlaktewater en draagt daarmee bij aan een duurzame waterhuishouding in zuid Drenthe.
Prestaties	Normaliter wordt er tot maximaal 1 miljoen m3 water geproduceerd op de Puurwaterfabriek. Maar in 2022 lag de olieproductie in Schoonebeek nagenoeg stil en is er veel minder water geleverd. Wel is in 2022 het onderzoek naar nieuwe, innovatieve technieken om medicijnresten te verwijderen uit afvalwater uitgebreid. Er staan op de Puurwaterfabriek inmiddels twee testinstallaties. Dit onderzoek van Vechtstromen en NieuWater gebeurt in nauwe samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven en wordt deels gefinancierd uit het Vechtstromen Innovatiefonds.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen: € 2,0 miljoen (jaarrekening 2022) Vreemd vermogen: € 24 miljoen (jaarrekening 2022) Netto omzet: € 7,5 miljoen (jaarrekening 2022) Resultaat: € 1,9 miljoen (jaarrekening 2022)
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Vechtstromen is 100% eigenaar en enige aandeelhouder van NieuWater. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt Vechtstromen vertegenwoordigd door de heer Stegeman.

Slibverwerking Noord Brabant (SNB), Moerdijk

Financieel belang Vechtstromen	Over 2022 wordt dividend uitgekeerd ter hoogte van € 1,4 miljoen (memo dividendbeleid, 27 oktober 2022). Vechtstromen staat voor 100% garant voor twee langlopende geldleningen met op 31 december 2022 een totale waarde van € 20 miljoen (financieel plan 2023).
Risico's	NieuWater is volledig gefinancierd met twee langlopende geldleningen voor een hoofdsom van in totaal € 43,8 miljoen. Vechtstromen staat garant voor deze twee leningen. De jaarlijkse aflossing van deze geldleningen bedraagt ongeveer € 1,8 miljoen en de leningen lopen tot en met 2034. Op 31 december 2022 bedroeg de resterende schuld in totaal nog € 20 miljoen. Het risico dat NieuWater haar verplichtingen niet kan nakomen is echter zeer gering. Met NAM is namelijk een langjarige overeenkomst afgesloten waarin sprake is van een vaste jaarlijkse vergoeding. Het risico dat NieuWater in gebreke blijft en geen Puurwater kan leveren is ondervangen door de fabriek in te richten met meerdere straten, een dagvoorraad, een back-up van drinkwaterbedrijf WMD en in het uiterste geval het gebruik van oppervlaktewater.
Exit strategie	Beëindiging van de aandeelhoudersrelatie kan plaatsvinden door verkoop van aandelen. NieuWater heeft een contract voor de levering aan NAM voor een periode van 25 jaar (tot 1-1-2036) met een optie voor verlenging van 6 jaar. Na afloop van het contract dient NieuWater alles in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Mocht NAM tussentijds het contract willen beëindigen dan zijn hierin clausules opgenomen die voorkomen dat er (financiële) schade ontstaat bij de aandeelhouders.
Ontwikkelingen/bijzonderheden	In 2022 is een nieuw team geworven en aan de slag gegaan op de Puurwaterfabriek. Alle medewerkers zijn in dienst bij Vechtstromen en (voor een deel van hun tijd) gedetacheerd bij NieuWater. De medewerkers van WMD en Vechtstromen die de afgelopen jaren op de Puurwaterfabriek hebben gewerkt dragen bij aan hun inwerktraject en overdracht van de benodigde kennis.

Stichting Bodembeheer Schoonebeek, Emmen

Rechtsvorm	Stichting
Deelnemende partijen	Waterschap Vechtstromen, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, provincie Drenthe, Dienst Landelijk Gebied, Landinrichtingscommissie Schoonebeek, NAM en eigenaren (oorspronkelijke partijen bij de Overeenkomst Bodemverontreiniging Schoonebeek)
Doel verbonden partij (openbaar belang)	De Stichting heeft als doel: -Het versterken van de milieu hygiënische kwaliteit in het gebied (Schoonebeek) in relatie met de landinrichting, door het uitvoeren van het Bodembeheerplan en Saneringsplannen; -Het beheer van de fondsen die hiertoe zijn gevormd.

Stichting Bodembeheer Schoonebeek, Emmen

Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Als eigenaar van gronden in het betreffende gebied en als betrokken overheid bij de landinrichting is Vechtstromen deelnemer aan het Convenant Gedempte Wijken. Het Convenant kent een uitvoeringsorganisatie: de Stichting Bodemsanering Schoonebeek. De Stichting beheert een fonds voor het saneren van gedempte wijken en ziet toe op de uitvoering van het Bodembeheerplan.
Prestaties	De Stichting richt zich op het wegnemen en voorkomen van verdere bodemverontreinigingen van de wijken bij Schoonebeek. Deze verontreinigingen zijn ontstaan met het dempen van wijken en een aantal andere locaties. In het Convenant Gedempte Wijken zijn afspraken gemaakt over het bodembeheer en is een financiële regeling getroffen. Het oogmerk is het wegnemen van belemmeringen voor grondtransacties.
Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen per 31 december 2022: € 0,0 miljoen (concept jaarverslag 2022) Vreemd vermogen per 31 december 2022: € 1,9 miljoen (concept jaarverslag 2022) Resultaat over 2022: € 0,0 miljoen (concept jaarverslag 2022) Totale omvang begroting 2023: € 40.900 (Begroting 2023)
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	De Stichting kent een directeur en staat onder toezicht van een Raad van Toezicht. In deze raad zijn vertegenwoordigd de gemeente Emmen (mede namens Coevorden), de provincie Drenthe, waterschap Vechtstromen en de gemeenschappelijke eigenaren. Vechtstromen is vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht door mevrouw Aarnink.
Financieel belang Vechtstromen	Eenmalige storting € 38.750
Risico's	In het herinrichtingsgebied Schoonebeek is sprake van vele historische dempingen in voormalige vaarten (wijken). In diverse gevallen is hierbij bodemverontreiniging ontstaan. Als eigenaar in het gebied is Vechtstromen mede verantwoordelijk voor de sanering. Er is geen directe verplichting voor het waterschap tot het aanvullen van het vermogen van de Stichting wanneer dit ontoereikend zou zijn voor het uitvoeren van de doelen van de Stichting en het Convenant. Wel zou een moreel bestuurlijk appel kunnen worden gedaan om bij te springen bij eventuele tekorten. Het al dan niet voldoen aan een dergelijk verzoek kan dan plaatsvinden op basis van een eigen bestuurlijke afweging, zonder juridische verplichting.
Exit strategie	Een stichting heeft geen leden. In zoverre is er geen mogelijkheid om uit de Stichting te treden. Vechtstromen zou uit het onder de Stichting liggende convenant kunnen treden en uit de Raad van Toezicht.

Stichting Bodembeheer Schoonebeek, Emmen

Ontwikkelingen/ bijzonderheden	In 2015 heeft de werkorganisatie de vermogens- en kostenopbouw geactualiseerd. Daaruit blijkt dat de baten (rente-inkomsten) de lasten (stichtings- en saneringskosten) niet meer kunnen compenseren. Dit betekent dat op de lange termijn de voorziening onvoldoende is om de uitvoering van het takenpakket van de stichting te kunnen waarborgen. Bij tekorten zijn de overheden (provincie Drenthe en gemeente Emmen/Coevorden) aan te spreken, conform convenant In 2019 heeft de stichting wederom een actualisatie van de vermogens- en kostenopbouw opgesteld. Deze is in de jaarvergadering door de Raad van Toezicht geaccordeerd.
-----------------------------------	--

Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA), Amersfoort

Rechtsvorm	Stichting
Deelnemende partijen	21 waterschappen en 12 provincies (via het Interprovinciaal Overleg)
Doel verbonden partij (openbaar belang)	STOWA is het kennis- en innovatiecentrum van de regionale waterbeheerders in Nederland. STOWA ontwikkelt, vergaart, verspreidt en implementeert toegepaste kennis die de waterbeheerders nodig hebben om de opgaven waar zij in hun werk voor staan, goed uit te voeren. Deze kennis kan liggen op toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk-juridisch of sociaalwetenschappelijk gebied.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	STOWA is een belangrijke bron van toegepaste kennis voor Vechtstromen. Deze kennis wordt in nauwe samenwerking met de andere regionale waterbeheerders ontwikkeld waardoor Vechtstromen sneller over actuele toegepaste kennis kan beschikken op een breed palet aan watervraagstukken. Door samen te werken aan kennisontwikkelingen gebeurt dat bovendien tegen aanzienlijk lagere maatschappelijke kosten.
Prestaties	De onderzoeksprojecten van STOWA worden in de programmacommissies van STOWA besproken en door het bestuur vastgesteld. De waterschappen zijn in de programmacommissies vertegenwoordigd, waardoor zij de gewenste richting geven aan de prestaties van de STOWA.
Financiële situatie verbonden partij	Het jaarverslag 2022 is nog niet beschikbaar. Daarom zijn onderstaand de gegevens vanuit het jaarverslag 2021 opgenomen. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de financiële situatie significant is veranderd. Totale baten: € 26 miljoen (jaarverslag 2021) Lasten: € 26,9 miljoen (jaarverslag 2021) Waarvan onderzoek en ontwikkeling: € 24,7 miljoen (jaarverslag 2021) Totale baten: € 18,3 miljoen (begroting 2023)

Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA), Amersfoort

	Uitgaven: € 18,3 miljoen (begroting 2023) Waarvan onderzoek en ontwikkeling: € 15,2 miljoen (begroting 2023)
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Het bestuur van de STOWA bestaat naast de directeur van de STOWA en twee vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat en het IPO, uit vijf waterschapbestuurders. Het bestuurslidmaatschap van de waterschappen rouleert. Op dit moment vaardigt Vechtstromen geen bestuurder af in het bestuur van de STOWA.
Financieel belang Vechtstromen	Alle waterschappen samendroegen in 2022 € 9,1 miljoen bij aan STOWA (begroting 2023). De bijdrage van Vechtstromen is 5% en komt daarmee neer op € 455.000 (begroting 2023).
Risico's	De kosten worden jaarlijks gedekt uit de bijdragen van de deelnemende partijen en van derden, er wordt niet geïnvesteerd en er is dus nauwelijks sprake van een financieel risico.
Exit strategie	STOWA is een stichting waarin Vechtstromen deelneemt. Deze deelname kan formeel beëindigd worden maar daarmee zou de basis wegvallen onder de gezamenlijke kennisontwikkeling van de waterschappen en andere waterbeheerders in Nederland.
Ontwikkelingen/bijzonderheden	In 2022 zijn met name de inkomsten via bijdragen van derden in projecten lager dan begroot. Daarmee vallen ook de uitgaven lager uit dan begroot, in totaal zo'n 30%.

Unie van Waterschappen (UvW), Den Haag

Rechtsvorm	Vereniging
Deelnemende partijen	Alle 21 waterschappen
Doel verbonden partij (openbaar belang)	De vereniging behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van de waterschappen. De Unie ontwikkelt gezamenlijke visies, bepaalt gezamenlijke standpunten van haar leden en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	Nationale en internationale behartiging van het waterschapsbelang door middel van lobby, communicatie en regievoering. Daarnaast kennisuitwisseling en samenwerking over een veelheid aan onderwerpen.
Prestaties	Prestaties worden niet expliciet afgesproken. De vereniging voert jaarlijks een jaarplan uit.

Unie van Waterschappen (UvW), Den Haag

Financiële situatie verbonden partij	Eigen vermogen is € 2,7 miljoen (jaarrekening 2022) Vreemd vermogen is € 22,6 miljoen (jaarrekening 2022) Resultaat € -437.044 (jaarrekening 2022) Begroting 2023 € 12,1 miljoen
Bestuurlijke betrokkenheid Vechtstromen	Via de ledenvergadering en de bestuurlijke commissies hebben we als een van de leden zeggenschap over de UvW. Ieder lid heeft 1 stem. Zowel de ledenvergadering als de commissies hebben beslissingsbevoegdheid. Vechtstromen is in de ledenvergadering vertegenwoordigd door de heer Kuks.
Financieel belang Vechtstromen	Contributie 2023: € 522.498 Compensatie financieringstekort: € 6.687 Bijdrage SIKB: € 5.000 Bijdrage Het Waterschap: € 6.667 Bijdrage Bever- en Muskusratten: € 146.659 Totale bijdrage 2023: € 687.511 Bijdrage t.o.v. totaal: 4,7%
Risico's	Waterschappers zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau vaak betrokken bij beleidsthema's die de vereniging oppakt. Toch kunnen in verenigingsverband gemaakte afspraken afwijken van eigen beleid en/of extra druk op de organisatie leggen. Vechtstromen staat (naar rato van het aandeel van waterschap Vechtstromen in de totale contributiebetaling aan de vereniging) garant voor een lening van de Nederlandse Waterschapsbank aan de vereniging voor een bedrage van € 5,8 miljoen. Deze lening loopt tot en met 2 mei 2042.
Exit strategie	Vechtstromen kan het lidmaatschap van de vereniging opzeggen.
Ontwikkelingen/ bijzonderheden	In 2022 gaat in het bijzonder aandacht naar: • Verankering en verdieping van het principe 'water en bodem sturend voor de ruimtelijke inrichting' • Lobby voor een bronaanpak in het kader van het verbeteren van de waterkwaliteit D • Realiseren van afgesproken doelstellingen voor hoogwaterbescherming • Ondersteunen van waterschappen op weg naar klimaatneutraliteit • Het herijken van het internationale werk van de waterschappen. • Inzet op wettelijke verankering van de voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen. • Voorbereiding waterschapsverkiezingen 2023. • Lobby voor een bronaanpak in het kader van het verbeteren van de waterkwaliteit. • Realiseren van afgesproken doelstellingen voor hoogwaterbescherming

Unie van Waterschappen (UvW), Den Haag

- Ondersteunen van waterschappen op weg naar klimaatneutraliteit.
- Het herijken van het internationale werk van de waterschappen
- Inzet op wettelijke verankering van de voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen
- Voorbereiding waterschapsverkiezingen 2023

Vereniging Werken voor de Waterschappen (VWvW), Den Haag

Rechtsvorm	Vereniging
Deelnemende partijen	21 waterschappen en 15 aan de waterschappen gelieerde organisaties, waaronder de Unie van Waterschappen, STOWA, Het Waterschapshuis, GBLT en Aqualysis
Doel verbonden partij (openbaar belang)	De VWvW behartigt het werkgeversbelang van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden van de vereniging die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen.
Doel dat Vechtstromen nastreeft met deelname aan verbonden partij	We nemen deel aan deze vereniging om tot een gezamenlijke cao te komen en daarmee uniforme arbeidsvoorwaarden.
Prestaties	De vereniging wil haar doel bereiken door onder meer: - Voeren van onderhandelingen en het sluiten van een collectieve arbeidsovereenkomst; - Het geven van advies, vertrekken van inlichtingen, het verzorgen van documentatie, geven van voorlichtingen en het verlenen van andere diensten aan de leden; - Verlenen van informatie aan haar leden betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten; - Bij wettelijke en andere maatregelen coördinerend, stimulerend en adviserend op te treden; - Onderhouden van contacten met landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden; - Het behartigen van overige belangen van de leden in de ruimste zin van het woord.
Financiële situatie verbonden partij	De leden van de vereniging zijn per verenigingsjaar een contributie verschuldigd. De vereniging is in 2019 opgericht. In 2021 is eenmalig een bijdrage 'opbouw weerstandsvermogen' van de vereniging opgenomen. Door de bijdrage in 2021 is nu een weerstandsvermogen van circa 15% van de begroting opgebouwd. Naast deze post is er ook nog een post onvoorzien die jaarlijks in de

Vereniging Werken voor de Waterschappen (VWvW), Den Haag

	begroting wordt opgenomen. De post onvoorzien is 5% van de begroting. Het resultaat over 2021 bedroeg € 88.000. Het resultaat over 2022 is nog niet bekend. Er is echter geen aanleiding om aan te nemen dat de financiële situatie van de vereniging significant is gewijzigd. Omvang begroting 2023: € 450.000
Bestuurlijke betrokkenheid	Vechtstromen is vertegenwoordigd in de ledenvergadering van de vereniging. De leden zijn onderverdeeld in categorieën (afhankelijk van het aantal medewerkers) en aan de hand van de categorie heeft een lid 1, 2 of 3 stemmen.
Vechtstromen	Vechtstromen heeft 3 stemmen. Totaal zijn 69 stemmen verdeeld over alle leden.
	Vechtstromen is in de ledenvergadering vertegenwoordigd door de heer Kuks.
Financieel belang	Begroting 2023: € 16.477
Vechtstromen	deelname 3,7%
Risico's	De vereniging onderhandelt namens de leden met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden. Er is een risico dat de onderhandelingen voor een nieuwe cao niet op tijd klaar zijn voordat de huidige cao af loopt. Als dat het geval is zal de huidige cao nog verder door lopen. Een ander risico is dat de vereniging een cao sluit die ons als waterschap niet past. We zijn als werkgever gebonden aan de besluiten die de vereniging als werkgeversvereniging neemt.
Exit strategie	Het lidmaatschap van de vereniging kan worden opgezegd.
Ontwikkelingen/ bijzonderheden	

5.7 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat het geheel van interne organisatieonderdelen die ondersteunend zijn aan de primaire activiteiten (kerntaken) van het waterschap. Hiervoor is het dagelijks bestuur beleidsvormend. De stand van de organisatie en de ontwikkelingen daarin zijn opgenomen in programma 3 (Besturen en organiseren) in paragraaf 4.3 van dit jaarverslag.

Personeels- en overheadkosten

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt inzichtelijk gemaakt hoe de personeelskosten en toegerekende overheadkosten zich hebben ontwikkeld ten opzichte van begroting. Daarnaast wordt aangegeven wat het effect van deze ontwikkelingen op programmaniveau is geweest. Onder toegerekende overheadkosten verstaan we de verzameling van algemene kosten die het waterschap maakt om het werk te faciliteren (bijvoorbeeld ICT voorzieningen, interne faciliteiten, huisvestingskosten en personeelsbeleid). De in deze paragraaf opgenomen overzichten maken integraal onderdeel uit van de netto-kosten per programma (zie ook hoofdstuk 4, inzake de programma's).

Doorbelaste kosten per programma

In onderstaande tabellen wordt op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt uit welke kostencomponenten de aan programma's toegerekende overhead- en personeelskosten bestaan, de indirecte kosten. In totaal gaat het hier om zo'n 1/3 deel van de gehele exploitatiebegroting.

Realisatie personeelskosten en overhead per programma (bedragen in duizenden €)	B 2022	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Vershil
Programma 1 Watersysteem	18.945	19.686	19.574	112
Programma 2 Waterketen	12.827	12.916	12.157	759
Programma 3 Besturen en Organiseren	19.275	20.462	20.127	336
Totaal	51.047	53.065	51.858	1.207

Realisatie personeelskosten en overhead (bedragen in duizenden €)	B 2022	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Vershil
Personeelsbudgetten teams	43.497	47.573	46.606	967
Geactiveerde lasten	-7.694	-7.931	-7.752	-179
Toegerekende overhead	15.244	13.423	13.004	419
Totaal aan programma's toegerekende kosten	51.047	53.065	51.858	1.207

Toelichting

Personeelsbudgetten teams (voordeel € 967.000)

Het voordeel op de personele budgetten van de teams wordt veroorzaakt door een aantal redenen. We zien een voordeel ontstaan op de salarislasten en sociale lasten als gevolg van vacatureruimte. Tegelijkertijd wordt de financiële ruimte die ontstaat door deze vacatureruimte ingezet om (vervangende) capaciteit in te huren. Per saldo resteert een voordeel binnen de teams van circa € 200.000 op de salarislasten en sociale lasten in combinatie met de extra uitgaven voor inhuur. Daarnaast zien we een voordeel ontstaan van circa € 240.000 op het gereserveerde budget voor reiskosten- en thuiswerkvergoeding. Hierbij is de constatering dat in 2022 nog deels sprake was van een 'coronajaar'. Inmiddels zien we dat de medewerkers weer steeds meer naar kantoor komen. Ten opzichte van 2021 is het overschot op dit budget al fors afgenomen. Daarnaast is een voordeel te rapporteren van € 670.000 doordat medewerkers verlofuren hebben aangekocht vanuit het Individueel Keuzebudget (IKB). Dit leidt tot een voordeel bij de teams omdat voor dat deel van het budget geen uitbetaling plaats hoeft te vinden. Voor de verlofuren die niet direct worden opgenomen, maar worden meegenomen naar volgende jaren vindt een toevoeging aan een voorziening plaats omdat het verplicht is om deze ruimte financieel te reserveren. De (extra) toevoeging aan deze voorziening bedraagt € 385.000, deze is terug te vinden bij de toevoegingen aan reserves en voorzieningen. Per saldo is het voordeel rondom de verlofuren op het totaal van de jaarrekening € 284.000. Op het totaal van de jaarrekening . Tot slot is binnen de teams een nadeel te rapporteren op de opleidingsbudgetten van circa € 195.000. Dit komt doordat de realisatie van deze kosten plaatsvindt binnen de teams. Terwijl het budget centraal wordt begroot (zie 'toegerekende overhead'). Tot slot zijn er nog diverse kleine voor- en nadelen te zien waardoor het voordeel

op de personeelsbudgetten binnen de teams per saldo uitkomt op een bedrag van € 967.000.

Geactiveerde lasten (nadeel € 179.000)

Geactiveerde kosten zijn personeelskosten die worden toegerekend aan investeringen. Ten opzichte van de BVR ontstaat hier een negatief resultaat. Uit de jaarrekening blijkt dat er minder aan uren investeringsprojecten zijn toegerekend dan in de ramingen was ingeschat.

Toegerekende overhead (voordeel € 419.000)

Binnen de toegerekende overhead zijn diverse voordelen te zien. Onder andere op opleidingsbudgetten (waarvan de realisatie deels binnen de teams plaatsvindt, een teruggave van het Waterschapshuis, voordelen op kantoorartikelen, catering, vergaderkosten, etc. en voordelen op advieskosten. In totaal zien we op die onderdelen voordelen ontstaan van circa € 1,5 miljoen. Tegelijkertijd zijn nadelen ontstaan van circa € 1,1 miljoen als gevolg van de eerder genoemde toevoeging aan de voorziening voor verlofuren, extra kosten voor onderhoud een aanschaf van software en gebouwen en extra kosten voor ingehuurde vervangende capaciteit.

Privacy (AVG)

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Privacy is een Grondrecht. Een voorwaarde om vrij te zijn in wie je bent en wat je doet. Informatieprivacy, waar de AVG over handelt, houdt in dat mensen regie houden over hun gegevens. Vechtstromen onderstreept dit belang en wil haar ambities op het gebied van Privacy waarmaken.

Onze organisatie is wettelijk verplicht te voldoen aan de Europese privacyregels op grond van de AVG. Burgers, agrariërs, ondernemers en medewerkers (betrokkenen) kunnen rekenen op voldoende bescherming van hun privacy wanneer zij gegevens verstrekken aan Waterschap Vechtstromen. We willen een betrouwbare partner zijn en schade aan

onze betrokkenen voorkomen zoals discriminatie en fraude, bijvoorbeeld als gevolg van datalekken. Daarmee wenden wij ook ernstige gevolgen af voor onze organisatie, zoals politieke, financiële en imago schade.

Voldoen en blijven voldoen aan de Privacy wetgeving is een continu proces. In onze organisatie wordt daarom doorlopend op een praktisch toepasbare manier geïnvesteerd in Privacy; in beleid, bedrijfsprocessen en in het bewustzijn van onze medewerkers om zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan.

Bewustzijn

Stap voor stap zijn we ons binnen Vechtstromen steeds bewuster van het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en de integratie daarvan in beheersmatige processen.

Aandacht vragen voor privacy-gerelateerde onderwerpen vindt onder andere plaats door flitslessen. Een Privacy flitsles duurt maximaal drie minuten, behandelt actuele casussen uit onze bedrijfsvoering in combinatie met onderwerpen uit de AVG. Deze worden om de drie weken verspreid onder alle medewerkers via de e-mail. De flitsles heeft een verplicht karakter. Op deze wijze maken we aantoonbaar stappen in het bewustzijn van Privacy in ons dagelijks handelen.

In 2022 zijn 5 datalekken geconstateerd. In 1 geval vond melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens plaats. De datalekken zijn geregistreerd in het datalekkenregister en er zijn acties genomen om herhaling te voorkomen. De aard en omvang van de datalekken hebben niet geleid tot nadelige consequenties voor betrokkenen dan wel voor onze organisatie.

Privacy Vechtstromen 2022-2025

Geïnitieerd vanuit het Waterschapshuis is in januari 2022 een Privacy audit gehouden bij Vechtstromen. De uitkomsten van de sectorale audits

hebben laten zien dat we sinds de eerder uitgevoerde privacy nulmeting in 2018 duidelijk aandacht hebben besteed aan het verantwoord omgaan met privacygevoelige gegevens. De uitkomsten onderschrijven ook herkenbare ontwikkelpunten voor onze organisatie. Om aan de ingezette lijn een bestendig vervolg te geven heeft het DB vorig jaar de Privacy strategie van 2022 tot 2025 vastgesteld.

Informatieveiligheid

Het Waterschap Vechtstromen wil op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een veilige digitale omgeving bieden. Dit is geen eenmalige exercitie, maar een doorlopend proces. In 2020 en 2021 hebben we in Nederland verschillende incidenten gezien die op zakelijk gebied, maar ook zeker in de persoonlijke omgeving negatieve effecten hebben opgeleverd waardoor het adresseren van die veiligheid prioriteit heeft. Eind 2020 zijn we gestart met het maken van jaarlijkse (deel-)plannen voor het realiseren van de ambities die we als waterschap en als sector op dat vlak hebben.

Ontwikkelingen

We hebben in deze periode uitvoering gegeven aan het vastgestelde (deel-) plan voor 2022 voor het realiseren van de ambities die we als waterschap en als sector op het vlak van informatieveiligheid hebben. Dit plan richt zich vooral op de uitvoering van de werkzaamheden die gedaan moeten worden, volgens het opgestelde beleid en richtlijnen.

Samenwerkingsverbanden

Waterschap Vechtstromen werkt met diverse partijen samen om een verbetering op het gebied van informatieveiligheid te bewerkstelligen. Via de Gemeenschappelijke Regeling het Waterschapshuis sluiten we aan bij het programma IV&P (InformatieVeiligheid & Privacy).

Waterschap Vechtstromen neemt deel aan het Information Sharing and Analysis Centre (ISAC) van onze sector 'Keren en Beheren'. Hierin zijn alle waterschappen en Rijkswaterstaat vertegenwoordigd en wordt informatie onderling gedeeld. We vinden het belangrijk om hierin een bijdrage te leveren.

Bewustzijn

Door het aanbieden van informatie via webinars, blogs en andere vormen (landelijk oktober cybersecurity maand), denken we een positieve bijdrage te hebben geleverd op het gebied van bewustzijn en veiligheid.

Audit

In 2021 heeft er een sectorbrede audit plaatsgevonden op het gebied van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De resultaten hiervan zijn voor 2022 verwerkt in het jaarlijkse (deel-)plan en zijn opgepakt. Begin 2023 wordt de voortgang door middel van een zelfaudit in beeld gebracht.

Informatiebeheer

Vanuit de Archiefwet en ook vanuit het Archiefbesluit 2014 van waterschap Vechtstromen is er de verplichting om eens per jaar een overzicht te maken van de stand van zaken van het Informatiebeheer. Naast een uitgebreide rapportage die aan het AB wordt gestuurd, is deze rapportage in de paragraaf Bedrijfsvoering van het Jaarverslag.

Ontwikkelingen 2022

De belangrijkste zaken waar IB in 2022 aan heeft gewerkt zijn

- Uitvoeren van informatieanalyse over eventuele vervanging van DMS/zaaksysteem Join. Conclusie is dat vervanging noodzakelijk is en dat we dit traject een vervolg geven door een marktverkenning en aanbesteding.

- Meewerken aan invoeren van nieuwe wetgeving omtrent digitale overheid (IDO)
- Uitvoeren van (door de wet vereiste) kwaliteitscontroles op archiveringsaspecten binnen Teams.
- Voorbereiden op de in werking getreden DSO en Wet open overheid

Vooruitblik 2023

Voor het jaar 2023 staan als belangrijkste doelen op de agenda

- Uitvoeren van een marktverkenning en aanbesteding voor vervanging van DMS/zaaksysteem Join
- Opzetten van nieuwe manier van inwerken van nieuwe medewerkers
- Analyse maken voor de ontwikkeling van het vakgebied Informatiebeheer voor de komende jaren
- Analyseren en bepalen oplossingsrichting voor informatie op oude netwerkschijven
- Mee (blijven) werken aan diverse projecten m.b.t nieuwe wetgeving op gebied van (digitale) informatie

Doelmatigheid en doeltreffendheidsonderzoeken

Vanuit de verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur worden gedurende het jaar onderzoeken en evaluaties uitgevoerd. De aard en het doel van de onderzoeken loopt uiteen. Bij het doen van onderzoeken willen we zoveel mogelijk aansluiten bij geplande werkzaamheden, om daarmee de uitvoerende of controledruk niet te sterk te vergroten. In 2022 zijn we gestart met de eerste onderzoeken en geven we invulling aan een meer gecoördineerde aanpak.

Het soort onderzoeken loopt uiteen. In 2022 hebben we op diverse terreinen onderzoeken gedaan zoals audits op de werkwijze van interne operationele processen, de verbijzonderde interne controle op de financiële rechtmatigheid, juistheid en getrouwheid of bijvoorbeeld de

audits op het gebied van privacy en informatieveiligheid. Ook wordt 2 keer per jaar voor de projecten die afgerond zijn een evaluatie uitgevoerd, waarbij aandacht uitgaat naar de manier van projectmatig werken en het tijdig en goed beheren van de investeringsuitgaven en daarmee ook op doelmatigheid. En ook met betrekking tot beleid voeren we onderzoeken en evaluaties uit en zijn we gestart met doelmatigheid-en doeltreffendheidsonderzoeken in het kader van artikel 109a. De onderzoeken, audits en evaluaties leiden tot verbeteracties en maatregelen die door teams in de plannen worden opgenomen.

Voorkomen van onregelmatigheden en onrechtmatigheid

Ook in 2022 zijn beheersmaatregelen ingericht en aanwezig in de organisatie die moeten zorgen voor het voorkomen van onregelmatigheden, zoals fraudes of onrechtmatig handelen. In het kader van onder andere de verbijzonderde interne controles (VIC) voeren wij gedurende het jaar controles uit, om daarmee vast te kunnen stellen of onze processen voldoende zijn ingericht, als basis voor een getrouwe en rechtmatige jaarrekening. Deze scope sluit aan bij de controle die door de externe accountant wordt uitgevoerd. Hieronder geven wij een opsomming van maatregelen die aanwezig zijn in de organisatie en waar wij aandacht voor hebben:

- In 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld waaruit naar voren kwam dat op enkele onderdelen in de bedrijfsvoering sprake is van een hoger risico. Door meer aandacht voor de zichtbare prestatieverklaring wordt het risico meer beheerst. Daarom is in samenhang met een nieuw financieel systeem in 2023 ook gewerkt aan een regeling met betrekking tot prestatielevering. Die zal in het 2e kwartaal worden vastgesteld en geïmplementeerd.
- Inwoners en externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen.

Iedere medewerker legt bij indiensttreding een integriteitsverklaring af. In de organisatie is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. De gedragscode is beschikbaar via onze website en wordt (daarmee) ook gedeeld met onze externe relaties.

- Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.
- Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen er toe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd. Naast de aanwezigheid van functiescheiding zijn dit belangrijke beheersingsmaatregelen voor de risico's van samenspanning tussen medewerkers, op alle niveau's in de organisatie.
- De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit en is opgenomen in de plannen.
- Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

5.8 EMU Saldo

Het EMU-saldo is het totaal van de inkomsten minus de uitgaven van de Rijksoverheid, sociale fondsen en decentrale overheden. In het zogenoemde Stabiliteits- en Groeipact is per EU-lidstaat een EMU-tekort afgesproken van maximaal 3% van het bruto binnenlands product.

Op 23 mei 2018 hebben de Unie van Waterschappen, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met het kabinet afspraken gemaakt over de ruimte voor de decentrale overheden in het Nederlandse EMU-saldo in de periode 2019 tot en met 2022. Deze ruimte bedraagt 0,4% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en is als volgt onderverdeeld: 0,27% gemeenten, 0,08% provincies en 0,05% waterschappen. De ruimte voor de waterschappen van 0,05% BBP leidde met de meeste recente raming van het BBP voor 2021 tot een maximaal EMU-tekort van € 447,5 miljoen in dat jaar. Dit bedrag is met de vastgestelde verdeelsleutel van de 'geraamde netto-exploitatiekosten van het voorgaande jaar' (2021 dus) verdeeld over de waterschappen. Voor Vechtstromen leidde dit tot een referentiewaarde voor boekjaar 2022 van € 19,6 miljoen.

Het EMU-saldo is in deze jaarrekening uitgekomen op een tekort van € 3,6 miljoen. Dit is lager dan de tekorten die werden voorzien in de oorspronkelijke begroting 2022 (€ 24,3 miljoen) en bij de BVR 2022 (€ 15,7 miljoen) en ook lager dan de referentiewaarde voor 2022 van € 19,6 miljoen.

Omschrijving (bedragen in duizenden €)	JR 2021	B 2022	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Verschil
EMU-exploitatiesaldo					
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	7.007	-2.393	-78	5.272	-5.350
Invloed investeringen					
Bruto-investeringsuitgaven	-54.838	-66.209	-54.556	-50.148	-4.408
Mutaties strategische gronden	0	-750	-1.111	376	-1.487
Investeringsubsidies	7.714	10.402	6.493	7.727	-1.234
Verkoop materiële en immateriële activa	2.305	0	294	294	0
Afschrijvingen	35.873	35.093	34.770	34.770	0
Invloed voorzieningen				0	
Toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	0	459	55	74	-19
Vrijval voorzieningen t.g.v. exploitatie	-554	0	-201	-685	484
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-1.121	-906	-1.333	-1.291	-42
Invloed reserves	0	0	0	0	0
Deelnemingen en aandelen	-8.728	0	0	0	0

EMU-saldo	-12.342	-24.304	-15.667	-3.611	-12.056
Referentiewaarde	-17.500	-19.600	-19.600	-19.600	0
Vershil EMU-saldo en Referentiewaarde	5.158	-4.704	3.933	15.989	-12.056

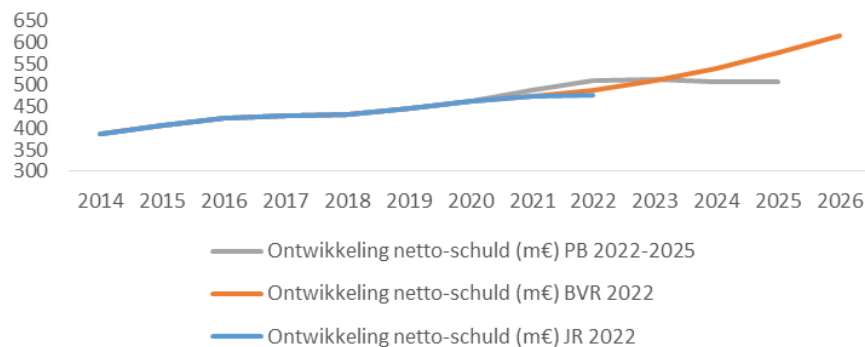
Vanuit de balans (zie hoofdstuk 7) is de netto-schuld af te leiden. Dit is de optelsom van de langlopende schulden en de vlottende passiva gesaldeerd met de vlottende activa. De netto-schuld is opgelopen van € 473,8 miljoen per 31 december 2021 naar € 477,1 miljoen per 31 december 2022 en daarmee met € 3,3 miljoen toegenomen.

De berekening van het EMU-saldo komt uit op een tekort van € 3,6 miljoen. Het verschil ad € 0,3 miljoen laat zich verklaren door de mutatie (afname) in de deelneming in SNB (afname € 0,3 miljoen).

Ontwikkeling netto-schuld

Langlopende schulden + kortlopende schulden -/- vlottende activa

(bedragen in miljoenen €)

5.9 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden. Met deze op grond van de Woo verplichte openbaarheidsparagraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Woo in het verslagjaar 2022. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar zeven thema's, waarover de verantwoording in onderstaande paragrafen is beschreven:

1. De actieve openbaarmakingsplicht voor de elf verplichte categorieën document (artikel 3.3 Woo)
2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf onder 1 vermelde categorieën (artikel 3.1 Woo)
3. De passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek; hoofdstuk 4 Woo)
4. De informatiehuishouding op orde brengen
5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon
6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren
7. Besteding incidentele subsidie

1. De actieve openbaarmakingsplicht voor de elf verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo)

De Woo verplicht overheden om – gefaseerd in een periode van vijf jaar - actief documenten uit elf informatie categorieën te publiceren. Daarnaast stelt deze wet dat overheden informatie moet publiceren dat via een Woo-verzoek wordt opgevraagd. Deze verzoeken worden behandeld door de Woo-contactpersoon, zoals de Woo verplicht. De Woo-contactpersoon scherpt de vraag aan en zet indien nodig het Woo-verzoek door naar de Woo-functionaris die het desbetreffende verzoek inhoudelijk behandelt. In de loop van 2023 wordt de actieve publicatie van de eerste informatie

categorieën verplicht. In onderstaande tabel is weergegeven welke documenten het waterschap reeds publiceerde in 2022, tot welke informatiecategorie deze behoren en op welk platform ze zijn gepubliceerd.

.N r	Art. Wo o	Naar verwachi ng verplicht per	Omschrijving	Aantal document en	Platform
1	3.3, 1a, 1b en 1c	Nog niet bekend	Wet en regelgeving, overige besluiten algemene strekking en ontwerpen waarover extern advies is gevraagd	43	Elektronisch Waterschaps blad
2	3.3, 1d en 1e	2023	Inzicht in de organisatie / werkwijze, de bereikbaarheid, en de wijze waarop een informatieverzoe k kan worden ingediend	1	Website Vechtstrome n
3	3.3, 2a en 2c	2023	Vergaderstukken en verslagen van het algemeen bestuur en zijn commissies en de	900	Website Vechtstrome n

			bij het algemeen bestuur ingekomen stukken		
4	3.3, 2d	Nog niet bekend	Agenda's en besluitenlijsten van het dagelijks bestuur	35	Website Vechtstromen
5	3.3, 2e	Nog niet bekend	Adviezen met betrekking tot de ontwerpen uit categorie 1 en adviezen van adviescommissies die niet zien op individuele zaken	Geen	Niet van toepassing
6	3.3, 2f	2023	Convenanten	geen	geen
7	3.3, 2g	Nog niet bekend	Jaarplannen en jaarverslagen	8	Website Vechtstromen
8	3.3, 2i	2023	Woo-verzoeken (incl. beslissing en verstrekte informatie)	26 (486 document en openbaar gemaakt)	Geen
9	3.3, 2j	Nog niet bekend	Onderzoeksrapporten	Geen	Geen
10	3.3, 2k 3.3 a	Nog niet bekend	Beschikkingen	650	Elektronisch Waterschaps blad

11	3.3, 2l	Nog niet bekend	Klachtoordelen	Geen	Niet van toepassing
----	---------	-----------------	----------------	------	---------------------

2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf onder 1. vermelde categorieën (artikel 3.1 Woo)

In 2022 zijn nog geen documenten gepubliceerd op basis van de inspanningsverplichting.

3. De passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek; hoofdstuk 4 Woo)

In 2022 zijn 23 Woo verzoeken gedaan. Hierbij zijn 496 documenten openbaar gemaakt.

4. De informatiehuishouding op orde brengen

In 2022 is de aanbesteding voor een nieuw zaakstelsel ter verbetering en verdere integratie van het organisatiebreed op orde brengen van de informatiehuishouding voorbereid. Daarnaast heeft een interdisciplinaire projectgroep zich georiënteerd op een publicatieomgeving voor de actieve- en passieve openbaarmaking. Ook werd een nulmeting en impactanalyse Woo uitgevoerd die de startpositie van de organisatie ten opzichte van de actieve- en passieve openbaarmaking in kaart bracht, evenals aanbevelingen voor een verdere, succesvolle implementatie van de Wet open overheid binnen Waterschap Vechtstromen. De implementatie van de Woo is tot zover door een interdisciplinaire projectgroep uitgevoerd.

5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon.

Het waterschap beschikt sinds 1 mei 2022 over een Woo-contactpersoon. De contactgegevens zijn gepubliceerd op onze website.

6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

Ten behoeve van de implementatie van de Woo is actief kennis gedeeld met andere waterschappen en collega-overheden.

7. Besteding incidentele subsidie.

De rijksoverheid stelt incidentele middelen beschikbaar om de Woo te implementeren en structurele middelen om de extra uitvoeringskosten als gevolg van de Woo te dekken. In 2022 heeft het waterschap 48.548 euro aan incidentele middelen ontvangen. Met ingang van 2023 worden structurele middelen beschikbaar gesteld.

De incidentele middelen zijn in 2022 ingezet ten behoeve van de dekking van externe advieskosten voor de uitvoering van een nulmeting en het opstellen van een impactanalyse. Daarnaast zijn de middelen ingezet voor projectteamleden die zijn ingehuurd om mee te werken aan de implementatie van de wet, waaronder een juridisch adviseur en een adviseur communicatie.

6. Exploitatierekening

In de volgende paragrafen worden de verschillende doorsnedes van de exploitatierekening gepresenteerd, zoals voorgeschreven in het Waterschapsbesluit. Het betreft achtereenvolgens de exploitatierekening naar programma's, naar de kostendragers "Watersysteembeheer" en "Zuiveringsbeheer" en de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten. Bij iedere paragraaf wordt volgens het voorschrift de primitieve begroting, de bijgestelde begroting en de realisatie van het jaar 2022 weergegeven.

6.1 Exploitatierekening naar programma's

Programma 1 Watersysteem (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Watersysteem				
Netto-kosten programma's (exclusief reservemutaties)	60.995	62.439	61.962	477
Toevoegingen aan reserves (binnen programma's)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	-75	-75	-75	0
Totaal Watersysteem	60.920	62.364	61.887	477
Programma 2 Waterketen (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Waterketen				
Netto-kosten programma's (exclusief reservemutaties)	49.987	51.746	50.671	1.075
Toevoegingen aan reserves (binnen programma's)	112	112	112	0
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	0	0	0	0
Totaal Waterketen	50.099	51.858	50.783	1.075
Programma 3 Besturen en organiseren (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Besturen en Organiseren				
Netto-kosten programma's (exclusief reservemutaties)	29.339	30.497	27.707	2.790
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	-925	-1.505	-1.505	0
Totaal Besturen en Organiseren	28.414	28.992	26.202	2.790
Totaal programma's	139.433	143.214	138.872	4.342

Centraal (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Centraal				
Bruto belastingopbrengsten (exclusief kwijtschelding)	138.502	142.001	142.273	-272
Kwijtscheldingen en oninbaar	-5.074	-4.733	-4.001	-732
Ontvangen dividend	4.500	7.336	7.340	-4
Toevoegingen aan reserves (buiten programma's)	-8.542	-19.760	-19.760	0
Onttrekkingen aan reserves (buiten programma's)	10.047	18.370	18.370	0
Totaal Centraal	139.433	143.214	144.222	-1.008
Eindtotaal	0	0	-5.350	5.350

6.2 Exploitatierekening naar kostendragers

Watersysteembeheer (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Netto-kosten programma's (exclusief reservemutaties)	75.709	77.544	75.694	1.850
Toevoegingen aan reserves (binnen programma's)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	-537	-827	-827	0
Netto-kosten programma's	75.172	76.717	74.867	1.850
Bruto belastingopbrengsten (exclusief kwijtschelding)	-75.281	-77.481	-77.700	219
Kwijtscheldingen en oninbaar	2.196	2.054	1.725	329
Ontvangen dividend	-2.250	-3.668	-3.670	2
Toevoegingen aan reserves (buiten programma's)	4.271	9.097	9.097	0
Onttrekkingen aan reserves (buiten programma's)	-4.108	-6.845	-6.845	0
Nog te bestemmen resultaat	0	-126	-2.526	2.400
Resultaat (exclusief reservemutaties)	-374	1.551	3.951	-2.400

Zuiveringsbeheer (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijzigingen)	JR 2022	Vershil
Netto-kosten programma's (exclusief reservemutaties)	64.611	67.138	64.646	2.492
Toevoegingen aan reserves (binnen programma's)	113	113	113	0
Onttrekkingen aan reserves (binnen programma's)	-463	-753	-753	0
Netto-kosten programma's	64.261	66.498	64.006	2.492
Bruto belastingopbrengsten (exclusief kwijtschelding)	-63.221	-64.520	-64.573	53
Kwijtscheldingen en oninbaar	2.878	2.679	2.276	403
Ontvangen dividend	-2.250	-3.668	-3.670	2
Toevoegingen aan reserves (buiten programma's)	4.271	10.663	10.663	0
Onttrekkingen aan reserves (buiten programma's)	-5.939	-11.525	-11.525	0

Nog te bestemmen resultaat	0	127	-2.823	2.950
Resultaat (exclusief reservemutaties)	-2.018	-1.629	1.321	-2.950
Totaal resultaat (exclusief reservemutaties)	-2.392	-78	5.272	5.350

Toelichting per programma

De voor- en nadelen per programma zijn uitgewerkt in de betreffende hoofdstukken bij de programma's (hoofdstukken 4.1 t/m 4.3) onder het onderdeel 'Wat mag het kosten'. De verdeling van de voor- en nadelen naar kostendragers is per programma grofweg als volgt:

Programma 1 Watersysteem: 100% watersysteembeheer
 Programma 2 Waterketen: 100% zuiveringsbeheer
 Programma 3 Besturen en Organiseren: 50% watersysteembeheer, 50% zuiveringsbeheer

Voorstel voor resultaat bestemming

Resultaat 2022

Het resultaat over 2022 ten opzichte van de begroting na wijzigingen bedraagt € 5.350.000 positief. Van dit resultaat is € 2.400.000 toe te rekenen aan de kostendrager watersysteembeheer en € 2.950.000 aan zuiveringsbeheer. Voorgesteld wordt om het resultaat per kostendrager als volgt te bestemmen:

Bestemming resultaat watersysteembeheer (€ 2.400.000):

- € 131.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Innovatie ("Innovatiefonds")
- € 57.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve PBB in verband met een onderbesteding op de budgetten voor het PBB in 2022. Medewerkers blijven echter gedurende een periode van 5 jaar recht houden op dit budget.
- € 207.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Overlopende verplichtingen in verband met onderbesteding van diverse werkzaamheden binnen programma 3 (verkiezingen, onderzoek 'versneld van het gas af', omgevingswet, implementatie financieel systeem en implementatie digitale overheid).
- € 500.000 toe te voegen aan de algemene reserve en daarmee onderdeel te laten zijn van het weerstandsvermogen in verband met onzekerheden rondom de ontwikkeling van parameters (CAO) in 2023.
- € 1.505.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve tariefsegalisatie watersysteembeheer.

Bestemming resultaat zuiveringsbeheer (€ 2.950.000):

- € 131.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Innovatie ("Innovatiefonds")
- € 57.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve PBB in verband met een onderbesteding op de budgetten voor het PBB in 2022. Medewerkers blijven echter gedurende een periode van 5 jaar recht houden op dit budget.
- € 207.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Overlopende verplichtingen in verband met onderbesteding van diverse werkzaamheden binnen programma 3 (verkiezingen, onderzoek 'versneld van het gas af', omgevingswet, implementatie financieel systeem en implementatie digitale overheid).
- € 500.000 toe te voegen aan de algemene reserve en daarmee onderdeel te laten zijn van het weerstandsvermogen i.v.m. onzekerheden rondom de ontwikkeling van parameters (CAO) in 2023.
- € 173.000 toe te voegen aan de algemene reserve en daarmee onderdeel te laten zijn van het weerstandsvermogen om de minimale waarde van 1,0 te bereiken als gevolg van gestegen risico's binnen programma 2.
- € 1.882.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve tariefsegalisatie.

6.3 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

Kosten en opbrengsten (bedragen in duizenden €)	B 2022 (primitief)	B 2022 (na wijziging)	JR 2022	Vershil
Kosten				
Rente en afschrijvingen	43.231	42.983	44.229	-1.246
Personeelslasten	48.805	50.604	49.332	1.272
Goederen en diensten van derden	50.237	54.632	51.332	3.300
Bijdragen aan derden	9.531	10.193	10.119	74
Toevoegingen aan voorzieningen	1.139	581	377	204
Onvoorzien	602	603	0	603
Totaal kosten	153.545	159.596	155.389	4.207
Opbrengsten				
Financiële baten	4.500	7.351	7.372	-21
Personeelsbaten	437	694	682	12
Goederen en diensten aan derden	2.293	3.321	3.763	-442
Bijdragen van derden	2.121	2.226	1.831	395
Waterschapsbelasting	134.108	137.794	138.575	-781
Onttrekkingen aan voorzieningen (vrijval)	0	201	686	-485
Geactiveerde lasten	7.694	7.931	7.752	179
Totaal opbrengsten	151.153	159.518	160.661	-1.143
Resultaat voor bestemming (+ = tekort)	2.392	78	-5.272	5.350
Bestemming van het resultaat op grond van eerder genomen besluiten	-2.392	-78	-78	0
Nog te bestemmen resultaat (- = overschot)	0	0	-5.350	5.350
Resultaatbestemming				
Toevoegingen aan reserves	0	0	5.350	-5.350
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	0	0	0	0

In onderstaande paragraaf wordt een nadere verklaring gegeven voor de voor- en nadelen tussen begroting na wijzigingen en de jaarrekening die groter zijn dan € 168.000. Deze grens hangt samen met de door de accountant te hanteren rapporteringstolerantie voor het rapporteren van fouten. De hierna vermelde voor- en nadelen zijn ook onderdeel van de toelichting in hoofdstuk 4 waarin een toelichting per programma wordt gegeven.

Rente- en afschrijvingslasten (nadeel € 1.246.000)

Het nadeel op de rente- en afschrijvingslasten is grotendeels te verklaren door afwaardering van strategische gronden. De afwaardering van de strategische gronden heeft plaats gevonden, nadat na nadere bestudering onder andere is gebleken dat een aantal gronden niet onder de categorie 'strategische gronden' vallen, of gronden die onderdeel zijn van een project dat geactiveerd is, een prijscorrectie moest worden doorgevoerd of een hoeveelheidscorrectie (o.b.v. het daadwerkelijke perceeloppervlakte). Als gevolg daarvan moet de waarde van de gronden worden afgewaardeerd. Inmiddels zijn intern processen beter op elkaar afgestemd waardoor de administratie van strategische gronden en financiële administratie beter op elkaar aansluiten. Tegenover dit nadeel is een voordeel te rapporteren (zie 'goederen en diensten aan derden') van € 523.000. Per saldo is het nadeel binnen de strategische gronden daardoor circa € 0,8 miljoen

Personeelslasten (voordeel € 1.272.000):

Het voordeel op de personele lasten is verdeeld over een aantal voor- en nadelen. De meest omvangrijke zijn:

- Een voordeel van € 1,1 miljoen op de salaris- en sociale lasten als gevolg van, met name, vacatureruimte. Per saldo zit in het voordeel op salaris- en sociale lasten ook een nadeel van € 0,5 miljoen als gevolg van een afspraak binnen de CAO 2023 met effect op de

jaarschijf 2022 welke niet was begroot. Daartegenover staan € 830.000 aan extra kosten voor inhuur die zijn ingezet om de vacatureruimte alsnog in te vullen met vervangende capaciteit. Per saldo ontstaat een voordeel op deze posten van € 266.000.

- Lagere uitgaven voor thuis- en reiskostenvergoedingen ad € 330.000. In 2022 was zichtbaar dat vanwege de opstart na de afschaffing van de coronamaatregelen nog relatief veel werd thuisgewerkt. Gedurende het einde van 2022 werden weer meer kilometers gedeclareerd.
- Een voordeel ad € 284.000 op het saldo tussen het aantal aangekochte verlofuren en het aantal opgenomen verlofuren door medewerkers.
- Lagere uitgaven voor opleidingskosten ad € 226.000. Een deel hiervan is onderdeel van het 'persoonsgebonden basisbudget' voor medewerkers. Dit budget ad € 114.000 moet beschikbaar worden gehouden voor de medewerkers omdat ze hier op een later moment alsnog aanspraak op kunnen maken. Via het voorstel voor resultaatsbestemming wordt voorgesteld dat deel van het voordeel toe te voegen aan de reserve PBB.
- Niet uitgegeven budget voor stagevergoedingen en trainees ad € 175.000

Goederen en diensten derden (voordeel € 3.300.000):

Het voordeel ten opzichte van de begroting na wijzigingen op de goederen en diensten derden bestaat uit diverse voor- en nadelen binnen de verschillende exploitatiebudgetten. De meest opvallende zijn:

Voordelen:

- Voordelen door lagere kosten voor verbonden partijen van in totaal € 1,2 miljoen (waaronder: SNB: € 631.000 (waarvan € 300.000 als gevolg van een reservering voor het mogelijk vervallen van de BTW-koepelvrijstelling), Waterschapshuis: € 213.000, GBLT: € 375.000)

- Een voordeel van € 1,1 miljoen op advies- en onderzoekskosten. Dit is grotendeels te verklaren door een voordeel op het innovatiebudget van € 375.000 op deze kostensoort. Een deel van de uitgaven vanuit het innovatiebudget is op andere kostensoorten verantwoord. Per saldo resteert nog € 262.000 van het budget voor innovatie. Hiervan wordt via de resultaatsbestemming voorgesteld om dit, conform beleid, toe te voegen aan de bestemmingsreserve innovatie. Daarnaast zien we onderbesteding op de kosten voor waterbeheerplan, opstart van bestuurlijke thema's, interne opdrachten en verzoeken om bijdragen (€ 325.000). Tot slot is voor een aantal exploitatieprojecten budget aangevraagd die niet volledig in 2022 zijn uitgegeven. Hiervoor geldt eveneens dat via de resultaatsbestemming wordt voorgesteld om deze budgetten over te hevelen naar 2023. Het gaat in totaal om een bedrag van circa € 400.000, onder andere voor implementatie van een nieuw financieel systeem, de omgevingswet, kosten voor verkiezingen en een onderzoek om van het gas af te gaan.
- Een voordeel van € 639.000 op budgetten voor gas en elektra. Deels als gevolg door het afwenden van de verplichte noodzaak tot een nieuwe aanbesteding voor gascontracten en lagere elektriciteitskosten door een lagere energiebehoefte.
- Een voordeel van € 396.000 als gevolg van lagere kosten voor bemonsteringen en analyses, voornamelijk als gevolg van minder bemonsteringen voor COVID-19. Hier staan lagere bijdragen vanuit het Rijk tegenover, waardoor het effect per saldo nihil is.
- Lagere uitgaven voor internationale activiteiten (€ 194.000). Deels (voor een bedrag van € 113.000) staan hier ook lagere vergoedingen vanuit het Rijk tegenover.

Nadelen:

- Per saldo ontstaat een nadeel op onderhoud/schoonmaak van € 719.000 onder andere door (meer) meerwerk en meer storingen. Dit komt met name door afnemende robuustheid van

installaties/apparatuur en uitstel van investeringen. De implementatie van Asset Management heeft, en zal in de toekomst, meer zicht geven op de technische staat van installaties en apparatuur.

- Op chemicaliën is een nadeel ontstaan van € 364.000 als gevolg van aanhoudende prijsstijgingen.
- Een nadeel van € 160.000 als gevolg van meer kosten voor calamiteiten, waaronder een brand op de rwzi Losser.

Toevoegingen aan voorzieningen (voordeel € 204.000):

Het voordeel op toevoegingen aan voorzieningen ontstaat met name door een lagere toevoeging dan geraamd aan de voorziening oninbaar van € 223.000. Voor een verdere inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 'onttrekkingen aan reserves en voorzieningen (paragraaf 5.2).

Onvoorzien (voordeel € 603.000):

Het voordeel op onvoorzien betreft het niet benutte saldo van deze post bij de jaarrekening.

Goederen en diensten aan derden (voordeel € 442.000):

Het voordeel op de goederen en diensten aan derden ontstaat voornamelijk uit 2 grotere afwijkingen.

Voordeel:

- Boekwinsten op strategische gronden van € 523.000. Dit moet in samenhang worden gezien met het nadeel op de rente- en afschrijvingslasten als gevolg van de inventarisatie van strategische gronden. Per saldo is het nadeel op de strategische gronden in 2022 daardoor ruim 0,8 miljoen.

Nadeel:

- In 2022 is een nadeel ontstaan van € 103.000 Door lagere opbrengsten uit grensoverschrijdend afvalwater. Deze afwijking komt grotendeels voort uit een verbetering in de systematiek op basis waarvan de hoeveelheid grensoverschrijdend afvalwater wordt bepaald. Uit de actuele data blijkt voornamelijk dat minder afvalwater vanuit het gebied van Vechtstromen wordt gezuiverd door het buurwaterschap dan vooraf ingeschat.

Bijdragen van derden (nadeel € 395.000):

Dit nadeel komt met name voort uit:

- Een lagere bijdrage vanuit het Rijk, welke voornamelijk wordt verklaard door een lagere bijdrage van € 352.000 als gevolg van lagere operationele kosten voor en een lagere frequentie van het aantal bemonsteringen op COVID-19.
- Een lagere bijdrage voor internationale activiteiten van € 113.000. Hier staan lagere uitgaven voor hetzelfde tegenover. Per saldo is het effect op het saldo van de jaarrekening daardoor nihil.

Waterschapsbelasting (voordeel € 781.000):

Het voordeel op de waterschapsbelasting bedraagt € 781.000. Zie paragraaf 5.3 voor een uitgebreide toelichting op deze verschillen.

Onderdeel van het resultaat op de waterschapsbelastingen zijn de financiële effecten rondom de kinderopvangtoeslagaffaire. In totaal zijn bij 129 gedupeerden de aanvragen rondom de kinderopvangtoeslagaffaire toegewezen (2021: 578 gedupeerden) in het werkgebied van Vechtstromen. Hierbij is voor een bedrag van € 37.670 aan belastingschulden kwijtgescholden. Via het Rijk (Ministerie van Binnenlandse Zaken) wordt een vergoeding gegeven voor kwijtgescholden belastingschulden uit de periode 2016 – 2020. In 2022 wordt een bedrag van € 25.990 vergoed. Daarnaast wordt een vergoeding gegeven voor de invorderingskosten (€ 5.699) en uitvoeringskosten (€ 100 per dossier:

€ 13.900). Het verschil tussen de kwijtgescholden belastingaanslagen en de vergoeding van het Rijk ervoor leidt tot een tekort. Dit bedrag was eerder al als oninbaar geboekt.

De vergoeding voor de invorderkosten wordt volledig doorbetaald aan GBLT, omdat zij de opbrengsten van invorderen (invorderbaten) ook verwerken. Voor de uitvoeringskosten is de afspraak gemaakt dat GBLT 75% ontvangt en 25% voor Vechtstromen is

Onttrekkingen aan voorzieningen, vrijval (voordeel € 485.000):

Het voordeel op de onttrekking aan voorzieningen (met andere woorden; 'vrijval') wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere (reken)rente waardoor het waterschap minder middelen hoeft te reserveren in deze voorziening om te kunnen voldoen aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen.

Geactiveerde lasten (nadeel € 179.000):

Het nadeel op de geactiveerde lasten ontstaat, doordat de toegerekende uren aan investeringsprojecten per saldo iets lager zijn uitgevallen dan bij de begroting na wijzigingen was geraamd. 6.4 Gebeurtenissen naar balansdatum

6.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

7. Balans

De balans van waterschap Vechtstromen per 31 december 2022 en per 31 december 2021 is als volgt:

Activa (bedragen in duizenden €)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021	Passiva (bedragen in duizenden €)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	43.006	45.226	Algemene reserves	8.919	8.440
Materiële vaste activa	401.907	396.466	Bestemmingsreserves tariefsegalisatie	13.734	12.193
Onderhanden werk	75.073	71.314	Overige bestemmingsreserves	24.383	20.214
Financiële vaste activa	14.046	14.296	Nog te bestemmen resultaat	5.350	6.267
			Voorzieningen	4.499	6.402
			Langlopende schulden	462.497	458.480
Subtotaal vaste activa	534.032	527.302	Subtotaal vaste passiva	519.382	511.996
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Kortlopende vorderingen	27.308	23.510	Netto vlottende schulden (< 1 jaar)	34.496	32.064
Overlopende activa	3.819	5.531	Overlopende passiva	11.518	12.770
Liquide middelen	237	487			
Subtotaal vlottende activa	31.364	29.528	Subtotaal vlottende passiva	46.014	44.834
Totaal activa	565.396	556.830	Totaal passiva	565.396	556.830

Vanuit de balans is de netto-schuld af te leiden. Dit is de optelsom van de langlopende schulden en de vlottende passiva gesaldeerd met de vlottende activa. De netto-schuld is opgelopen van € 473,8 miljoen per 31 december 2021 naar € 477,1 miljoen per 31 december 2022 en daarmee met € 3,3 miljoen toegenomen. In § 5.8 is in het EMU-saldo een toelichting opgenomen voor de verklaring hiervoor. De berekening van het EMU-saldo komt uit op een tekort van € 4,0 miljoen. Het verschil ad € 0,3 miljoen laat zich verklaren door de mutatie (afname) in de deelneming in SNB (afname € 0,3 miljoen).

Netto-schuld			
(bedragen in duizenden €)	31-12-2022	31-12-2021	mutatie
Langlopende schulden	462.497	458.480	4.017
Vlottende passiva	46.014	44.834	1.180
-/- Vlottende activa	-31.364	-29.528	-1.836
Totaal netto-schuld	477.147	473.786	3.361

7.1 Algemene toelichting op de balans

Wettelijke voorschriften

De balans en toelichting van de jaarrekening zijn opgesteld conform het Waterschapsbesluit (artikelen 4.36 t/m 4.62).

Waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva is voor zover niet anders aangegeven, gebaseerd op de nominale waarde.

Het waterschap ontvangt verschillende subsidies van het Rijk en provincie voor de uitvoering van diverse projecten. De onderhavige projecten worden geactiveerd en afgeschreven in overeenstemming met het afschrijvingsbeleid. Afschrijving vindt plaats over netto-projectkosten. Bij initiële activering van projecten worden dan ook de netto-projectkosten geactiveerd, waarbij de verwachte subsidie direct in mindering wordt gebracht op het actief. De verwachte subsidieontvangst wordt als vordering opgenomen op de balans.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies en afschrijvingen. Subsidies worden geactiveerd op het moment dat deze definitief zijn.

Afschrijvingen algemeen

De afschrijvingen op de activa worden ten laste van de rekening van lasten en baten gebracht over een periode die overeenkomt met de verwachte technische dan wel economische levensduur. De afschrijvingen worden

berekend over de aanschaffingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies. Op investeringen welke plaatsvinden in de eerste zes maanden van het boekjaar wordt vanaf 1 juli van dat boekjaar afgeschreven. Investeringen welke plaats vinden in de tweede helft van het boekjaar worden met ingang van 1 januari van het daaropvolgende boekjaar afgeschreven.

Het waterschap moet zich houden aan de verslaggevingsvoorschriften van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). De voorschriften hebben onder andere betrekking op het activeren van zaken. Het beleid van het dagelijks bestuur ten aanzien van het activeren, waarderen en afschrijven van uitgaven is weergegeven in de 'Beleidsnotitie activa'. Deze is in de vergadering van het dagelijks bestuur van 20 december 2016 aangepast. De belangrijkste wijzigingen betreffen het niet meer activeren van de HWBP-bijdrage en de vierjaarlijkse kosten voor de verkiezingen (met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2016). Dit naar aanleiding van de tussenevaluatie van het bestuursakkoord waarbij bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over de stabilisatie van de schuldpositie van waterschap Vechtstromen in relatie tot heroverweging van het activabeleid.

De in 2022 gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op een reële economische levensduur. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt per categorie te onderscheiden:

Afschrijvingen van gronden

Vaste activa met een beperkte gebruiksduur moeten jaarlijks worden afgeschreven en de jaarlijkse afschrijving representeert de waardevermindering in dat jaar. Omdat grond in het algemeen zijn waarde behoudt, wordt daarop in de regel niet afgeschreven.

Een uitzondering kan gelden voor gronden die opgaan in infrastructuur en daardoor in waarde verminderen. Voorbeelden zijn aangekochte landbouwgronden die voor een deel worden gebruikt om waterlopen te verbreden en terreinen die gedeeltelijk opgaan in de ondergronden van infrastructurele werken. Door hier wel af te schrijven wordt de waardevermindering tot uitdrukking gebracht.

Beleid

Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd, ook als de verkrijgingsprijs lager is dan de ondergrens van € 25.000.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van:

1. Gronden, die opgaan in waterlopen (infrastructurele projecten) kennen feitelijk een marktwaarde van nihil. Deze gronden zouden om die reden dan ineens moeten worden afgeboekt. De BBVW geeft echter aan, dat in dit geval de investering in de gronden wordt beschouwd als onderdeel van de investering in de waterloop (infrastructureel werk), zodat er gedurende de verwachte levensduur op deze gronden wel wordt afgeschreven.

2. Bij specifieke installaties (zuivering, slib) is opbrengst slechts te realiseren na sloop van de installaties. Het huidige beleid is de opbrengst van de onderliggende gronden te gebruiken voor dekking van de sloopkosten. Op deze gronden wordt daarom afgeschreven.

3. Economische omstandigheden kunnen aanleiding geven tot een herbeoordeling van de waardering, zogenaamde impairment. Hierbij wordt vastgesteld of waarde in de boekhouding nog steeds een getrouw beeld geeft van de werkelijke waarde. Indien hiertoe aanleiding is zal een taxatie worden uitgevoerd.

Categorie	Voorbeelden	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Immateriële vaste activa		
Onderzoek en ontwikkeling		0-5
Bijdragen aan derden	IBA's, riolering, afkoppelen	0-30
Overige immateriële vaste activa	sanering waterbodems	30
	overig	3-5
Materiële vaste activa		
Gronden en terreinen	gronden en gronden in erfpacht	0
	inrichting terreinen	10
Huisvesting	gebouwen	40
	telefoon, kantoormeubilair, veiligheidsvoorzieningen	3-10
	zonnepanelen	10-15
	kantoor- en werkplaatsapparatuur	5
Vervoermiddelen	auto's	4-8
Grond-, weg en waterbouwkundige werken		
<i>Waterlopen (aanleg en verwerving)</i>	grond, retentiegebied, herinrichting (incl. meanders), beschoeiing van staal	30
	beschoeiing van hout	15
<i>Kunstwerken (bouw en verwerving)</i>	civieltechnisch	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10

	pompinstallatie	25
<i>Onderhoud waterlopen</i>	ondergrond werkplaatsen	40
	materieel	8
	inrichting baggerdepot	10
	baggeren hoofdwaterlopen en stedelijk water (vijvers en waterpartijen)	30
	baggeren kleine waterlopen en waterlopen in stedelijk gebied	15
	groot onderhoud	5-15
<i>Transportstelsels</i>	civieltechnisch, persleidingen	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10
<i>RWZI en slibverwerking</i>	civieltechnisch	30
	werktuigbouwkundig	15
	elektromechanisch	10
	procesautomatisering (besturing)	7-10
Overige materiële vaste activa	legger en beheerregister waterlopen en kunstwerken	10
	bemonstering en analyse	5
	ICT (hard- en software)	3-5

Vaste activa in onderhanden werk

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kost- of verkrijgingsprijs of tegen de marktwaarde als deze (duurzaam) lager is dan de kost- of verkrijgingsprijs. Uitzondering hierop is de kapitaal-verstrekking aan NWB N.V. Deze deelneming is gewaardeerd tegen 200% van de nominale waarde van de verkregen aandelen.

Kortlopende vorderingen

De kortlopende vorderingen en de overlopende activa maken deel uit van de vlottende activa. Onder de kortlopende vorderingen worden de vorderingen op belastingdebiteuren, vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen en overige vorderingen opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen (met een specifiek bestedingsdoel) en de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde kosten. De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde of verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele oninbaarheid.

Algemene reserves

De algemene reserves fungeren als het weerstandsvermogen van het waterschap en hebben geen specifieke bestemming. Met de algemene reserves worden eventuele toekomstige nadelen van algemene aard opgevangen. Voor meer informatie over het weerstandsvermogen zie paragraaf 5.5.

Bestemmingsreserves tariefseglisatie

De bestemmingsreserves tariefseglisatie worden aangehouden en aangewend om eventuele toekomstige schommelingen in de belastingtarieven op te vangen.

Overige bestemmingsreserves

Dit zijn reserves waaraan het algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

- De lasten worden in aanmerking genomen als deze voorzienbaar zijn.
- De baten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong ook vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Langlopende leningen

Hier worden de leningen opgenomen met een looptijd langer dan één jaar. De langlopende schulden zijn opgenomen tegen de nominale waarde

Netto vlottende schulden (met een looptijd korter dan één jaar)

Onder deze post zijn de bedragen opgenomen die binnen één jaar verschuldigd zijn.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn vooruit ontvangen inkomsten en nog te betalen kosten. De overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

7.2 Toelichting op de afzonderlijke balansposten

Vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde	Afschrijving	Vermeerdering	Desinvestering immateriële activa	Boekwaarde	Cumulatieve afschrijvingen
<i>(bedragen in duizenden €)</i>	1-1-2022	2022	2022	2022	31-12-2022	31-12-2022
Afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	5	2	0	0	3	48
Onderzoek en ontwikkeling	4.291	1.129	494	0	3.656	10.775
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	18.648	1.277	772	0	18.143	18.866
Bijdragen aan activa in eigendom van het Rijk	18.027	814	0	0	17.213	7.198
Overige immateriële vaste activa	4.255	264	0	0	3.991	7.563
Totaal immateriële vaste activa	45.226	3.486	1.266	0	43.006	44.450

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde	Afschrijving	Vermeerdering	Duurzame waarde- verminderingen 2022	Desinv. materiële activa	Overboeking strategische gronden naar Onderhandern werk	Boekwaarde
<i>(bedragen in duizenden €)</i>	1-1-2022	2022	2022		2022	2022	31-12-2022
Gronden en terreinen	1.192	9	0	0	0	0	1.183
Vervoermiddelen	6	0	564	0	6	0	564
Machines, apparaten en werktuigen	1.253	252	147	0	0	0	1.148
Bedrijfsgebouwen	6.068	615	5.559	0	0	0	11.012

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	380.884	28.247	30.613	1.173	1.015	530	380.532
Overige materiële vaste activa	7.063	2.161	2.566	0	0	0	7.468
Totaal materiële vaste activa	396.466	31.284	39.449	1.173	1.021	530	401.907

De toename van de materiële vaste activa ad € 5,4 miljoen kan worden verklaard door:

- het verschil tussen enerzijds de vermeerderingen (activeringen) ad € 39,4 miljoen en anderzijds de afschrijvingen ad € 31,3 miljoen (per saldo toename 8,1 miljoen)
- de duurzame waardeverminderingen in de post Strategische gronden ad € 1,2 miljoen
- de desinvestering van vervoermiddelen en gronden (strategisch en niet-strategisch) ad € 1,0 miljoen
- de overboeking van strategische gronden naar vaste activa (investeringsprojecten) in onderhanden werk ad € 0,5 miljoen

De post Gronden en terreinen ad € 1,183 miljoen bestaat per 31 december 2022 volledig uit gronden welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Met ingang van 1 juni 2018 zijn er met drie leveranciers operational lease contracten afgesloten ten behoeve van de lease van vervoermiddelen. Deze leasecontracten kennen allemaal een looptijd tot en met 31 mei 2024 met de mogelijkheid om te verlengen tot en met 31 mei 2026. Het gaat om vervoermiddelen die niet zijn geactiveerd onder de materiële vaste activa, maar waarvan de maandelijkse kosten in de exploitatie worden geboekt. In de maandelijkse termijnen zijn onder andere begrepen de afschrijvings- en rentekosten, alsmede het onderhoud.

Met deze lease is een jaarbedrag gemoeid van € 1,336 miljoen (inclusief omzetbelasting, prijspeil 2022).

Vaste activa in onderhanden werk

De vaste activa in onderhanden werken zijn te onderscheiden in:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Gronden en terreinen	0	0
Vervoermiddelen	0	0
Machines, apparaten en werktuigen	0	0
Bedrijfsgebouwen	3.033	6.164
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	71.162	63.454
Overige materiële vaste activa	878	1.696
Totaal	75.073	71.314

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn te onderscheiden in:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
a. kapitaalverstrekkingen aan bedrijven		
SNB N.V.	3.501	3.745
NieuWater B.V.	8.737	8.737
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	1.745	1.745
Totaal kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	13.983	14.227
b. leningen aan ambtenaren	63	69
Totaal	14.046	14.296

SNB N.V.

Het waterschap is aandeelhouder in de N.V. Slibverbranding Noord-Brabant. Het verloopoverzicht van deze kapitaalverstrekking is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	2022
Boekwaarde per 1 januari	3.745
Bij: agiostorting SNB	0
Af: terug storting agioreserve	244
Boekwaarde per 31 december	3.501

Vlottende activa

Kortlopende vorderingen

De kortlopende vorderingen bestaan uit:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen op belastingdebiteuren		
Vorderingen op belastingdebiteuren (nominaal)	27.278	24.105
Af: voorziening voor oninbaarheid	774	913
Subtotaal vorderingen op belastingdebiteuren (netto)	26.504	23.192
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	0	0
Overige vorderingen (handelsdebiteuren)	804	318
Totaal	27.308	23.510

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen voorschotbedragen (voorfinanciering op uitkeringen)	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	3.819	5.531
Totaal	3.819	5.531

De specificatie van de nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen inkomsten	2.099	4.418

Vooruitbetaalde kosten	1.361	1.107
Nog te ontvangen subsidies	0	0
Nog te ontvangen creditnota's	0	5
Vorderingen in verband met te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies	285	0
Overige overlopende activa	74	1
Totaal	3.819	5.531

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Kasmiddelen	0	0
Overige banktegoeden	237	487
Totaal	237	487

Vaste passiva

Reserves

De reserves zijn te onderscheiden in:

	31-12-2021	Bestemming resultaat 2021	Mutaties t/m 2e begr. Wijz.	Resultaat 2022	31-12-2022
<i>(bedragen in duizenden €)</i>					
Algemene reserves	8.440	1.215	-736	0	8.919
Bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	12.193	3.606	-2.065	0	13.734
Overige bestemmingsreserves	20.214	1.446	2.723	0	24.383
Nog te bestemmen resultaat	6.267	-6.267	0	5.350	5.350
Totaal Eigen Vermogen	47.114	0	-78	5.350	52.386

Het verloop van de algemene reserves is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	2022	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Saldo per 1 januari	9.655	5.412	4.243
Onttrekkingen / toevoegingen	-736	-682	-54
Saldo algemene reserves per 31 december	8.919	4.730	4.189

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	2022	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Saldo per 1 januari	15.799	7.773	8.026
Onttrekkingen / toevoegingen	-2.065	887	-2.952
Saldo bestemmingsreserves tariefseglisatie per 31 december	13.734	8.660	5.074

Zie paragraaf 5.2.1 voor een nadere toelichting op het verloop van de overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Waterschap Vechtstromen heeft voorzieningen gevormd voor:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2021	Mutaties	31-12-2022
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen	6.203	-1.704	4.499
Overige voorzieningen	199	-199	0
Stand per 31 december	6.402	-1.903	4.499

Zie paragraaf 5.2.2 voor een nadere toelichting op de mutaties binnen de voorzieningen.

Langlopende leningen

De langlopende leningen zijn te onderscheiden in:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	Rentelast 2022	31 december 2022	31 december 2021
Onderhandse leningen van:			
1. openbare lichamen	0	0	0
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.104	462.497	458.480
Totaal	8.104	462.497	458.480

Het verloop van de langlopende geldleningen is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	2022
Saldo geldleningen per 1 januari	458.480
Bij: opgenomen geldleningen	20.000
Af: aflossingen geldleningen	15.983
Saldo geldleningen per 31 december	462.497

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De volgende netto vlottende schulden zijn te onderscheiden:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Kasgeldleningen	0	10.000
Negatieve banksaldi	21.823	9.806
Schulden aan leveranciers	6.528	5.630
Schulden in verband met te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies	3.798	4.699
Overige kortlopende schulden	2.347	1.929
Totaal	34.496	32.064

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Verplichtingen opgebouwd in 2022 en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	9.129	9.201
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:		
1. de Europese Unie	196	114
2. het Rijk	748	0
3. provincies	720	2.472
4. overige openbare lichamen	676	963
Overige vooruit ontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren	49	20
Totaal	11.518	12.770

De verplichtingen opgebouwd in 2022 die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bestaan uit:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Nog te betalen intrest	4.114	4.085
Overige nog te betalen bedragen	5.015	5.116
Totaal	9.129	9.201

Het verloop van de overige vooruit ontvangen bedragen (ten bate van volgende begrotingsjaren) is als volgt:

<i>(bedragen in duizenden €)</i>	2022
Saldo overige vooruit ontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren per 1 januari	20
Bij: in 2022 ontvangen bedragen met betrekking tot 2023 (en/of latere jaren)	29
Af: afloop in 2022 van saldi uit 2021 (en/of eerdere jaren)	0
Saldo overige vooruit ontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren per 31 december	49

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Garantstellingen

Garantstelling NWB

Waterschap Vechtstromen is medeaansprakelijk voor een lening van de Nederlandse Waterschapsbank aan de Unie van Waterschappen ten bedrage van € 6.013.268. De schuldrest van deze lening bedraagt per 31 december 2022 € 4.810.614. De lening loopt van 2 mei 2017 tot 2 mei 2042 en heeft een rentepercentage van 2,75%.

Garantstelling GBLT

Waterschap Vechtstromen neemt tezamen met andere waterschappen en gemeenten deel aan de gemeenschappelijke regeling Lococensus-Tricijn (GBLT). In deze gemeenschappelijke regeling zijn de activiteiten van het waterschap, die te maken hebben met de heffing en invordering van waterschapsbelastingen ondergebracht. Uit hoofde van deze gemeenschappelijke regeling is waterschap Vechtstromen verplichtingen aangegaan inzake kosten van personeel en aandeel in de kosten. De looptijd van deze samenwerking is voor onbepaalde tijd.

Garantstelling NieuWater BV

Voor de bouw van de Puurwaterfabriek heeft NieuWater BV een langlopende geldlening aangetrokken waarvoor zich destijds de rechtsvoorganger waterschap Velt en Vecht voor 100% (zijnde € 21.750.000) garant heeft gesteld. NieuWater heeft deze lening volledig opgenomen. Per 31 december 2022 bedraagt de borgstelling aan NieuWater BV € 10.875.000 (eind 2021: € 11.781.250).

Door de overname in 2021 van de resterende 50% van het aandelenkapitaal in NieuWater B.V. heeft waterschap Vechtstromen ook zekerheid gesteld voor een lening met een hoofdsom van € 22.000.000, waarvan de schuldrest (en dus de borgstelling) per 31 december 2022 € 11.000.000 bedraagt (eind 2021: € 11.916.667).

Garantstelling Aqualysis

Met de aangegane garantstelling in Aqualysis staat Vechtstromen (samen met de andere deelnemende waterschappen) borg voor de financiële verplichtingen die Aqualysis met de NWB aangaat. Voor Vechtstromen bedraagt het percentage van de garantstelling 32,1%. De garantieverklaring gaat uit van meerjarige vaste percentages, terwijl de feitelijke bijdragen van de deelnemende waterschappen aan Aqualysis per begrotingsjaar kunnen verschillen.

Investeringsverplichtingen projecten

Op het moment van de jaarafsluiting bestond voor het waterschap Vechtstromen een investeringsverplichting van € 10.847.063. Deze verplichtingen bestaan uit toegezegde bijdragen in projecten van derden en lopende aanbestedingen.

Meerjarige contracten

Op het moment van de jaarafsluiting is hiervoor een verplichting aanwezig van € 62.945.848. Deze meerjarige contracten bestaan voor een groot deel uit contracten voor onderhoud van het watersysteem-beheer en ICT.

Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op waterschap Vechtstromen. Het voor waterschap Vechtstromen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 ("algemeen bezoldigingsmaximum").

Volgens de WNT dient de bezoldiging te worden gepubliceerd in de jaarrekening 2022 van:

- topfunctionarissen;
- overige functionarissen met een bezoldiging hoger dan de bezoldigingsnorm dan € 216.000;
- de ontslagvergoeding van de topfunctionaris ongeacht de hoogte van de vergoeding;

De secretaris-directeur van het waterschap wordt in de WNT expliciet genoemd als topfunctionaris waarvan de bezoldiging dient te worden gepubliceerd.

<i>bedragen x € 1</i>		R.I. Andringa
Functiegegevens		Secretaris-Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte		1
(Fictieve) dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		162.094
Beloningen betaalbaar op termijn		23.164
<i>Subtotaal</i>		185.257
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2022		216.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		0
Totale bezoldiging		185.257

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

n.v.t.

Gegevens 2021	
Functiegegevens	Secretaris- Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.465
Beloningen betaalbaar op termijn	22.625
Totale bezoldiging 2021	177.090
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2021	209.000

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage 1 Overzicht resultaten 2022 indicatoren waterbeheerplan

Onderstaand overzicht van indicatoren wordt gebruikt voor de verantwoording van prestaties die in het Waterbeheerplan 2016-2021 overeen zijn gekomen met de provincies Drenthe en Overijssel. Hiermee kunnen de provincies het inhoudelijke deel van hun toezichthoudende taak invullen. De prestaties lopen door in 2022 om geen vacuüm te krijgen bij de overgang naar het nieuwe waterbeheerprogramma.

De classificatie van de prestaties in onderstaande tabellen is als volgt:

- ① de einddoelen worden gehaald (90% - 100%), ② de einddoelen worden grotendeels gehaald (75% - 90%),
- ③ de einddoelen worden gedeeltelijk gehaald (50% - 75%), ④ de einddoelen worden niet gehaald (minder dan 50%)

Programma Watersysteem

Thema: Veilige leefomgeving							
Zorgen voor waterveiligheid, zodat iedereen veilig kan wonen, werken en recreëren.							
Tactisch doel	Indicator	Stand per 1-1-2022	Beoogd tot en met 2022	Prognose BVR 2022	Gerealiseerd tot en met 2022	Beoogd tot en met 2022 (WBP)	Status tov WBP 2022
We voorkomen overstromingen door instandhouding (regionale) keringen en kunstwerken conform het vigerende beschermingsniveau.	Lengte regionale keringen die voldoen aan de vigerende norm	100%	100%	100%	100%	100%	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied		100%	100%	100%	100%	
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied		100%	100%	100%	100%	
We voorkomen wateroverlast vanuit het regionale systeem door middel van verbetering en instandhouding van overige keringen.	Lengte overige keringen die voldoen aan de vigerende norm		ntb	ntb	ntb	ntb	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied		ntb	ntb	ntb	ntb	
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied		ntb	ntb	ntb	ntb	
We organiseren een effectieve crisisorganisatie.	% van (relevante) criteria uit de landelijke zelftoetsing crisisbeheersing waaraan is voldaan	95%	95%	95%	95%	100%	①
We vergroten het bewustzijn en eigen verantwoordelijkheid van inwoners, overheid en bedrijven bij wateroverlast en overstromingen.	Aantal voorvallen waarbij het advies van de waterbeheerder niet is opgevolgd bij de afweging in ruimtelijke keuzes binnen structuurvisies en bestemmingsplannen		0	0	0	0	①

- In het Drents deel van ons beheergebied	0	0	0	0
- In het Overijssels deel van ons beheergebied	0	0	0	0

Thema: Juiste hoeveelheid

Het overgrote deel van de tijd de beschikbare hoeveelheid water overeen laten stemmen met de wensen van de gebruikers, mits doelmatig en met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het gebied.

Tactisch doel	Indicator	Stand per 1-1-2022	Beoogd tot en met 2022	Prognose BVR 2022	Gerealiseerd tot en met 2022	Beoogd tot en met 2022 (WBP)	Status tov WBP 2022
We beheren en onderhouden ons systeem goed door baggeren van watergangen en renovatie van kunstwerken.	Aantal hoog geprioriteerde kunstwerken gerenoveerd	180	180	180	180	180 (2018)	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied						
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied						
We werken in normale omstandigheden aan een doeltreffend en doelmatig waterbeheer gericht op optimaal functiegebruik.	Aantal van de N2000 gebieden die door de provincie obstakelvrij zijn gemaakt	1	1	1	1	16	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	0	0	0	0		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	1	1	1	1		
	Aantal van de N2000 gebieden waarvoor de hydrologische herstelprojecten zijn uitgevoerd	0	0	0	0	16	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	0	0	0	0		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	0	0	0	0		
We willen watertekort in droge omstandigheden zo lang mogelijk voorkomen.	Realisatie maatregelen uit het ZON-programma waarvoor het waterschap aan de lat staat	15.620 ha	15.620 ha	15.620 ha	15.620 ha	15.620 ha	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	8.300 ha	8.300 ha	8.300 ha	8.300 ha	8.300 ha	
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	7.320 ha	7.320 ha	7.320 ha	7.320 ha	7.320 ha	
We willen wateroverlast in natte omstandigheden zoveel mogelijk voorkomen.	% gebied voldoet aan normering regionale wateroverlast (= systeem op orde, met uitzondering van natuur en buitendijks gebied)	99%	99%	99%	99%	100%	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied					100%	
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied					100%	

Thema: Goede kwaliteit
Zorgen voor een goede kwaliteit van water als voorwaarde voor een goede volksgezondheid en voor een goed functionerende landbouw, industrie en natuur.

Tactisch doel	Indicator	Stand per 1-1-2022	Beoogd tot en met 2022	Prognose BVR 2022	Gerealiseerd tot en met 2022	Beoogd tot en met 2022 (WBP)	Status tov WBP 2022
We zorgen voor een goede ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. We zorgen voor een chemische kwaliteit die de ecologie en het gebruik van het oppervlaktewater niet belemmert. We zorgen voor een goede kwaliteit voor grondwater, stedelijk water, zwemwater en waardevolle wateren.	Voortgang KRW maatregelen: km lengte heringerichte waterloop	246	270	261	254	347 (t/m 2027)	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied	3	3	3	3		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	243	267	258	251		
	Voortgang KRW maatregelen: aantal opgeheven barrières voor vismigratie	105	123	117	111	187 (t/m 2027)	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied	1	1	1	1		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	104	122	116	110		
	Voortgang KRW maatregelen: km lengte aangepast onderhoud	0	0	0	0	232 (t/m 2027)	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied	0	0	0	0		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	0	0	0	0		
	Ecologische kwaliteit: Aantal waterlichamen dat voldoet aan de normen voor macrofauna (toetsing 3 jaarlijks)	30	30	30	30	49 (t/m 2027)	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied	12			12		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	18			18		
	Chemische kwaliteit: Aantal waterlichamen dat voldoet aan normen voor nutriënten (fosfaat (P) en stikstof (N))	P:26 N:21	P:26 N:21	P26 N:21	P:26 N:21	49 (t/m 2027)	①
	- In het Drents deel van ons beheergebied	P:12 N:10			P:12 N:10		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	P:14 N:11			P:14 N:11		

Programma Waterketen

Thema <i>Samen met partners zorgen voor een klimaatbestendige afvalwaterketen en een zo duurzaam mogelijke en veilige afvalwaterzuivering.</i>							
Tactisch doel	Indicator	Stand per 1-1-2022	Beoogd tot en met 2022	Prognose BVR 2022	Gerealiseerd tot en met 2022	Beoogd tot en met 2022 (WBP)	Status tov WBP 2022
We zorgen voor een effectieve en efficiënte (afval)waterketen door partnerschappen met gemeenten en andere partijen.	Aantal zuiveringskringen met gezamenlijk afvalwaterplan	8	10	10	11	12	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	2		2	2		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	6		8	9		
	% waarin besparing conform BAW wordt bereikt	169%	172%	>>100%	>>100%	100%	1
We zorgen voor een effectieve en efficiënte behandeling van afvalwater met veilige installaties voor een bijdrage aan een goede volksgezondheid en een schoon watersysteem.	Vergunningseisen: aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen over lozingseisen	0	0	0	0	0	1
	% van de fosfaat verwijderd per jaar (gebiedsbreed)	89%	83%	89%	88%	78%	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	90%			93%		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	87%			88%		
	% van de stikstof verwijderd per jaar (gebiedsbreed)	87%	85%	86%	88%	81%	1
	- In het Drents deel van ons beheergebied	85%			86%		
	- In het Overijssels deel van ons beheergebied	88%			88%		
	Aantal gevallen waarbij veiligheidsnormen zijn overschreden.	0	0	0	0	0	1
We leveren een bijdrage aan een meer circulaire economie door samen met bedrijven en andere partners te werken aan het terugwinnen van energie en grondstoffen uit afvalwater	Mate waarin fosfaat uit het rioolwater wordt teruggewonnen	0%	80%	0%	0%	80%	1

Programma Besturen en Organiseren

Voor programma Besturen en Organiseren zijn geen getalsmatige programma indicatoren gedefinieerd. Wel is de voortgang van de drie grote veranderopgaven binnen het programma nader gevisualiseerd en beschreven in hoofdstuk 3 Overzicht indicatoren en in detail in hoofdstuk 4 onder het programma Besturen en organiseren.

Bijlage 2 Controleverklaring

Is als separate bijlage toegevoegd bij de AB-versie van het jaarverslag.

Bijlage 3 Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming	OOWS	Omvang en Onderhoud Waterlopen
BAW	Bestuursakkoord Water	PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
BBP	Bruto Binnenlands Product	PBB	Persoonsgebonden Basis Budget
BBVW	Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen	PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	PFAS	Poly- en Perfluoralkylstoffen
CISO	Chief Information Security Officer	RES	Regionale Energie Strategieën
DAW	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
DB	Dagelijks Bestuur	SDE	Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie	SGT	Service Group Twente
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet	SNB	Slibverwerking Noord Brabant
E&PA	Electro- en Procesautomatisering	STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
FG	Functionaris Gegevensbescherming	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
GPRW	Grensoverschrijdend Platform voor Regionaal Waterbeheer	VWvW	Vereniging Werken voor de Waterschappen
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma	WKK	Warmte Krachtkoppeling
IPO	Interprovinciaal Overleg	WNT	Wet Normering Topinkomens
KRW	Kaderrichtlijn Water	WOZ	Waarde Onroerende Zaken
MJV	Meerjarenverkenning	WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij	WVS	Waterschap Vechtstromen

Bijlage 4 SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	060173 Gemeente Oldenzaal	€ 184.184	€ 226.671	€ 368.368	€ 453.343	Nee

		2	060173 Gemeente Oldenzaal	€ 47.974	€ 133.333	€ 147.120	€ 317.838	Nee
			Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/09</i>			
		1	060173 Gemeente Oldenzaal	040663_1	Nee			
		2	060173 Gemeente Oldenzaal	040663_2	Ja			